

ŽENA IN DOM ^{Plan}

ŠTEV. 1

JANUAR 1941

LETO XII.

Priložen je Gospodinjski koledar za leto 1941

49114

Dovršena
nega
samo z

»ALBATRIN«
PRÉPARATI
KREMA — MILO — PUDER
Po povzelju pošilja
Lekarna DERENČIN, Koprivnica

To ne gre!

«Zmerom si poslednji v razredu. Ali bi mogel kdaj priti tudi na drugo mesto?»

«Ne, ta so že zasedena.»

Navihan učenec

«Lojzek, kako se je naredila v zvezku tako velika packa?»

To je tako, mama: tam so bile štiri majhne, in gospod učitelj je obljubil za vsako eno zaušnico; zato sem vse štiri združil in dobim samo eno zaušnico!»

Več temperamental

Gledališki režiser pri skušnji:

«Več temperamental! Več temperamental! Nobenega življenja ni v vašem umiranju!»

Vegeterianec.

«Kaj, vi jeste meso? Jaz sem pa mislil, da ste strog vegeterianec!»

«Saj tudi sem! Ampak danes je moj postni dan!»

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO
STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAŽIŠČE

NAŠA ŽIMA JE
HIGIJENSKO OČIŠČENA IN
STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI,
JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

No seveda!

«Kako so se imenovali Sveti trije kralji?»

«Gašper, Miha in Boltežar!»

«No, in kateri med njimi je bil zamorec?»

«Tisti črni!»

Radovednost

«Prenehaj že s temi večnimi vprašanji!»

«Še eno, očka!»

«No, torej!»

«Kdo bo pokopal poslednjega človeka?»

Ima prav

«Očka, kako dolgo traja potovanje z brzim vlakom iz Ljubljane v Zagreb?»

«Dve in pol ure.»

«In iz Zagreba v Ljubljano?»

«Tudi dve in pol. Kako moreš tako neumno vprašati?»

«Ampak, očka, od novega leta do božiča je skoraj eno leto, od božiča do novega leta pa samo teden!»

Smotrnost v naravi

Učitelj: «Tako, otroci, razložil sem vam, kako je v naravi vse smotrno urejeno. Mi more povedati kdo kak primer?»

Učenec: «Labod — gospod učitelj! Ima dolg vrat, da se ne utopi, kadar je velika voda.»

MAGGI-jeva
ZABELA
za
jugoslovansko kuhinjo.

Kako dolgo?

«Kdo izmed vas ve,» je vprašal katehet, «kako dolgo sta ostala Adam in Eva v raju?»

«Do jeseni,» se je oglasil Slavko.

«Kako si prišel na to?»

«Prosim, gospod katehet, jabolka niso prej zrela!»

Jože Žabjek
KNJIGOVEZNICA
LJUBLJANA
DALMATINOVA 10

Najmoderneje urejena delavnica za vsa knjigoveška dela. Hitra in točna postrežba pri nizkih cenah. Izdelovanje posebnih akcidenčnih vezav po individualnih osnutkih. Trgovske knjige po naročilu, lastni črtni stroj za vse vrste rastriranih tiskovin. Izvirne platnice za «ŽENO IN DOM»

TELEFON 24-87

*Kakor si navadila svojega
otroka da se sam umiva,
tako ga od rane mladosti
uči, da si čisti zobe!*

Vprašanje mlade vdove. Mož mi je umrl pred 7 meseci. Ostala sem v 30. letu starosti duševno čisto osamljena s svojo 7letno hčerkico. Takoj nisem niti pomislila, da bi se drugič poročila. Toda mnogi, ki so poznali mojega rajnega moža in mene, so se začeli zanimati za moje namere glede bodočnosti. Jaz pa sem ostala pri tem, da je za takšno odločitev še vedno dovolj časa. Pred nekaj meseci pa sem spoznala stasitega resnega fanta, katerega sem nekaj časa odvrčala od sebe samo zato, ker je štiri leta mlajši od mene. Ko pa sem spoznala, da ima resen namen, poročiti se z menoj, sem ga tudi jaz vzljubila. Kolikor morem presoditi, je zelo dober in miren fant in obeta blagega, varčnega in energičnega moža. Z njegove strani so torej podani vsi pogoji za srečen zakon. In upam, da se njegove dobre lastnosti ne bodo spremenile. On me zelo ljubi in mi vedno zatrjuje, da si boljše žene od mene niti misliti ne more. Tudi jaz čutim, da bi ne mogla biti več brez njega, saj mi je že dolgčas, če se le en sam dan ne snideva. Glavno pa mi je to, da posveča vso pazljivost moji hčerki in da ga ima tudi ona zelo rada. Jaz bi seveda storila vse, kar je v moji moči, da ostane vedno tak, kakršen je, in to s tem, da bi mu bila zvesta in dobra žena. Dobro ga razumem, in tudi on je mene lahko že dovolj spoznal. Trdno sem prepričana, da bi se smisel najinega življenja (lastnosti in karak-

ter) v vsakem pogledu popolnoma ujemal.

Eksistenca nama je zagotovljena.

Najina ljubezen je idealna. Za poroko pa se mi še prav nič ne mudi. Uredništvo «Žene in doma» prosim, da bi mi dalo primeren nasvet in mi odgovorilo na moje vprašanje, ali bom srečna ali ne. N. N.

Odgovor. Ni lahko odgovarjati na vprašanja, katerih rešitev odloča vse bodoče življenje. Poglejte, gospa, človek še sam za sebe večkrat ne ve, kako in kaj bi ukrenil, da bo dobro in prav, kako naj potem usmerja pot svojemu sočloveku? Lahko bo na tej poti srečen in zadovoljen in nam bo za naš nasvet hvaležen vse svoje življenje. Prav tako pa ga lahko čaka tudi sama nesreča in samo gorje. Rada pa bi Vam ustregla. Zato Vam tudi odgovarjam. Po mojem prepričanju je edino pravilno, da bi morala biti vsaka žena, ki čuti v sebi le malo smisla in veselja za dom in za otroka, poročena. Kajti čeprav se danes žene bore za enakopravnost z možem, čeprav so se že v marsičem osamosvojile in marsikje pokazale svoje zmožnosti v korist človeka, so žene še vedno v prvi vrsti poklicane, biti dobre žene svojim možem in še boljše matere svojim otrokom. In prepričana sem, da se v vsaki ženi, pa naj bo še tako predana in vdana svojemu poklicu, lepega dne vendarle prebudi želja po toplem domu, po varnem zavetju moža in po božajočih ročicah otrok. Zdi se mi, da mora vsaka žena nekoč bridko občutiti žalostno osamljeni položaj svojega, čeprav z druge strani toliko hvaljenega in povzdigovanega samostojnega življenja.

In Vi gospa, ki ste že okusili lepoto in srečo mirnega družinskega doma, Vi boste gotovo še bolj občutili sa-

moto, ki Vas je zajela po smrti Vašega gospoda soproga. Pogrešali boste moževih nasvetov, njegovih toplo-prijaznih besed, njegovo podporo v težkih urah. In tudi Vaša hčerka bo morda potrebovala krepko očetovo roko. In vse to govori za ponovno možitev.

Tu pa nastane važno in resno vprašanje, je li Vaš izvoljenec tudi pravi drug za Vas. Pišete, da Vas ima rad, da je njegov značaj lep in da je dober tudi Vaši hčerki. Vse to so odločno razlogi, ki vsekakor govorijo zanj. Ostane torej le še vprašanje njegove starosti, ali bolje rečeno njegove mladosti. Preudariti morate, ali se čutite dovolj mladostno, dovolj svežo in prožno, da mu boste z veseljem ali vsaj brez težkega samozatajevanja enakovreden drug v vsem in povsod, kamor ga bo gnalo in vleklo njegovo mladostno hotenje. Pomislite tudi na to, kakšno bo Vajino sorazmerje, in to ne samo po zunanem videzu in po telesnih zmožnostih, marveč tudi po miselnosti in po čutenju takrat, ko bo Vam že 45 ali pa še več let, mož pa bo še v tako imenovanih «najlepših moških letih». Ko boste Vi morda že kolikor toliko utrujeni, ko Vam ne bo več do zabav niti do izletov ali utrudljivih sprehodov, medtem ko bo moža vse to še prav tako veselilo in mikalo, kakor danes.

Vse to dobro premislite in preudarite. In vprašajte se, če bo njegova ljubezen zadosti trdna in močna, da se bo pozneje, ko pride do tega, rade volje odrekel želji po zabavi in razvedrilu izven doma, da bo ostajal doma, brez godrnjanja in brez očitkov, češ: «Zakaj sem se moral navezati ravno na Tebe, ki si starejša od mene, da moram sedaj čepeti doma, ko bi se lahko z mlajšo ženo svoji mladosti primerno izživljal.»

**„Ne pozabite mojega imena,
kadar kupujete kremo za
kožo“.**

Mislite na to, da samo NIVEA vsebuje okrepčevalno sredstvo za kožo EUCERIT! Zato je NIVEA nekaj posebnega. NIVEA se ne da niti nadomestiti niti primerjati z nobeno drugo kremo. NIVEA prodira globoko v znojnice in krepi kožno tkivo. Kljub dežju in vetru, kljub mrazu in snegu Vam ostane koža zdrava, nežna in bela, če si jo krepčate z NIVEO.

Prepovedana sem, da boste to svoje življenje, to vprašanje rešili tako, da bo v srečo Vam in tudi Vašemu otroku. To še tem bolj, ker ste edino in največjo nevarnost, ki Vam pri tej odločitvi preti, to je prehnjenost, že sami izključili.

Ostanite pri tem, da je za odločitev še vedno dovolj časa! Kajti čas je edini, ki vsakemu človeku brez izjeme prej ali slej sname krinko z obraza, da ga vidimo takšnega, kakršen v resnici je po duši in po srcu. In takrat, ko gledamo resnici in stvarnosti trezno v oči, se tudi ni več težko odločiti tako, da nam bo v zadovoljstvo in srečo

Pri prehlajenju pomaga čaj. Ni pa vseeno, kakšen čaj pijete, posebno če ta še kvarno deluje na živce. Zaradi tega pijte samo čaj znamke «Emona», ki je pravi cvetlični čaj izredno aromatičnega okusa in velike hranilne vrednosti, pri vsem tem pa ne razburja živcev kakor dragi inozemski čaji. «Emona» čaj vsebuje krepilne vitamine in je torej dobra in zdrava narodna pijača. Z dodatkom limone, ruma, žganja ali mleka Vam nudi užitek prav posebne vrste. Toda samo pravi «Emona» cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod.

za vse dni. In to, gospa, Vam iz vsega srca želimo!

Surov mož. Ko sem se poročila, je bil moj mož z menoj prijazen in vljuden. Kasneje je postajal nervozen in zadirčen. Zadnji čas pa je surov in nasilen, čeprav skušam ugoditi sleherni njegovi zahtevi. Pomagajte mi z dobrim nasvetom. Ana L. iz V.

Odgovor. Energično se mu uprite in pokažite, da ste prav tako človek, in ne njegova sužnja. Me žene s popuščanjem vedno grešimo. Mislimo, da bo življenje znosnejše, če ugodimo sleherni moški kaprici. Le obzirni možje s srčno kulturo znajo pravilno ceniti, če damo možu vedno prav, kadar vidimo, da je razdražen zaradi službe ali zunanjih vplivov. Nesamostojni slabiči, ki se morajo zunaj doma klanjati in hliniti ponižnost, pa postanejo doma okrutni tirani. Proti takim je edini lek «klin s klinom». Prosim pa, nikar ne razumite tega tako, da morate odgovarjati s pravim klinom ali kolcem. Ne! Žena mora vzdržati, biti mora dostojanstvena tudi takrat, če se mož nad njo spozabi. Toda že pri prvi surovosti mu prijazno in odločno povejte, da naj nikar ne kriči, in ne odnehajte od svojega stališča. Seveda pa morate pri tem paziti, da ne bosta vloge zamenjala, kajti «copate» nobena žena ne mara.

Nesrečna ljubezen. Moja mama je že enajst let naročena na Vaš list. Vedno berem Vaše nasvete. Vsaki prav svetujete, in upam, da boste tudi meni.

Nimam sreče v ljubezni. Že večkrat sem bila zaljubljena, toda tako, kakor sem sedaj, pa še nikoli. Toda na žalost je «on» nestalen. Svetujte mi, kaj naj storim, da si pridobim njegovo ljubezen.

Odgovor. Prav nič. Sami pravite, da ste že bili večkrat zaljubljeni. Sodim, da boste še nekajkrat. Zato pustite sedanjega «nestalneža», kajti čim bolj mu boste kazali svojo ljubezen, tem manj Vas bo maral.

*Poročile so se naročnice:
gospodična Mimi Gnezdova z gospodom Božidarjem Bombačem, trgovcem iz Kamnika, gospodična Hedvika Kokoljeva z gospodom Franjom Poropatičem iz Zagreba, gospodična Rozika Pintarjeva z gospodom Franjom Vukeličem, pešad. narednikom iz Gospiča, gospodična Anica Turšičeva z gospodom Vinkom Urhom iz Borovnice in gospodična Marija Vukeličeva z gospodom Franjom Prahom, priv. uradnikom iz Maribora.
Iskreno čestitamo!*

Molčati je težko

Za to, da molčiš, je treba časih mnogo premagovanja. Kako rad bi se človek kdaj pa kdaj postavil pred drugimi s svojim znanjem s tem, kar ve o ljudeh. Vendar se mora brzdati, ako noče zlorabiti zaupanja, ki mu ga izkazujejo. Med molkom in zamolkom pa je velika razlika. S tem, da kaj zamolčiš, lahko škoduješ, a tudi koristiš. Samo obzirno srce ti more svetovati, kdaj je čas, da izpregovoriš — in kdaj, da molčiš.

Ženska mora sočustvovati s stisko, slabostjo in obupom drugih ljudi. Znati mora molče poslušati, kadar ji drugi izlivajo srce. To, kar ji kdo zaupa, mora ohraniti zase in imeti proti tretjim za skrivnost. Vendar naj sama od sebe ničesar ne stori, da bi izvabila ljudem njihove skrivnosti in se vrivala v njihovo notranjost. Morda je naš bližnji prav tisti mah takšne volje, da mu je lahko izpovedovati stvari, ki ga močno prevzemajo, ali čez nekaj časa se bo gotovo skesal. Saj smo ga le me pripravile, da je izpregovoril. Zdaj se morda ta človek boji, da ne bi raznesle, kar nam je povedal, kajti naša vedečnost se mu zdi sumljiva. Zato bodimo previdne, naj nas človekoljubje še tako žene, da bi komu pomagale.

Ako nam kdo zaupa srčne skrivnosti, ako nam ljubeči ali zaljubljeni ljudje razodevajo čustva, ki jih navdajajo do drugega bitja, se jim ne muzajmo in se ne delajmo vzvišenih. Človeško sočustvujmo z njimi in spoštujmo čustva drugih ljudi. Proti tretjim osebam ne smemo nikoli govoriti o takih rečeh. Prav ženske so nagnjene, da se norčujejo iz stvari, ki vznemirjajo druge do dna duše.

Človek se mora sam vzgajati k molčečnosti in zamolčljivosti, če mu priroda ni dala tega daru. Časih se moramo znati tudi posiliti in biti tiho. Navadno pljusne prepričanje šele tedaj čez vse meje, ako je bilo o predmetu navzkrižja preveč besed. V takih primerih je veliko prikladnejši molk — potem, ko si kratko in jasno povedala svojo misel.

Kakor doma.

«Ampak, Jurček, le kaj bi rekel gospod učitelj, ako bi se ti takole vedel v šoli?»

«No, vem kaj. Rekel bi — vedi se dostojno, kaj misliš, da si doma?»

Slaba partija.

Mladenič je snubil dekle svojega srca. Toda gospa mama ga je premerila:

«Koliko imate mesečno?»

«Tisoč dve sto.»

«Pa se hočete oženiti? Saj to naši Lidki ne zadostuje niti za robčke!»

«Oprostite, gospa.» se je razburil snubec, «nisem vedel, da imate tako smrkavo hčerko!»

Žena odpotuje.

«Torej bodi zdrav, dragi Rudi! — Pisala ti bom že pred koncem tedna!»

«Za božjo voljo. Elza! S tisočakom moraš vendar dalje izhajati!»

Ah, tako!

Knjigovodja pride prepozno v urad.

«Zakaj ste tako pozni?» vpraša šef.

«Oprostite, moja žena je imela nocoj težak porod!»

«Ah, tako! To je nekaj drugega. Kje že stanujete?»

«Vilharjeva 18.»

Šef pošlje nekaj steklenic vina.

Čez tri tedne pride knjigovodja spet prepozno.

«Zakaj ste prišla danes spet prepozno?»

«Oprostite, gospod šef, moja žena je imela nocoj zopet težak porod.»

«Kaj? Že spet? Kako pa je to mogoče?»

«Moja žena je babica!»

ROGO NEPREMOČLJIVE

Ta nova ROGO-nogavica pomeni za milijone žen odrešitev: žene lahko mirno hodijo po dežju, ne da bi jim na nogavicah nastali grdi madeži od dežja. Tudi po večkratnem pranju se to čudovito svojstvo popolnoma ohrani. ROGO-nepremočljiva nogavica je prav tako fina, elegantna, modna kakor vse druge lepe ROGO-nogavice, ki so si že davno osvojile srce žen po vsem svetu!

ROGO

SAMOPRODAJA V LJUBLJANI:

V. LESJAK
SELENBURGOVA

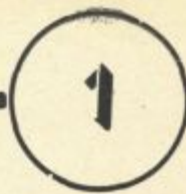
ROKAVIČAR
HOTEL SLON

PREPROGE
Z A V E S E
TAPETNO BLAGO
LINOLEJ

MANUFAKTURA

F. KS. **SOÚVAN**
LJUBLJANA - MESTNI TRG 24.

Drage naročnice in bralke!

Bim bam bom, bim bam bom... pojo jasni in čisti glasovi zvonov iz cerkvenih lin skozi mrzlo zimsko noč in potrkajo na sleherno sobico, na sleherno človeško srce in se potem porazgube pod zvezdnatim nebom. Blagoslovljena Silvestrova noč razpenja svoja zasanjana krila nad rajajočo zemljo.

Silvestrovo...

Menda ni človeka, ki bi si to noč ne privoščil zabave, ki bi se to noč ne vrgel z vriskajočim srcem v naročje veselju ter z nasmehom na ustih, radostnih lic in s polno čašo v roki ne rekel staremu letu «zbogom» in napil dobrodošlico mlademu.

Pa le malokdo takrat pomisli na resnost trenutka in se z zbranimi mislimi poslovi od veselih in žalostnih spominov iz poslavljajočega se leta ter se s skrbečim srcem vpraša, kaj mu bo prineslo novo leto, ki vse rožnato in žareče prihaja.

So pa ljudje, ki se jim drugi dan obenem z «mačkom» v glavi pojavijo take in enake misli in jih begajo s pretečimi predstavami, s temnimi prividi. Zagrabi jih strah in jim sede v možgane z vprašanjem, ki jim ne da miru in pokoja.

«Ali bom srečno preživel to leto? Ali ne bom klonil pod nadlogami in bridkostmi bodočih dni? Kaj ne bom omagal in obstal, zrušen in uničen, sredi poti do svojega končnega cilja?»

Glejte, tako se muči tak človek, si kvari dobro voljo, je ves strt in malodušen in

se ne utolaži ne drugi, ne tretji, tudi ne četrti dan, temveč se vdaja skrbem vse do drugega Silvestrovega večera, ko z vzdihom olajšanja, pa že z novim strahom v srcu vzklikne:

«Ah, spet sem eno leto dobro prestal! Toda kako bo naprej?»

dal v obraz in brez strahu in z veselim srcem prestopil njen prag!»

In takrat mu zajoka duša, in groza ga je za izgubljenim življenjem.

Pazite, drage naročnice, in glejte, da tudi Vas ne bo to doletelo. Ne zapravljajte svojih lepih, srečnih dni z

Mar mislite, da Vam bo bolje, če si boste vse dni belile glavo s skrbmi? Le spomnite se na Silvestrovo 1939! Kaj se niste sredi glasnega smeha in vesele družine včasih prestrašeno zdrznile in se na tihem vprašale:

«Moj Bog, kaj bo, kaj bo! Kaj če bo vojna? Kam bomo bežali, kaj bomo jedli?»

In s takimi in podobnimi skrbmi ste si skozi vse leto zagrenile marsikatero lepo uro.

In kaj se je zgodilo?

Nič!

Še vedno je mir, še zmerom smo siti, še smo živi in zdravi.

Ali priznate, da so bile Vaše skrbi odveč? Ali priznate, da Vam je žal za ure, ki ste jih napravile v temnem in mračnem preišljevanju?

Gotovo!

Zato glejte, da tudi ob začetku novega leta ne bo tako. Vesele, pogumne in radostnih src stopite vanj! Videle boste, da je življenje, gledano skozi rožnata očala dobre volje, smeha in srečne brezskrbnosti, še stokrat lepše, kakor sicer. Življenje bo teklo lepo in mirno naprej tudi brez Vaših skrbí, tudi brez Vašega tarnanja. Verjemite mi to!

Želim Vam, da bi novo leto doživljale veselega srca in mirne duše in da bi tudi na Silvestrovo 1941 rekle kakor letos:

«Spet je minilo lepo, srečno in veselo leto, škoda, da je že za nami!»

Založba «Žena in dom».

Voščilo.

Božični večer je najlepši večer v letu in praznik pobožnega veselja in tihega miru. Ko bodo zagorele lučke na božičnem drevesu, ali ho se boste zbrali pri jaslicah, bom v mislih pri Vas. Vsem in vsaki posebej bom želela, da bi Vam bilo v teh praznikih lepo, da bi se odpočili in se radovali v krogu tistih, ki jih imate radi. Za novo leto pa želim Vam in sebi, da bi bili obvarovani najhujšega trpljenja, — vojne. Vsi skupaj imejmo eno samo veliko željo: mir, mir in samo mir.

Rijia Podkrajškova

In zgodba se začne znova.

Pri tem pa ne pomisli, da mu medtem odhajajo leta drugo za drugim, da mu izginja mladost, izginja najlepša doba življenja. Šele na koncu se prestrašen ozre vase in vpraša:

«Kaj je že čas? Kaj moram že od tod? Saj še niti dobro živeti nisem začel, saj ni še nastopila ona doba, ki ji bom lahko brez skrbi pogle-

večnim strahom glede bodočnosti, ne glejte takrat, ko Vam sije sonce, preplašene na obzorje, iskaje, od kod se bodo prikazali temni oblaki, da Vam ga bodo zakrili.

Ne!... Temveč veselite se življenja, sprejmite takšno, kakršno je. Veselite se lepih dni, ko sije sonce, čakajte nanje, kadar dežuje. In tako Vam bo vedno dobro pri srcu.

Pismo uprave

Lepa slika za darilo. Ako nakažete do 5. januarja 1941 naročnino za 12 števil «Žene in doma» in 10 krojnih pol 79.— din, Vam bomo 31. januarja 1941 poslali lepo, večbarvno sliko v velikosti 46×29 cm. Poglejte pomanjšano sliko, ki je odtisnjena na priloženi naročilnici. To sliko daste lahko sami v okvir. Pri steklarju dobite za 12.— din šipo. Zadaž za sliko denite karton, robove pa prelepite s 14 mm širokim črnim trakom, ki ga dobite pri vsakem fotografu ali knjigovezu.

Če boste obenem plačali tudi naročnino za pet gospodinjskih knjig za leto 1941 49.— din in naročnino za «Prijatelja» ter 10 prilog «Za pridne roke» 68.— din, skupaj torej 196.— din, pa boste dobili v naši upravi razen slike tudi zlat okvir. Če naj Vam okvir pošljemo po pošti, znašajo stroški 7.— din.

Naročnina mora biti plačana najmanj za en mesec naprej. Naročnice, ki bi ne mogle plačati naročnine za vse leto naprej, lahko plačujejo naročnino tudi v obrokih. Seveda jih prosimo, da za vsak obrok doplačajo po en dinar, kolikor znašajo poštni in manipulacijski stroški za vsako vplačilo. Če plačajo naročnino v dveh polletnih obrokih, se naročnina zviša za 2.— din, pri četrletnih obrokih za 4.— din in pri mesečnih obrokih za 12.— din.

Pet položnic na leto. Da boste imeli dovolj položnic za uporabo, bomo priložili položnice prvi in četrta številki «Žene in doma». Tri položnice dobite julija, septembra in decembra po pošti. Zato prosimo, da položnice dobro shranite.

Če pa boste vseh pet položnic porabili ali založili, dobite za 25 par novo položnico pri vsakem poštnem uradu. Na tako položnico zapišite na sprednji strani: «Žena in dom», uprava, Ljubljana, šte. 15.490.

Nagrade za pridobivanje naročnic. To leto bomo za pridobivanje naročnic dali vsak mesec druge nagrade. Za vsako naročnico, ki nam jo pridobite ta mesec za «Ženo in dom», za knjige in za «Prijatelja», dobite lep album za slike in fotografije takoj, ko bo od Vas pridobljena naročnica plačala naročnino za vse leto v skupnem znesku 196.— din.

Brezplačni nasveti. Kadar koli Vam je potreben nasvet, pišite uredništvu «Žene in doma», ki se bo obrnilo na svoje sotrudnice in svetovalke, in te bodo pomagale s primernim nasvetom. V «Ženi in domu» bomo objavljali samo tiste odgovore, ki bodo zanimivi tudi za druge naročnice. Načelno odgovarjamo vsaki naročnici s posebnim pismom. Zato je potrebno, da priložite pismu 4.— v znamkah, ker moramo največkrat tudi mi svoje svetovalke vprašati pismeno.

Krojna služba. Na krojni poli bomo prinašali 12—14 krojev za bolj preprosta oblačila. S tem bo ustrezno tistim, ki si hočejo z majhnimi sredstvi same napraviti obleke. Ako imate kakšno željo za svoja oblačila, nam to pet tednov pred izidom pole sporočite, pa Vam bomo Vaš kraj na poli narisali. Seveda navedite tudi natančne mere.

V «Ženi in domu» bomo tudi letos prinašali po osem strani modelov. Po želji naročnic bomo na dveh straneh prinašali 12—14 modelov, katerih kroje boste dobili vedno na krojni poli. Za kroje oblek, ki bodo na ostalih 6 straneh, lahko dobite kraj za ceno, ki je označena pri modelu.

Brez nakazanega zneska kroja ne morete dobiti, ker moramo denar nakazati v inozemstvo. Kraj dobite v 6 do 10 dneh.

Velikost	I. cm	II. cm	III. cm	IV. cm	V. cm	VI. cm
Gornja širina	90	95	102	108	114	120
bočna širina	110	105	110	115	120	130
cela dolžina	izmed 116	izmed 118	izmed 120	izmed 120	izmed 120	izmed 120
	in 118	in 120	in 122	in 122	in 122	in 122

Pritožbe. Kadar ne dobite «Žene in doma» ali «Prijatelja» ali knjige do 8. dne vsakega meseca, pišite upravi dopisnico. Uprava bo takoj uvedla reklamacijsko postopanje. Če se revija in knjiga ne najdet, Vam uprava pošlje nov izvod. To se pa zgodi le tedaj, če izgubljeno reč pravočasno reklamirate. Na pritožbe po preteku 15 dni se ne moremo ozirati, ker se takrat ne da več ugotoviti, kdo je prevzel Vaš list in Vašo knjigo. Izvolite si to v koledar zapisati, da ne bo kasneje zamer, če nam list ali knjiga poideta.

Preselitev. Kadar se preselite, Vas prosimo, da nam to 14 dni prej, preden list izide, sporočite z dopisnico in zapišete razločno svoje ime, staro bivaljšče in novi naslov.

Odpovedi.

Če že morate revijo iz katerega koli razloga odpovedati, storite to vedno 15. novembra vsakega leta, ker imamo sicer gmotno škodo. Prosim Vas pa, da nam, če količkaj mogoče, pridobite za svojo odpoved drugo naročnico. Naša hvaležnost Vam bo zagotovljena.

Razložni naslovi.

Kadar nam pišete, zapišite vselej razložno natančni naslov in priimek.

V skrajni sili.

Naročnina je bila vsa leta 68.—din. Zaradi 59% podražitve papirja, barve in materiala od 200 do 300% in zaradi 20% zvišanja mezd smo naročnino za 11 din zvišali. Imamo namen, naročnino takoj znižati, kakor hitro se bodo cene in mezde znižale. Če pa bodo cene rasle, potem pa nam ne bo nič drugega kazalo, kakor da med letom zvišamo naročnino. To pa bomo storili šele takrat, če bo skrajna sila.

UPRAVA.

Ljudje, ki znajo živeti

Morda se vam zdi naslov malo čuden? Toda dandanes je res zelo malo ljudi, ki bi znali živeti. To se vidi po osod. Kamor prideš, samo tarnanje o hudih časih in draginji. Samo tarnanje in zdihovanje. Seveda, saj ne rečem, da je to tarnanje in zdihovanje neupravičeno, je pa dostikrat pretirano. Kajti star pregovor pravi, da vselej najbolj vzdihuje tisti, ki mu je v resnici najmanj hudo.

Zadnjič sem srečala na trgu znano gospo. Skoraj zjokala se je pred menoj nad hudimi časi.

«Pomislite, pomislite, takšna draginja!» je tarnala. «Moka je trikrat dražja, kakor je bila včasih, pa mast, pa sladkor! Saj ni, da bi človek govoril. Naša zaloga doma tako kopni, kar kopni, ne vem, če bomo imeli do pomladi.»

Koliko jih je, ki nimajo zaloge niti do pojutrišnjem, kaj šele do pomladi, sem pomislila.

Gospa je pa tarnala dalje:

«Pa časopisi so se tudi podražili. Jaz bom z novim letom odpovedala vse liste in revije. Jih bom rajši hodila v kavarno čitat. Kje pa moremo plačevati še naročnino v teh hudih časih, prosim vas?»

«Ampak gospa,» sem ji ugovarjala, «kava v kavarni vas pa tudi nekaj stane. In ko tam revijo preberete in odložite, je ne vidite nikoli več. Samo pomislite na primer na kuharske recepte in praktične nasvete, ki jih je toliko v ženskih revijah. Če list površno preberete, si ne morete vseh teh receptov in nasvetov vtisniti v spomin. Če pa imate list doma, lahko vedno listate po njem, kadar potrebujete kakšen nasvet.»

«E seveda, vse to, kar ste rekli, je lepo, draga moja, ampak vsega pa tudi ne odtehta. Če ne zmoremo, pa ne zmoremo. Mislite, da bomo stradali zato, da bomo lahko plačevali naročnino za revijo s praktičnimi nasveti?» me je zavrnila.

«Po mojem je včasih dober nasvet več vreden, kakor kos pogače,» sem rekla in se poslovila.

Gospa je s svojim težko obloženim cekarjem, v katerem ji je kokodakača tolsta putka, odracala dalje, dokler ne bo spet nekje srečala znanko, ki ji bo začela jokavo tožiti o hudih časih.

Vidite, ta gospa je vdova po višjem častniku. Ima lepo pokojnino in hčer, ki je odvetniška uradnica in tudi precej zasluži.

Potem sem pa govorila s Tončko, ki je samo postrežnica in ima moža brez stalne službe in troje majhnih otrok.

«No, Tončka, kako je? Nič ne stokate nad hudimi časi?»

Siroko me je pogledala.

«Eh, kaj bi stokala, saj je drugih dosti, ki stokajo. Jaz ne utegnem. Tri sto kilogramov krompirja sem kupila. Bo že kako. Če ne bo drugega, bomo pa krompir jedli.»

Kako dolgo pa ste že naročeni na 'Ženo in dom', Tončka?»

Pomislila je.

«Tega pa ne vem natanko. Kmalu potem sem se naročila, ko je začel ta list izhajati. Zdi se mi, da enajsto leto.»

«In zdaj, ko so se živila tako podražila, ne boste več zmogli za naročnino, kajne? Najbrž boste list odpovedali?»

Tončka me je pogledala skoraj začudeno in se nasmehnila.

«O, tega bi pa ne mogla. Tako sem se navadila na ta list, da ne vem, kako bi mi bilo brez njega. Vidite, saj ne hodim ne v kino in ne v gledališče, nekaj veselja in razvedrila pa mora človek vendar imeti. Meni je ta list vse. Če bi si morala od ust pritrpati, odpovem ga pa ne.»

To je rekla tako odločno, da sem ji skoraj nehote segla v roko. V tisto njeno ubogo, žuljevo roko, ki mora umivati kdo ve koliko gosposkih kuhinj, da si pritrga naročnino za list.

«Tako je prav, Tončka!»

Vidite, ta preprosta Tončka, postrežnica iz predmestja, je človek, ki zna živeti. Ona se zna spoprijeti z življenjem zato zanjo na svetu nikoli ne bo tako hudo, da bi postalo brezupno. Če bi bilo med nami več takšnih Tončk, verjemite mi, da bi bilo življenje dosti lepše!

Ines.

Drage gospe in gospodične!

Rada bi se vsaki posebej zahvalila za zaupanje, ki mi ga izkazuje, za vse Vaše prijazne besede in za številne dobre nasvete, ki sem jih te dni prejela na svoje vprašanje v dvanajsti številki «Žene in doma». Vse laskave besede o «Ženi in domu», izrečene pri tej priložnosti, naj veljajo našim številnim sotrudnicam, ki se leto in dan trudijo za Vaš list. Meni je prav posebno prijetno presenetilo veliko število odgovorov. Saj je to dokaz, da smo si dobre prijateljice in da je «Žena in dom» srčna vez, ki nas živo veže v veliko družino.

Ravnala se bom po Vaših nasvetih, željam pa bom ugodila, kolikor bo le mogoče.

Veseli me tudi to, da skoraj vse zahtevajo, naj se obseg «Žene in doma» ne zmanjša.

Zelo nam ustrezete, če nakažete naročnino za vse leto naprej. Saj nam s tem prihranite mnogo dela. Prav zaradi tega pa Vas bomo v dokaz svoje hvaležnosti nagradili z lepim darilom. Vsaki naročnici bomo poslali sliko. Tista, ki bo nakazala obenem naročnino za pet praktičnih knjig in za «Prijatelja», pa dobi sliko v zlatem okviru. Prosim, preberite priloženo naročilnico in pa «Pismo uprave» na peti strani.

Prosim Vas, upoštevajte stari pregovor, ki pravi: «Dvakrat da, kdor hitro da.»

Lepo Vas pozdravljam.

UREDNIKA.

Ugasli plamen

Vera Gogala:

emerno je silil mrak v sobo. Prav nič prijetno ni čakati nekoga dolge ure, kadar se mrači in je soba kakor ječa. Razdraženo je pahnil blazino k steni in se nalonil na komolce. Telo ga je bolelo od ležanja. Neznansko truden je bil, in vendar se mu ni dalo vstati. Nepremično, v neprijetni legi je srepro zrl pred sebe. Tiščalo ga je v tilniku, pa ni premaknil glave niti ni preložil komolcev, ki so ga pekli. Odeja ga je težila na prsih. Zahotelo se mu je, da bi se izmučil telesno do onemoglosti, da bi bolečina prevpila njegove misli, tiste temne misli, ki so ga žgale v dušo, kadar je čakal sam. Vse sence v sobi so počasi obledele in se strnile v sivino mraku. Enakomerno je udarjala majhna ura kraj postelje. Lovro jo je v taktu spremljal z nervoznimi skrčenimi prsti.

Suho je zakašljaj in globoko sospel, dokler se mu ni umirilo v pljučih. Razdraženost je naraščala, čim bolj ga je od napetega ležanja bolelo telo. Mimo okna je šinila svetloba avtomobilske luči. Samota sobe se je v novi temi zgrnila še bolj moreče in trudno okrog bolnika. Sam! Želel si je luči, pa le ni vstal. Trdovratno je čakal, da se odpro vrata v predsobi. Kdaj se bo vrnila žena? In Punči bi morala ob tem času že spati!

Ni bilo prvič, da se je trmasto zagrizel v zle misli o svoji ženi. Mija je odšla z doma že o pol štirih. Ni je vprašal, kam gre. Sploh ni hotel spraševati, ker se je bal, da bi ji bili odgovori težki in bi jo spravil v zadrego. Mogoče je res šla na izprehod in nikamor drugam. Toda če bi jo izpraševal, bi se zmedla ob njegovem prežečem pogledu in bi odgovarjala prisiljeno ali pa lagala. Toda čemu se vrača vselej tako lahka in vedra in se živo pogovarja s Punči, ko se medtem zvija v njem bolesten sum in tiplje okrog nje, išče v vsaki njeni besedi sledu kakor vohajoča žival?

V predsobi je zaškrta ključ in ob prepihu so zaveli zastori v jedilnici. Slišal je polglasno govoriti Punči, ki je šarila za vrati in drsala z nožicami po preprogi. Vselej je napeto čakal, da bo zagledal ženin obraz. Potem je črpal iz njega vse dokaze za svoja sumničenja. In vselej je njegov negibni, gladki obraz prikriji Miji prave misli. Nobena mišica ni podrhtela na njem.

Mija ni takoj prišla v sobo. Še trenutek je počakala, da si uredi misli. Pogladiła si je obleko, kakor bi hotela pogladiti in ustaliti svoje prežive, bolniku nepojmljive življenjske sile. Zajela je dih. Jasna vedrina, ki je žarela še trenutek poprej v njenih srečnih zasanjanih očeh, se je utrnila prisiljeno in se umaknila vsakdanji maski miru in spokojnosti. Saj ni smela pred bolnika s temi lici, ki so rdela od zraka in od življenja. Mislila je, da ga mora vsakokrat zadeti, kakor zadene neprijetno prehuda svetloba trudne oči. Njena naravna radost je zamrla, ko je stopila v bolniško sobo, in neskončna muka v njegovem

bledem licu jo je udarila v resničnost, kakor udarec z bičem. Vidno je propadal, in vsakokrat se je zdrznila, kako je v nekaj urah mogla pozabiti to propadanje.

Svetloba se je razlila po sobi in za trenutek oslepila bolniku skoraj brezizrazni pogled. Pri vratih je stala njegova žena. Z vso močjo se je zavedel, kako je ljubka in mlada. Počasi se je povrnilo življenje v njegove poteze, celo nasmehniti se je skušal. Naglo je stopila k njegovemu ležišču in ga prijazno gledala. Njen smehljaj je bil veder in čist, prav tak, kakor si ga je želel vse dolge ure. «No, kako ti je, možiček zapuščeni? Dolgo naju ni bilo. Ali si čital? Pa menda nisi do zdaj čakal brez luči?» Popravila je blazino in jo potisnila Lovru pod tilnik. Mirno jo je gledal in bil nenadoma ves srečen, da ni več sam. Ker ji ni odgovoril, je sedla na rob postelje, pa je takoj vstala in ugasila bleščečo luč na lestencu. Mračno je zabrlela nočna svetilka pri postelji, in dolge sence so padale po sobi.

Segel je po njeni ročici, ki je počivala na odeji. Tako hvaležen ji je bil, da ni govorila. Samo njene oči je gledal, njen poredni obraz, ki je znal biti včasih tako resen in zaprt, da ga je bolelo. «Srček, res te ni bilo dolgo. Pridi k meni, še bliže, no, še bliže!»

Njen prejšnji smehljaj se je umaknil trpkemu, skoraj prestrašenemu drgetu okrog usten. Prijazno, a odločno mu je izvila svojo roko. «Punči mora v posteljo. Takoj se vrnem.»

Mrtvo je obležala njegova roka na odeji. Gledal je za ženo, ko je odhajala, in tisti prežeči sum, tisto tesnopravno čustvo se je splazilo spet v srce, da je stlačil rjuho v pest in vzdihnil. Ne bo je vprašal, kje je bila, če mu sama tega ne pove. Kako je lepa, o Bog! Ta lepota mu je v muko in trpljenje.

Vračala se je in nesla v rokah pladenj z večerjo. Samo zanj? Torej je že jedla. Komaj se je dotaknil jedi. Prav nič mu ni teknilo, če ni delila z njim.

Dvignila je pogled s kroznika in se lahno stresla, kajti njegove oči so žarele temno in čuden blesk, ki ga je dobro poznala, se ji je dotikal telesa. Mislila je, da jo bo pritegnil k sebi z vročimi rokami. Zato je rajši vstala in mu podajala namazane koščke kruha. Hitro je dihal in sospel, ko je odrinil pladenj in se ji zahvalil.

«Čitala bom še malo. In ti? Ali kaj želiš?» Pogledala ga je kratko in se zmračila. Še vedno je tako strmel v njo, in njegov shujšani obraz je bil lahno zardel. Govorila je hitro, prehitro. O malenkostih, o ljudeh, ki jih je srečavala. Lovro je poiskal njeno roko z iztegnjeno desnico in jo zagrebel sebi pod srajco, da je čutila udarce srca. Oči pa ni odmaknil od njenega obraza. Vse telo se mu je rahlo stresalo, kakor bi ga mrazilo. «Dragica, tako zelo si mi manjkala. Zdaj pa si spet pri meni.» Šepetal je in stiskal njeno roko. Mija je čutila, da ji drgeče roka, in proseče je čakala, da jo bo izpustil. Vedno

bolj jo je prižemal k sebi. Že je čutila vihar v njem. Njegove ustne so se ji vsesale v mehko meso, poljubljal jo je naglo, divje, do vratu, po ramah. Mija je stiskala usta in obupano mislila, kako bi se rešila pred njim. Iskala je opore, da bi se mu izvila iz objema.

«Vsaj nocoj ne, vsaj danes ne. Ne! Nikdar več!» je pomislila in se molče borila z njim. Nenadoma je popustil in jo čudno pogledal. Kakor tanka ostrina je zastalo med njima, tiho, neizgovorjeno. Ohlapno so obvisile njegove roke ob postelji. Neizmerna tuga je govorila iz bolnikovih oči. «Ne bom te nadlegoval, Mija, s svojo nerodno ljubeznijo. Oprosti! Saj bi moral vedno misliti na to, da sem...»

«Tiho!» mu je prestregla besedo. «Dragi, ne reci na glas!» Tedaj je zagrebel glavo v blazino in zaječal, kakor bi mu stok v krču dušil prsi.

Začutila je v sebi sočutje, toliko sočutja, da jo je bolelo. Morala bi mu pomagati! Na kakršen koli način bi mu morala lajšati muko! Toda? Zmedeno je iskala v sebi pomoči. Zahtevala je od svojega srca vsaj malo ljubezni. Toda bila je tolikšna praznosta v srcu, samo čisto sočutje in nič tega, kar je iskala s skrajnim naporom. Vsaj ostanke nekdanje ljubezni do tega moža, do tega siromašnega moža kraj nje!

Toda zdaj ne more več. Zdaj je samo še Petrova. Kakor ogenj je plarčila vanjo zopet misel nanj in jo vso prevzela. Mislila je na Petra, na popoldan in na vso srečo z njim. Lovrove pekoče ustnice pa so posule in zabrisale vse nevidne sledove Petrovih drobnih nežnosti, ki so ji bile kakor majhne, drobne svetinje. Žalostno so ji drseli prsti po vratu in rokah, ko je tiho slačila obleko.

«Kako sem grda! Surova in brezčutna sem. Ko bi ga mogla vsaj poljubiti!» Mučno ji je bilo, da ga zdaj ni mogla pogledati, zakaj čutila je njegov pogled, ki jo je zasledoval. Rada bi rekla ljubeznivo besedo, toda predolgo je bila molčala, in zdaj bi bila vsaka beseda trda in bi zvenela vsiljivo ko zvok neuglašene strune.

Lovro je ležal vznak, v poltemi, negiben in brezizrazen je bil spet njegov obraz. Samo oči so živele. Tako bednega se je čutil. Nemočno in trudno je bilo vse v njem. Le tista tleča iskra suma je pekla v srcu, z vedno večjo gotovostjo se je zagrizel v tisto strašno misel, kakor črv je glodala v njem. Toda čemu bi jo mučil zaradi tega? Ona ljubi drugega! Pretesna je glava, da bi mogla do kraja doumeti to grozno misel. «Umril bom in s poti ji bom. Saj tako že predolgo traja to umiranje. Kar je slabo, kar so pleve, naj odnese veter. Čemu bi se tako divje oklepal tistih nekaj mesecev daljšega življenja? Kdo bo ljubil to shujšano bedno telo? Kakor volk sem, prežim nanjo in jo trpinčim s svojimi pogledi!»

Močan kašelj ga je sunkoma dvignil. Bolestno se mu je spačil obraz, ko je težko padel nazaj. Globoko je dihal. V hipu je bila Mija pri njem in ga je sočutno vpraševala.

Razdraženo je zamahnil z roko, ker ni mogel takoj odgovoriti. «Ah, pusti to, Mija! Ni vredno. Pusti me! Radi mene se ne muči!»

Stala je pred njim, kakor izgubljen otrok v mračni pokrajini, in ni vedela, kaj bi. Zbolelo jo je, ker je odrinil njeno roko in je bil osoren z njo. Sklonila se je čezenj in dahnila skoraj neslišno: «Dragi!»

Tedaj je zgrabil njeno glavo z obema rokama in jo pritegnil k sebi, da je gledala ves shujšani, trpeči obraz tik pred seboj. «Ne reci več tega. Ne laži! Nočem miloščine, Mija, če mi ne moreš dati ljubezni.» Divje ji je stresal glavo, da je zaječala. «Ne reci več, razumeš?»

«Ne bom več rekla,» je tiho dejala in ga gledala z velikimi rjavimi očmi. Spustil jo je in se obrnil k steni. Rahel drget mu je stresal ramena.

Iz otroške sobe je tiho klical glasek. Mija je olajšano prisluhnila in se odela z nočno haljo. Dolgo je ostala ob otroški postelji, še dolgo potem, ko se je prepričala ob enakomernem dihanju, da otrok že spi. Sedela je na kraju postelje in brezizrazno strmela proti vzglavju, kjer se je v mraku noči komaj odražala majhna kodrolasa glavica od belih blazin.

«Otrok, ali mi moreš odpustiti? Tebe prosim, ker njega ne morem in ne smem. Punči, ti veš, da bi rada storila vse, če bi želel atek, toda ljubiti ga ne morem.» Sklenila je roke in mislila na tiste dolge noči, ko se je borila zoper ljubezen do Petra. Poleg nje je globoko sodel njen mož in strmel v praznoto teme.

Mija je odslej veliko redkeje odhajala z doma. Punči je poslala k teti, ali pa se je mala igrala s sosedovimi fantki. Kadar je Mija zrla v bolnikov obraz, v zaprte upadle oči, si je zabičevala in dopovedovala, da nima pravice, terjati od življenja več, kakor gre ženi bolnega moža. Ko pa se je bližala ura sestanka s Petrom, je trepetaje gledala na zapestno uro, da bi ne zamudila niti minute. Bolnik je bolesto in nemirno prisluškoval tem tekajočim korakom po sobah. Bilo mu je, kakor da zna čitati z njenega obraza njeno dušo. Zato je mežal in poslušal. Mija je begala mimo njega in urejevala še cvetlice v vazi, popravljala zaveso pri oknu, primaknila stol bliže k postelji. Budno je pazila, da bi ne izdala naglice in razburjene pazljivosti. S podvojeno brezbriznostjo je skušala obleči plašč, popravljala je krzneni ovratnik dolgo in pozorno, preden je rekla prijazno: «Na svidenje». Še je pokimala pri vratih. «Kmalu pridem. Samo malo moram na zrak!»

Medlo je pokimal, le z očmi je odzdravil, in žalosten pogled jo je spremil do zadnjih vrat. Brž pa ko je zaslutil, da je zaprla večna vrata, se je dvignil in se z muko privlekel do okna. Tam se je naslonil z vso težo in se držal za kljuko na oknu. Zdaj jo bo pogledal, kako se bo ozirala na vse strani. Tesneje se bo zavila v plašč, in potem se bo pripeljal tramvajski voz... Strmo je gledal skozi steklo tja do postaje. Vselej je gledal napeto, ko da mu gre za življenje, če bo sedla in se odpeljala v tisto znano smer... Takrat je pozabljen. Takrat ni več bolniške sobe, in njegov mračni pogled ji ne more več čitati v duši. Prežee oči strmijo čudno zbegano za oddaljujočim se tramvajskim vozom.

«Da bi mogel za njo! Tekel bi po tistih črnih tračnicah, vpil bi in jo klical nazaj. Ne proč, ostani pri meni! Mija, ljubezen moja — — ne zapuščaj me! Že tako kmalu bom moral od vas vseh proč — — za vedno bom moral proč. Že kmalu — —»

Siva zasnežena cesta ne daje odgovora. Mija se je odpeljala v tisto smer.

Z obema rokama se je oklepal okenske kljuke. Poslednja kaplja krvi mu je izginila iz koščene obraza. Naslonil je čelo na steklo s tako silo, da ga je skoraj vtrl. Divje, kakor v pohlepu so iskale široko razprte oči po zasneženi cesti...

Široko razprte oči so gledale Mijo, ko se je vrnila točno o petih. Bile so motne, ugasle. V tem mrtvem pogledu ni bilo več tistega žara, ki se ga je Mija vedno tako preplašila.

Strmela je z vročimi očmi v ta spokojni, negibni obraz. Vso borbo, vse dvome in muke, vso veliko neizčrpano ljubezen so zamolčale te blede ustnice, ki so za vselej ostale žejne njenih usten.

KATJINA BOŽIČNA KOC

Jana:

M rzel zrak je udaril Katji v lica, ko je stopila iz tople sobe v mrzlo zimsko noč in zaklenila vrata za seboj. Ključke je dala v torbico, si oblekla rokavice in se obotavljaje ozrla na obe strani samotne ulice. Kam?

Že se je hotela obrniti in vrniti domov, pa jo je misel na samotno, razmetano sobo, na šumenje samovarja in na božično drevo na mizi odvrnila od tega namena in jo napotila vzdolž ulice mimo gorečih plinskih svetilk in šopov luči, ki so z oken padali na zasneženi tlak.

Ne, ni mogla nazaj v tisto gluho tišino, med tiste puste štiri stene, ki so preslišale toliko njenih tožba, pod oni nizki strop, od katerega so se večno odbijali njeni vzdihli. Ne, na to tiho, sveto noč, na ta najlepši večer v letu ni mogla biti sama, zaprta med svoje tožbe in bolečine.

Počasnih korakov je hodila vzdolž ulice in se ozirala v razsvetljena okna. V vsakem je žarelo božično drevo in se lesketalo v tisočerihih lučih, okrog njega pa so se sklanjala radostna lica otrok in občudovala njegovo blestečo krasoto in darove pod njim.

Prišla je do lepe vile. Iz dveh oken v pritličju je sijala čez zasneženi vrt luč prav do ceste in se izgubljala nekje na nasprotni hiši. Katja se je stisnila k vrtni ograji in kakor berač v svetopisemskih zgodbah čakala, da bo ujela drobtino z bogatinove mize — drobtinico sreče od srečnih ljudi za svoje ubogo, trpeče srce.

Prav zraven okna je stalo veliko božično drevo, ki je segalo do stropa, in mlada žena je prižigala svečke na njem.

«Gotovo je mati,» si je mislila Katja, «pa pripravljaj presenečenje svojemu otroku.»

In res, komaj so bile sveče prižgane in je drevo zažarelo v vsem svojem blestečem, srebrnem sijaju, je planilo v sobo dekletce petih, šestih let,

ploskalo, veselo vzklikalo in skakalo okrog te krasote. Zada je pri vratih sta stala oče in mati in tiho gledala otrokovo srečo.

Katja se je še bolj stisnila k steburu ograje in kakor začarana strmela v okno.

«Da, to je sreča!» so šepetala njena usta, in z rokami, sklenjenimi kakor v molitvi, je Katja s solznimi očmi gledala v ta tuji srečni svet.

Otrok je pod drevesom občudoval darila. Radostnih ličk je tekal od očeta k materi in jima razkazoval vso lepoto, pa spet nazaj in od samega razburjenja cepetal z nogami.

Slednjič je punčka zagledala nekaj, kar jo je vso prevzelo — šivalni strojček. Takoj je sedla k njemu in pričela šivati cunjice za svojo novo punčko, zraven pa govorila in vrisкала, da je odmevalo prav do ceste.

«Da, prav kakor moja Lenčka,» si je rekla Katja. «Tudi ona si je vedno želela šivalnega strojčka.» Kakor njena mala, uboga Alenčica, je šepetala in se opotekala naprej.

In sredi božične, s srebrnimi iskrami okrašene noči so kakor živi stopili pred njo spominki, ki jih ji je stkala njena žalostna usoda.

~

Na Silvestrovo se je začelo. Mato po polnoči, sredi bučne domače zabave, sta se Katja in njena prijateljica izmuznili iz sobe in smuknili v kuhinjo, da bi tam brez radovednih prič pogledali, kaj jima bo prineslo, novo, pravkar rojeno leto. Ko sta strmeli v skledo in opazovali, kako se premikajo lučke njune sreče, je prišel za njima starejši gospod, očetov znanec, in prisluhnil njunim vzklikom in skrivnostnim pogovorom. Bil je samec in je včasih rad pogledal za mladimi dekletki, posebno za Katjo, ki mu je bila že od nekdanj najbolj pri srcu.

«No, gospodična Katja,» je rekel in se nagnil do nje, «ali bo letos poroka?»

«Vse kaže, da bo,» se je zasmejala Katja, «le ženini mi še manjka!»

«Pa se midva zmeniva, Katjica!» ji je zašepetal in jo zaljubljeno pogledal.

Katja se je na vsa usta zasmejala, potem pa se je za hip zrésnila in rekla:

«Zakaj pa ne? Pa se dajva!»

In minuto nato sta že z roko v roki stala v sobi in razglasila svojo zaroko.

Dnevi, ki so sledili, niso bili nič kaj prijetni za Katjo. Dobro je vedela, koliko odkritosrčnosti je bilo v besedah ljudi, ki so ji čestitali k zaroki, dobro je pač znala brati skrite misli, ki so se porajale za sladkobnimi smehljaji, in govorile, da oni pač dobro vedo, da se bo samo zavoljo denarja poročila s človekom, ki bi ji bil lahko oče.

Teško je prenašala tudi usmiljene poglede ljudi, ki so ji bili res dobri in so ji svetovali, naj bo vendar pametna in naj razdere zaroko, dokler je še čas.

Najhuje pa ji je bilo, kadar se je njen zaročenec — zaljubljeni stariček — sladkal okrog nje, jo božal s svojimi trepetajočimi rokami in jo zasledoval s hrepenečimi očmi.

«Kakor petošolec,» si je mislila vselej in mu le s težavo kazala prijazen obraz.

Toda odnehati ni hotela. Rajši je prenesla vse to, samo da je lahko prišla iz domače hiše. Da se je lahko znebila večnega ukazovanja, večnih prepovedi, da bo vendar lahko sama svoj zapovednik, nikomur odgovorna za svoja dejanja, da ji ne bo treba več poslušati onih večnih vzklikov, ki jih je znala že na pamet:

«Ne, sama ne smeš!»

«In glej, kaj boš delala!»

«Pa pridna bodi!»

«Pa da boš točno doma!»

In še tisoči takih zapovedi, s katerimi so jo obsipali njeni domači, če je po dolgem prosjačenju vendar dosegla, da so jo kam pustili.

Edina misel, za katero je živela ves ta čas, je bila ta, da je vredno prenašati vse težave, ki ji jih je nalagala njena bodoča poroka, vredno že za

samo zavest, da pojde zvečer lahko v kino in na ples in v gledališče in na koncert, ob nedeljah pa na izlete, kamor se bo njej vzljubilo, in to brez prosjačenja za dovoljenje in za denar.

Le na to je mislila ves ta čas in na nič drugega.

Prišla je poroka in medeni tedni, in potem vsakdanje enolično življenje poročene žene. Toda Katjino novo življenje ni bilo pusto. Bilo je res tako, kakor si ga je v svojih sanjah predstavljala. Zaljubljeni mož jo je pustil, kamor ji je le poželego srce, obsipal jo je z denarjem in z darili in ji bral vsako najmanjšo željo že z oči. Sam pa je delal, delal, delal, da je le imel dosti denarja, da je svoji ljubljeni Katji izpolnjeval želje.

In tako je šlo vse dni naprej. Sčasoma, ko je Katja videla, kako je dober njen mož, ga je celo vzljubila, kakor dobrega strica, da, kakor očeta ga je imela rada in pri vseh svojih neštetihih zabavah je gledala vedno na to, da bi mu ne naredila sramote. O, ne, saj Katja ni hotela onečaščati svetosti njunega zakona, ni se družila z mladimi moškimi, le zabavala se je rada, in to s svojimi prijateljicami in njihovimi tovariši, zabavala, da bi nadomestila vse ono, kar so ji doma v prvi mladosti zabranili.

Šele potem, ko je dobila hčerkico, se je nekoliko ustalila in se navezala na dom. Otroka je imela rada, igrala

«Da, prav kakor moja Alenčica...»

Katja in njena prijateljica.

se je z njim, ga božala in poljubovala, ga razvajala, samo če je bil bolan in siten, se ga je kmalu naveličala. In če je ponoči jokal, da ni mogla spati, je bila včasih resnično huda nanj in bi ga najraje poslala od sebe. Skratka, njen otrok ji je bil prav toliko, kakor pred leti njene porcelanaste punčke, s katerimi se je igrala, jih objemala in poljubovala, oblačila, sploh delala z njimi kakor z živim otrokom; ko pa se jih je naveličala, jih je vrgla v kot in se ni več menila zanje.

Vendar tega svojemu možu ni nikoli pokazala. Vedela je, da bi ji nikdar ne odpustil, saj je dekletce neizmerno ljubil in jo obsipal s takimi darili, da je bila Katja včasih kar ljubosumna nanjo. Če jo je le malo zbolel trebušček, je poklical zdravnika, in kadar je mala jokala, je včasih po cele noči prebedel pri njej.

Vedela je, da bi on sploh doumeti ne mogel, če bi ona rekla, da ji otrok jok preseda, saj mu je bil vsak njegov nasmeh najlepši dogodek, njegov jok najlepša muzika! Vedela je, da bi jo mož celo zapustil, če bi

radi svojih zabav zanemarila otroka. Tega pa ni hotela, saj se je bila zdaj že tako navadila na lepo, brezskrbno življenje, na moža, na otroka, da bi nikoli več ne mogla živeti brez vsega tega.

Pa je vendar morala, in še kako!

Bilo je pred božičem. Hčerka — tri leta ji je bilo takrat — je bila že dalje čas bolehnata, in mož od samih skrbi zanjo ni vedel ne kako ne kaj. Vsa hiša je morala hoditi po prstih, se pogovarjati le šepetaje. Vsi so morali delati tako, kakor je hotel mali tiranček v svoji bolniški postelji. Katja je bila tega že do grla sita. Povsod drugod so se pripravljali in veselili na božične praznike, le pri njih je bilo kakor v mrtvašnici. In zakaj? Zato, ker je punčka malo kašljala, ker se je od večnih očetovih nežnosti prehladila. Oh, človek bi znorel!

Dan pred božičem se je Katja izmuznila z doma in šla po cestah gledat izložbe. Pred delikatesno trgovino je srečala prijateljico, vso obloženo s paketi.

«Kaj pa ti?» jo je ustavila Katja, vesela, da je vendar dobila nekoga, s katerim se je lahko na glas in od srca pomenila.

«Smučat se gremo!» je odgovorila Marta. «Greš z nami? Zdenka gre še in Milena in Tanja tudi in še vse polno drugih. Pojdi, boš videla, kako bo lepo!»

Katji so kar zažarele oči. «Oh, in kako rada, toda kaj, ko je Alenčica bolna in je jutri sveti večer!»

«Kaj zato,» ji je prigovarjala Marta, «kar pojdi, bo že mož namesto tebe pazil nanjo. En božični večer bosta že prebila brez tebe! Kar odloči se in pridi! O petih gre vlak!» In že je izginila v gneči.

Katja je neodločeno obstala na cesti. Potem pa se je obrnila in stekla domov.

Ko se je mož vrnil, je imela že vse pripravljeno za na pot.

«Kam pa ti?» se je začudil.

«Smučat se grem z Marto in vso našo bando,» je odvrnila.

«Pa vendar ne zdaj, ko je Alenčica bolna in je jutri sveti večer. Saj veš, da ti drugače ne branim, ampak zdaj...!» je rekel tiho in jo tako žalostno in očitajoče pogledal, da jo je pogrelo v dno srca.

Vedela je, da ima prav in ravno zaradi tega se je dvignila v njej trma.

«Pa grem, da veš!» je vzkliknila. «Kaj je Lenčica? Nič! Malo je prehladljena, ti delaš, kakor bi bila že v zadnjih zdihljajih. Iz naše hiše si napravil bolnico, in misliš, da bom jaz

segnila v njej. Saj sem še mlada in potrebna zabave. Nočem, da bi me ti zapiral kakor nuno!» je jezno cepetala.

«Pššš...» jo je miril, «saj veš, da Alenčica zdajle spi!»

«Seveda, Alenčica, zmeraj samo Alenčica! Ona je vse, jaz pa nič!» In že je odvihrala v svojo sobo in naročila služkinji, naj njeno prtljago odnese na kolodvor.

Nato je odšla v otroško sobo. Čudno jo je stisnilo pri srcu, ko je zagledala zardeli hčerkin obrazek in poslušala njeno težko dihanje.

«Morda bi bilo le boljše, če bi ostala doma,» si je rekla, pa se je spomnila na sneg in na prijateljice in na dolgčas, če bi ostala doma. Že je odgnala žalostne misli.

«Nič! Pojdem, pa konec!»

~

Pri smučanju je bilo res imenitno. Sredi belih poljan, lesketajočega se pršiča, v veselem smehu prijateljic je Katja brž pozabila na moža in na bolnega otroka. Bila je spet mlada in srečna in vesela pod božjim soncem in sinjim nebom, mlada in brez skrbi.

Iz tega veselega razpoloženja pa jo je zbudila moževa brzobjavka:

«Pridi takoj, otrok umira.»

Katji je bilo, ko da se vsi vrhovi gora, ves iskreči sneg in nebo in sonce rušijo nanjo in jo tlačijo s svojo neznansko težo. Mislila je, da bo umrla prvi hip, ko je prebrala novico, potem pa se je zbrala in motnih oči in težkega srca odtavala v dolino.

«Moj Bog, ali je mogoče?» se je spraševala. «Moja mala punčka umira? O ne, saj ni res! Saj ne more biti res!» To je gotovo spet možev strah in njegovo maščevanje, ker ju je na božič pustila sama.

Toda srce se ni hotelo umiriti, duša ne potolažiti. Hipoma se ji je zadelo vsa širna bela planjava okrog nje kakor neskončen bel mrtvaški prt.

Ko je prišla domov, je bila vsa hiša polna neznanih mračnih ljudi. Kakor brezumna je planila mednje in se pretlačila v hčerkin sobo. In tam... moj Bog, daj, da so le sanje!... tam je ležala Alenčica vsa v belem, z belim pajčolanom na glavi, vse okrog nje pa so žareli tisoči in tisoči plameni drobnih svečk.

V Katji se je nekaj pretrgalo. Nič ni videla, ne objokanih moževih oči, ne očitajočih pogledov služinčadi. Ni slišala sočutnih besed svojih prijateljic, nič, nič... Videla je le pol priprte Alenčine oči, ki so tako žalostno in nepremično zrle vanjo. In

z žarom teh oči se je zbudila v njej vsa ona materska ljubezen, ki je uspavana od želje po zabavi vsa ta tri leta spala v njej.

Dva dni ni ne jedla ne spala. Slo-nela je ves čas ob malem mrličku in suhih oči, brez vzdihov in tožb gledala v blede obrazek. Šele potem, ko so prišli grobarji in hoteli zapreti krsto, se je zbudila iz otopenosti. Zakričala je, ne, zarjula, da so se vsi zgrozili in nehote odstopili, ter se vrgla na mrlička.

«Ne, ne dam je!» je hlipala med solzami, «ne pustim, da bi njene svetle očke zaprli v večno temo, da bi njeno nežno trupelce zasuli s prstjo!»

Borila se je kakor levinja, grizla, praskala, bila, da jo je bilo groza gledati v njeni boli. Nekaj mož jo je le s težavo ukrotilo. Odpeljali so jo v sobo, kjer se je preoblekla v črno in se čez čas spet vsa mirna in zamišljena, brez solze v očeh, s srepim pogledom prikazala na vratih.

Po pogrebu se je zaprla v sobo in ni govorila z nikomer več. Za moža se ni menila in ni prosila njegove milosti, saj je vedela, da bo v njegovih očeh ostala do konca kriva otrokove smrti. In vedela je, da bi ne prenesla njegovih očitkov, saj niti sama ni mogla pogasiti pekočega ognja kesanja, ki jo je žgal v duši, in ni nikjer več našla minute miru.

Ko se je čez nekaj mesecev preselil k sestri na deželo, mu ni branila. Sama mu je šla s poti in je živela le še zaprta v mali, tesni sobi, sama, izobčenka — mati, ki je z malomarnostjo umorila svojega otroka.

Toda nocoj, v tej sveti božični noči ni mogla več vzdržati. Že popoldne je izvlekla iz predalov vse Alenčine obleke in igračke in jih razložila po sobi.

«Na, Alenčica, na! Pridi, vse to sem pripravila zate!» je šepetala in široko razprtih oči strmela v vrata.

«Le zakaj je tako dolgo ni? Stopila bom gledat, kje tako dolgo hodi!»

In šla je ven v noč, pod mrzlo zimsko nebo, kjer ji je sneg hladil vroče čelo in ji miril razbičane misli. Postajala je pod okni in gledala, kako se tujje Alenčice vesele darov in se njih mamicam v sreči svetijo oči.

Od tam je odtavala naprej v temo, na samotna zasnežena pota, utrujena in žalostna do smrti. Tja ven v temo brez žarka upanja na srečo in odrešenje.

O, pač! Glej, tam visoko na nebu sta zažareli dve zvezdici, dvoje svetlih odpuščajočih oči, in jo vabili k sebi...

NOVOLETNO RAZMIŠLJANJE

Začeti novo leto ni kar tako preprosta stvar. Zlasti prvi dnevi prizadevajo marsikomu precejšnje preglavice. Poslavljanje od starega leta nas ni samo utrudilo, ampak nam je tudi prav temeljito izpraznilo naše žepe. Tolikim in tolikokrat smo želeli in voščili sreče in zadovoljstva, uspeha in napredka v novem letu, da se nam nekako zdi, kakor bi za nas vsega tega prav čisto nič več ne ostalo. Toda kakor hitro se spet tako prav temeljito in pošteno naspimo, ko se odrešimo vse tiste utrujenosti, ki nas je zajela po vsem tistem prazničnem vrvenju in nemiru, že tudi gledamo z drugačnimi očmi v svet in novemu letu nasproti.

Novo leto! To je pojem, ki vsakogar izmed nas vedno in vselej vsaj kolikor toliko vznemiri. Kaj nam bo pomenilo, kaj nam bo prineslo? Nam bo prijetno in veselo presenečenje, ali morda žalost-

no iznenadenje! Prvi občutek plaha vznemirjenosti, morda celo boječega nezaupanja pa se kaj kmalu umakne želji po živem udejstvovanju, ki se vzbudi v vsakem človeku tedaj, ko stoji pred nečim novim in nepoznanim. Pred nečim nezajetim, neizoblikovanim, ki je tu in čaka, da bo izoblikovano po naši volji, po naši zmoglosti in po našem znanju. In to je naloga, lepa in težka, ki naj jo rešimo v letu, ki leži komaj započeto pred nami. Naloga, ki slehernemu izmed nas velevala, da živimo tako, da se bodo vsi dnevi, tedni in meseci, ki so zajeti v tem letu, zaokrožili v dobo lepih in dobrih dejanj, v dobo dela in ustvarjanja v prid in blagor vseh in vsakogar.

Kakor listi belega, nepopisanega papirja leže pred nami vsi ti dnevi novega leta. Sedaj, prav ob začetku, ko še ni popisan

nobeden izmed njih, si obljubimo pošteno in močato, da bomo storili vse, kar bo v naših močeh, da se bodo ob koncu leta z vseh teh listov zrcalila samo dobra in lepa dejanja. Da nobeden izmed njih ne bo ostal prazen, neizrabljen in nezajet, predvsem pa to, da niti eden izmed njih ne bo oskrunjen po grdem, črnem madežu nizkotnega ali nečastnega dejanja.

Samo te poti se držimo in ostanimo zvesti tej, sebi dani obljubi! Potem se bomo ob koncu leta lahko s ponosom in zadovoljenjem ozrli nazaj in si dejali:

«Da, res je, čas je zlatol V nas samih pa je tista sila in moč, ki nas usposablja, da ga izkoriščamo tako, da nam ni v pogubo in propast, ampak v blagor in srečo. In jaz sem uspel!»

Na Silvestrovo se lučke spet prižgo.

Vesela pesem

Gert Lynch:

24 decembra popoldne o petih je stopil iz obla-zinjenega razreda brzovlaka boljši gospod. Lasje na njegovih sencih so se že srebrno le-sketali, toda prožni korak in sveži obraz sta razodevala moškega v najboljših letih. Roke so mu tičale v žepih zimske suknje, pod levo pazduho pa je nosil škatlo za gosli, ki je bila zavita v sivo prevleko. Nekaj je še na-ročil nosaču, prizadevno oprezoval krog sebe in kot zadnji potnik zapustil peron. V veži postajnega po-slopja je za nekaj trenutkov počakal in, ker nihče ni prišel, je skomignil z rameni in stopil na trg pred postajo.

Njegova prtljaga je bila že naložena v visokem rdeče-rjavem hotelskem omnibusu. Vozač je spoštljivo snel če-pico in brž odprl vrata v voz. Toda gost je odklonil. Poželel si je pač svežega zraka, zato se je namenil, da pojde peš do hotela. Škatlo za gosli, po kateri je sluga iztegnil roko, je obdržal pri sebi.

Počasi je nastajal sveti večer... Javno božično drevo pred postajo je žarelo v električnih lučkah. Na žicah je viselo debelo ivje, in možje z bradami, ki so hodili mimo, so bili videti kakor napudrani. Zapirali so že prve trgo-vine, pocestni prodajalci so ponujali poslednje smreke in jelke. Vsem ljudem se je mudilo domov.

Tujec je nebrižno stopal po ulici in bil razočaran, da ni nihče prišel ponj na postajo. Z nevoljo je mislil na božični večer, ki ga bo moral sam, čisto sam praznovati v hotelu. Saj si je bil v svoji bujni domišljiji tako lepo na-slikal božičevanje s prijateljico iz mladih dni, zdaj pa se je vse to razblinilo v nič.

«Če bi proti pričakovanju ne prišla pote k vlaku,» mu je bila pisala, «potem pač vedi, da ne morem z doma.»

Ustavil se je in premišljal, ali bi ne telefoniral kateremu izmed svojih znancev, ki jih ima v tem mestu. Nemara staremu Millerju, profesorju na Glasbeni akademiji? Toda ne, Millerju rajši ne, ta ima družino, in na tak večer človek, ki ga že dolgo niso videli, ne spada vanjo. Ampak tistile, kako se je že pisal, ravnatelj Državne opere, ta je bil samec in bi bil morda celó vesel...

Zdajci ga je nekdo od zadaj trdò zgrabil in tako močno potegnil nazaj, da mu je škatla za gosli zdrsnila izpod pazduhe in padla na kup snega ob cesti. V istem trenutku so tik ob njem cvileče zahreščale zavore tovornega avtomobila. Krepka pest je zapretila skozi okno, in besen glas je zakričal: «Vražja neroda! Zija v zrak, namesto da bi pazil, kod hodi! Pa bi se lahko spet zgodilo kaj prekleto bedastega!» Potem je brž spet za-brnel motor, in vozilo je zdrčalo naprej.

Tujec, ki mu je od strahu vse gomazelo po kosteh, je bil tako zbeگان, da se je moral mladi mož, ki ga je bil v usodnem trenutku krepko potegnil nazaj, tudi skloniti in mu pobrati škatlo za gosli.

«Tu imate,» je dejal, «svojo škatlo. Upam, da se goslim ni nič zgodilo!»

Tujec je globoko zajel sapo in ponudil roko mlademu možu.

«Prisrčna, iskrena hvala vam!» je rekel. «Ko bi me ne bili pravočasno zgrabili, kdo ve —»

«O, prosim, prosim,» je dejal mladi mož, ki je nosil širokokrajnen klobuk in veliko plapolajočo petljo, «človek rad stori, kar more.»

Samo od sebe se je naredilo, da sta skupaj nadaljevala pot.

«Vi ste umetnik?» je vprašal tujec.

«Da, slikar sem. Pravkar sem nekje oddal božično po-dobo.»

«Upam, da vam je prinesla dober honorar,» je smeje se pripomnil tujec.

«Žal, ne,» je trpko odgovoril slikar.

«Jaz pa,» je pripovedoval tujec, «jaz ravno prihajam s postaje in sem namenjen v svoj hotel.»

«Potem vam pa nič ne zavidam, če na sveti večer nimate iti nikamor drugam,» je dejal slikar.

«Vsekakor imate prav,» je tiho odvrnil tujec.

Ko sta prišla pod naslednjo obločnico, je slikar tujemu gospodu ostro pogledal v obraz in neposredno nato dejal:

«Poslušajte, če res za nocoj nimate nič boljšega v na-črtu, pridite lepo k meni v atelje. Slučajno tudi nimam družbe in, ker sem prejel od doma zavitek in v dveh boljše tekne, dam jaz jestvine, vi pa boste prispevali k polepšanju večera s tem, da boste kaj zaigrali na svoje gosli. Saj menda znate igrati?»

«Seveda znam,» je rekel tujec in se skrivaj nasmehnil.

«No,» je dejal slikar, «in kako vam ugaja moj predlog?» «Izvrstno!» je odgovoril tujec. «Prav rad pojdem z vami!»

To takojšnjo pripravljenost si je slikar razlagal po svoje. Prav gotovo, si je mislil, je dobro oblečeni goslač na-posled le uboga para. Nemara je celo brez posla, zakaj njegovo čudno vedenje, ki bi ga bilo kmalu spravilo v takšno nesrečo, je bilo čisto vedenje človeka, ki ima pol-no glavo skrbi. In slikar je sklenil, da mu bo dal dvojno porcijo klobas. Na glas pa je rekel, ko sta zavila okrog ogla:

«Takoj bova doma. V tisti stranski ulici, poleg druge plinovke, tam stajujem.»

Spotoma si je tujec neopazno snel s prsta težek bri-ljanten prstan.

Stopila sta v vežo, v kateri je strašansko vleklo, in prišla po slabo razsvetljenih, škripajočih stopnicah v če-trto nadstropje. Na vratih je bil napis: Peter Salis.

Slikar jih je odklenil, prižgal luč in pokazal na obešal-nike v predsobi. Odložila sta, in Salis je odprl vrata v atelje.

Veliko poševno okno, polno kakfej, je obvladovalo ves prostor. Medtem ko je gost sédel in opazoval slike

na stenah, je naložil Salis polen in premoga v peč, da je kmalu začelo prijazno prasketati in brbotati.

«Najprej morava,» je dejal slikar, «pomiti vsaj toliko pribora in posode, kolikor je nujno potrebno.» In pričel je pod vodovodom izpirati krožnike in zdelice ter naprosil gosta, naj vzame z držaja čisto brisačo in mu pomaga brisati posodo.

«Zdi se, da tega niste dostikrat delali,» je pripomnil Salis, ko je opazil, kako nerodno se tujec ukvarja s tem poslom.

«Nič čudnega,» je odvrnil ta, «če človek ni nikjer doma in mora vedno samo romati iz hotela v hotel.»

Potem je Salis pristavil čaj in pogrnil mizo, vmes pa je gostu pripovedoval o svojih slikah in da namerava spomladi prirediti kolektivno razstavo.

«Katera slika vam je pa najbolj všeč?» je vprašal s samozavestnim glasom, kakršnega uporabljamo, kadar govorimo z nestrokovnjakom.

«Večerna pesem tamle,» je odgovoril gost, ne da bi se obotavljal, in pokazal na oljnato sliko, ki je predstavljala vrtno hišo z žarko razsvetljenim oknom, na čigar zavesi je ležala seca igralca na flavto.

«Neverjetno,» je vzhičen vzkliknil Salis, «že ves teden si belim glavo, kako bi krstil sliko, vi mi pa kar iz rokava šrestete pravo ime zanjo. Sicer je pa to res moja najboljša slika. Če znate tudi tako dobro igrati, kakor presojati, ste pa kar fant od fare.»

«Človek stori pač, kar le more,» je odgovoril gost. Pri tem so mu zadrhtele ustnice, da se je moral obrniti od slikarja.

Salis je natočil čaja. Sedla sta k mizi. Klobase, sir in sardine v olju so ležale na krožniku. Iz lične košarice pa je vabilo pecivo, jabolka in orehi.

«Zdaj pa le pričniva! In kar nič se ne dajte prositi,» je dejal slikar, narezal nekaj koščkov kruha in vgriznil v prvo rezino.

«Dober tek!» je rekel gost in segel po dobrotah.

«Pozneje,» je s polnimi usti ugotovil Salis, «popijeva še steklenico vina!»

Tako sta se počasi do sitega najedla in pogovorila o tem in onem.

Potem je prinesel Salis božično drevesce iz kota, ga postavil na mizo, prižgal rdeče svečke in ugasnil luč. Plamenčki so tiho plapolali in po stropu so skakljale sence ko žabe sem in tja. Vžgala se je smrekova vejica, prasketalo je in se kadilo, prijeten vonj se je razlil po ateljeju.

Salis je stisnil steklenico med kolena, navrtal zamašek in krepko potegnil. Vino je zaklokotalo v kozarcu. Trčila sta.

«Napivam umetnosti, dragi Salis,» je rekel gost. «Da bi vam vedno uspevala!»

«Hvala,» je odgovoril slikar. «Izpraznim čašo na vesel božič!»

Zdaj je smatral gost, da je prišel primerni čas. Stopil je k svoji škatli za gosli, snel prevleko, privzdignil pokrov in vzel gosli v roke. Bile so gosli, kakor vse druge. Salis je stopil bliže.

«Ali jim je padec kaj škodoval?» je vprašal.

«Mislim, da ne,» je odgovoril gost in jel uglaševati strune. Potem je privil lok, nastavil godalo in pričel igrati.

«Sveta noč, blažena noč,» je čisto in nežno zatrepetalo po ateljeju. Salis si je prižgal smotko, se zleknil na divan in pel z gosli. Toda kmalu je umolknil, ker je občutil, da se njegov hripavi glas nič kaj ne ujema s sladkim glasom gosli.

Gost se je srečno smehljal, prešel, ne da bi prekinil igro, na druge melodije, hodil po sobi gori in doli in sviral vedno živahneje in iskreneje. Salis je spoznal klasične napeve, pozorno jih je poslušal. Počasi so se vse navadne misli, ki so kakor sivi oblaki pokrivalo njegovo srce, razblinile v nič, in v njegovi notranjosti se je v neizmernem loku vzbočila lesketajoča se neskončnost. Pozabil je na kajenje, smotka se je ohladila. Druga za druga so ugasnile svečke na božičnem drevescu, ne da bi bil slikar to opazil. Svetle zimske zvezde so vsipale pisane iskrice skozi veliko okno slikarjeve delavnice, ki je utonila v somraku, da so se komaj še razločevali obrisi posameznih predmetov...

In v slikarjevi notranjosti se je pričelo nekaj tajati. Polagoma ga je vsega prevzel občutek, ki je bil neizrečno lep, a zelo, zelo podoben bolečini. Položil je roko na prsi, v katerih mu je burno kovalo, in plemeniti toni gosli so snežili v njegovo srce kakor v vodnjak, ki se je vedno bolj polnil in je slednjič prekipel. Salis si je pomel oči in opazil, da so vlažne...

Dolgo je trajalo, preden je večerna pesem izzvenela in je gost narahlo odložil gosli.

Slikar se je prebudil kakor iz globokega sna, vstal je in nemo stisnil goslaču roko. Nekaj časa sta še v zgovornem molku posedela pri mizi, da sta popila vino. Sveti večer, ki je bil Salisu prinesel tako veliko, globoko doživetje, se je bližal koncu...

Ko je polnoči pozvonilo k polnočnici, je gost vstal in se pripravil k odhodu. Slikar ga je spremil po stopnicah do hišnih vrat.

«Prav kmalu me spet obiščite,» je rekel ob slovesu, «pogrjnena miza in, če bi vam bila sila, nekaj denarja bo vedno pripravljenega za vas!»

Ko se je Salis vzpenjal v četrto nadstropje v svoj atelje, se je spomnil, da je bil pozabil goslača vprašati za njegovo ime in tudi, v katerem lokalu igra. No, si je mislil, se bo že sam še oglasil. In uravnovešen, kakor že dolgo ne, je legel k počitku...

Nekaj dni po božiču se je pojavil v ateljeju slikarja Salisa nepoznan gospod, ki se je predstavil za inozemskega trgovca z umetninami in si je ogledal slike. Naposled je po tajnem naročilu kupil «Večerno pesem», ne da bi bil le skomignil z rameni, ko je slikar pogumno povedal zelo visoko ceno.

Ko se tuji goslač tudi v januarju še ni nič oglasil, je jel Salis pri vseh večjih godbah v mestu poizvedovati za njim. Toda bilo je zaman.

Slikar Salis ni nikoli izvedel, da je bil to znameniti violinski virtuoz K., ki mu je bil tisti sveti večer godel na svoji stradivarki in zdaj po vsem svetu prireja mojstrske koncerte, pri katerih poslušalci — kakor takrat slikar v ateljeju — z globokim ganotjem in iskreno hvaležnostjo v srcu poslušajo njegovo veliko umetnost...

Prevedel d'Artagnan.

BOGE prababice

Drage moje, saj nitj ne slutite, kako dobro se nam dandanes godi! V kozmetičnem pogledu namreč, sicer pa menda tudi ne dosti drugače, kakor našim prednicam v prejšnjih stoletjih. V bistvu je tako malo novega pod soncem! V neki moj mapi leži prevod skoraj tri tisoč let stare kitajske pesmi, pa bi človek mislil, da jo je spesnil sodoben, z revolucionarnimi idejami prežet mladenič. No, pa nisem sedla zato k mizi, da vam to povem. Pojdimo še dalje kakor tri tisoč let nazaj — kar k prababici Evi v raj, ki se je gotovo rada ogledovala v mirni gladini čistega jezera in si pogladila lase zdaj v čelo, zdaj za ušesa, samo da bi bolj ugajala gospodu soprogu Adamu.

Naj se gredo solit sitneži in filistri, ki pravijo, da je telesna nega nekaj nemoralnega ali celo pregrešnega. To je nekaj povsem naravnega, to opažamo tudi pri višje razvitih živalih. In te menda ne čitajo modnih časopisov. Sicer pa naj bodo zastopniki močnejšega spola (ta prilastek jim rade pustimo — lepši spol smo pa le me!) kar tiho, saj so najmanj tako gizdavi, kakor ženske, samo da to skrivajo in taje. Toda le spomnite se, drage moje in dragi moji, kako lahko ujamate moškega na najpublejši, najplitkejši poklon! Hlastne po njem kakor sestradan krap. Ali ni res?

No, pa pustimo moške in se pomenimo rajši o svojih skrbih! Da so žene od nekdaj želele ostati mlade in lepe, nam ne pričajo samo stara ustna izročila in stari zapiski, temveč tudi izkopanine, ki jih lahko vidite v vsakem večjem muzeju. Poleg vsakovrstnih nakitov so po vsem svetu našli v starih ženskih grobovih kovinasta ogledala, lončke za mazila, pomade za barvanje las in še nešteto drugih lepotic. Kaj so morale in kaj morajo še dandanes pretrpeti žene raznih plemen za svojo lepoto, je več ali manj znano. Je že tako: brez nič ni nič.

Sodobni ženi je lahko: za prvo silo najde v vsaki drogeriji, kar ji je potrebno, za drugo silo je še vedno kozmetični salon in za tretjo zdravnik specialista. Seveda je treba tudi nekaj dobre volje in precej denarja. Danes. Pa naše babice in prababice? Kako jim je bilo hudo! Koliko so si prizadevale! Po kako obupnih sredstvih so včasih segale! To bi vam danes rada povedala:

Priznati morate, da ste se vse gospodinje več ali manj jezile, ko je prišel ukaz, da morate izprazniti podstrešje. Tudi naša mama ni bila preveč navdušena. Ampak med staro šaro, v skritih kotičkih se je našlo vendar kaj zanimivega, in tako leži sedaj pred menoj drobna, oguljena knjižica.

Sam Bog vedi, kako je prišla ta knjižica v našo hišo, na naše podstrešje. Nikjer ni podpisa. Katera izmed naših ljubih prednic je listala po njej? O eni gre ustno izročilo, da je bila za čudo lepa in je pela kakor angel. Pa kdo more to danes še ugotoviti? Takrat še ni bilo gramofonskih plošč, ki bi nam bile ohranile njen glas, in ni bilo fotografij, da bi nam bile ohranile njen obraz. Slike pa tudi ni nikjer nobene. Pa bodi, kakor bodi — knjižica je vsekakor zanimiva. Preštudirala sem jo od začetka do konca in vam sedaj na kratko podam njene najzanimivejše tajnosti, katere so takrat, kakor trdi pisateljica v predgovoru, plačevali s težkim zlatom.

Knjižica je vezana v lilasto lepenko. Ovitek je sicer že precej zdelan in zamazan, listi pa so prav dobro ohranjeni. Prva stran nosi obširni naslov: «Za dame in druge ženske. Zbirka najvažnejših, po večini do sedaj tajnih

umetnin in sredstev, s katerimi se lepota poveča in ohrani, razne notranje in zunanje telesne nadloge deloma prepreči, deloma ozdravi in s katerimi si v marsikaterih domačih težavah lahko pomagamo. Sestavljeno, preizkušeno in nesebično izdano od prijateljice svojega spola. Solnograd 1790.»

Delce obsega na 105 straneh 130 receptov. Pisano je v okorni, staromodni nemščini, pomešani s francoskimi izrazi. Navodila so zelo natančna, zamudna in sestavljena iz nešteti, točno označenih sredstev, zelišč in dišav, katere je treba neštetokrat pretolči, presejati, skuhati, prevreti in filtrirati. Zdi se, da so imele naše prababice veliko več časa in potrpljenja, kakor me.

Med sredstvi je predvsem enajst receptov za belo in rdečo šminko, za razne vode, mazila za oči, navodila za izdelovanje raznih pomad, sredstvo za odpravljanje rdečice v obrazu, tekočine zoper izpuščaje, za oči, mazila za ozebljine, mažilo, s katerim se ohrani otroškimi lasem plava barva, sredstva, s katerimi se doseže lepota rok, sredstvo zoper rdeče lase, sredstva za barvanje obrvi, zoper izpadanje obrvi, sredstva, ki naj odstranijo nezaželene dlačice in pospešijo rast las, sredstva zoper kurja očesa itd. itd. Sredstev za barvanje las ni med recepti, saj jih v dobi lasulj tudi ni bilo treba, pač pa podrobna navodila za izdelavo raznih pudrov za lase, raznih parfumov, navodila, kako je treba prati rokavice, svileni perilo, kako se izdeluje dobro milo. Dovolj, nočem vas dolgočasiti.

Zanimivo pa je le, da pozna knjižica že razna sredstva za odstranitev gub, nekaj posebnih obvez zoper gube na čelu in razne lepotne maske za lice. Kakor vidite, je naša šodobna kozmetika samo dobra učenka.

Zabavali so me in zabavali vas bodo recepti, s katerimi se da odstraniti oziroma preprečiti zdrava rdečica lic in barva od sonca porjavele kože. Vsaj v tem oziru smo me, hvala Bogu, brez skrbi. Evo vam dobesedno enega izmed treh receptov:

«Proti rdečici obraza.»

Kolikokrat popači ta nesrečna rdečica najlepši obraz, a le redkokdaj dobimo sredstvo, ki se lahko uporabi v ta namen, da jo preženemo. Eno izmed najboljših sredstev je tole: Vzemite sveže jajce, vložite ga za štiri in dvajset ur v dober vinski kis, nato pa ga stolčite v možnarju, primešajte bele gorčice, kolikor se ti zdi potrebno, in vse še enkrat predelajte v možnarju, dokler ne nastane mazilo. Če si s tem mazilom namažeš zvečer in zjutraj obraz, bo rdečica čisto izginila.»

V receptu: «Če je koža sonce ožgala», je najzanimivejši drugi odstavek navodila: «...sveža studenčnica, s katero si zvečer umijete obraz, zasluži priporočilo.» Kakor vidite iz navedenega, drage bralke, vsakdanje umivanje s svežo vodo v tistih časih nikakor ni bilo v navadi. Od sonca ožgan ali zdrav rdeč obraz je torej veljal za nekaj nelepega. To mnenje se je, če se ne motim, ohranilo vse do začetka sedanjega stoletja. Na srečo smo danes v tem pogledu drugačnega mnenja.

Zanimivo je tudi komplicirano sestavljeno sredstvo proti rdečim lasem, ki so prav tako veljali za nelepe, če že ne za nekaj demonskega, vražjega. Neumno mnenje, katerega pa se še danes niso povsod otresli. Podoba je, da je bilo na koncu 18. stoletja mnogo nesrečnih rdečelask, kajti

Jurij Šubic: Na sveti večer. Lesorez po lavirani Šubičevi risbi.

pisateljica svetuje v ljubeznivem usmiljenju: «...Kdor si te pomade ne more nabaviti, naj si da narediti svinčen glavnik in naj se češe z njim, dokler ne postanejo lasje lepo kostanjevi.» Nadalje: «Če se lasje večkrat strižejo v znamenju leva, rastejo hitreje in dobijo povsem drugo barvo.» Še sreča, da to sredstvo ni splošno znano, sicer bi imeli naši brivci kaj malo posla z barvanjem in odbarvanjem las!

Očividno je bila tudi zloglasna paradentoza, katero zobozdravniki tako radi pripisujejo sodobni nezdravi prehrani, že takrat pogosten pojav, kajti moja mala knjižica ima na strani 58. navodilo za «sredstvo, katero pospeši rast zobnega mesa in ohranja njegovo svežost.»

Mogoče vas zanima še recept za zanohtnico? Takle je:

«Sredstvo, s katerim se prežene črv v prstu.»

Stolci nekaj deževnikov v kašo in položi to zmes na prst. To sredstvo ublaži v kratkem bolečino in usmrti črva.» Katera hoče preizkusiti ta recept? Jaz že ne!

Ne zgražajte se, prosim, recept ni plod moje zlobne domišljije, temveč je dobesedno preveden. Ker vem, da ste krepkih živcev, vam še izdam, da je med recepti še mnogo enako okusnih sredstev, na primer: žabje ikre, polževa voda, lastavičje in mišje blato... Trtine solze, ki baje odpravijo sončne pege, vplivajo kar poetično.

Zelo me je zabavala tudi tako imenovana «Univerzalna tinktura», katere glavna sestavina so «črne saje». Če jih piješ po 10–50 kapljic na dan z vodo ali vinom, si ozdraviš več ko trideset bolezni: od omedlevice in ženskih težav do veneričnih bolezni, vodenice, zlate žile, zlatenice

in raznih kamnov; celo raka! Kako veseli bi bili naši zdravniki, ko bi lahko razpolagali s tako čudodelno «univerzalno tinkturo»! Ampak jaz jim recepta ne dam!!

Tudi «Prašek zoper golšo» je kaj zanimiv, recept pa zelo ljubezniv, saj ima dodatek: «... otrokom naj se pridene malo sladkorja.» Če ga «... vsak dan malo zaužiješ, bo golša gotovo prešla.» Naši dohtarji pa kar z nožem! Pa ne samo nad golšo, tudi nad rdeče krvno znamenje se kar z nožem spravijo. Ampak lahko si pomagamo z naslednjim krasnim receptom:

«Sredstvo zoper znamenje.»

Ob času pojemajoče lune vzemi živo jeguljo, odreži ji hitro glavo, odrgni z njo brž znamenje ter pusti, da se kri na njem posuši; ne sme se pa kri z znamenja obrisati, temveč jo je treba pustiti, da sama izgine. Ko se je torej kri na znamenju posušila, vzamemo drugo jeguljo, ji tudi hitro odrežemo glavo in storimo tako, kakor s prvo. Ko se je kri te druge glave na znamenju posušila, vzamemo tretjo jeguljo, ji spet hitro odrežemo glavo itd. Nato vzamemo glave vseh treh jegulj, dvignemo kamen pod kapom in jih položimo v zemljo, nato pa spet pokrijemo s kamnom. Znamenje bo prešlo, ko bodo ribje glave segnile.

No, dovolj.

Draga tetka Alma, ali kakor ti je že bilo ime, ne zameri nam, da smo se danes ob tvoji knjižici malo pozabavale. Tebe že davno več ni, sloves tvoje lepote in dobrote pa še živi v nas, ki smo tvoje krvi. Danes smo se smejale me, čez nekaj desetletij pa se bodo nam in našim navodilom smejale zanamke. Vsak čas zahteva svoje, — svoja sredstva in svoje ljudi.

Kaj naj storim, da moža si osvojim?

Kdo neki bi si drznil lastiti tisto bistroumnost, tisto modrost, ki bi bila potrebna, da to kočljivo, življenjsko važno vprašanje razvozlamo in razmotamo tako, da bi bilo v prid in v blagor vsem, ki so po tem vprašanju kakorkoli prizadeti.

Da nekaj uspešno in zadovoljivo rešimo in izvršimo, je potrebna izpred vsega neka sposobnost in spretnost ne glede na dobro voljo in vztrajnost; da pa pravilno presodimo, kako ravnajmo s človekom, da bo dobro in prav, je najmanj, kar je potrebno, to, da tega človeka tudi res dobro poznamo, tako po njegovem čustvu kakor tudi po njegovem bistvu. Tu pa lahko smelo pribijemo, da je med ženami nešteto takih, ki v vsem svojem življenju niso prav poznale niti enega samega moža. Kajti imeti očeta, brata ali tudi dobrega prijatelja še dolgo ne pomeni, da poznamo «moža». Za to je že potrebno, da imamo zakonskega moža. Prav nič ni potrebno, da bi jih imeli več. En sam docela zadostuje. Odločilno je edino to, da z njim dolgo vrsto let živimo, iz dneva v dan, iz noči v noč, tesno stran ob strani. Možje so kakor otroci.

To je vse in edino, kar mora žena vedeti. Čim bo spoznala to skrivnost, bo tudi vedela, kako naj s svojim možem ravna, ali še bolje in pravilneje, kako s svojim možem ne sme ravnati.

Možje so predvsem otroci, ki vse življenje izživljajo v igri. V igri, ki se imenuje zdaj sestavljalnica, zdaj glasba in petje, včasih morda zbirka znamk ali hroščev, morebiti šport. Kasneje se pravi tem igram služba, napredek in uspeh; še kasneje žena, potem otroci in še pozneje morda vnuki.

Če Vam je na tem, da si osvojite moža za vse življenje, tedaj stremite izpred vsega za tem, da stojite v pravilnem odnosu do teh njegovih «iger».

Kadar je mož zatopljen v svoje delo, ne zahtevajte od njega, da bi Vam zatrjeval in razodeval svojo ljubezen. Kadar ves zamišljen rešuje nedeljsko križanko, mu

ne hodite razlagat svoje gospodinjske in druge nevšečnosti. In če ob dolgem zimskem večeru igra z Vami «Človek, ne jezi se!», tedaj ne prekinite igre kar na lepem, morda prav tedaj, ko se zanj najlepše razvija, češ, «zdaj pa igrava domino!».

Čudno je, da večina že nezmojljivo natančno ve, kdaj je testo pravilno vzhajano, ve, kdaj in kateri jedi je treba dodati žcep papra ali soli, da pa je med njimi tako malo takih, ki znajo pravilno presoditi, kdaj je treba položiti pred moža roman, časopis ali križanko, in kdaj je čas, da mu z iskrico ljubezni osvetle sivo in mrko vsakdanjost.

Prav tako važno je, da žena ne sme nikoli pokazati, da tisto, kar zanima in privlačuje moža, ne zanima in ne privlačuje tudi nje. Sicer je res, da so le zelo redke tiste žene, ki bi jim bil po naravi dan prav tako močno in izrazito razvit čut za kakršno koli udeleževanje, ali recimo za duhovit, včasih tudi piker, da, malce prost humor, kakor to opažamo pri pretežni večini moških. Prav tako pa velja tudi to, da je žena neprimerno bolj nadarjena igralka, kakor moški, in da je ona veliko bolj spretna od moškega, kadar gre za to, da svojega ljubega možička preslepi z zanimanjem za nekaj, kar ji je prav za prav le deveta briga.

In to je tisto, kar mora žena brezpogojno storiti, če hoče, da jo bo imel mož rad in da mu bo lepo in prijetno ob njeni strani in v njeni družbi. Če ste se že toliko premagali, da si «samo njemu na ljubo» belite glavo z reševanjem križank, če «samo njemu na ljubo» zapravljate čas z nesmiselnim kvartanjem, ali če se samo «njemu na ljubo» poglabljate v vprašanja, ki se njega tičejo in ki

njega zanimajo, tedaj se potrudite še malce več, torej še toliko, da se bo zdelo, kakor da vse to zanima, privlačuje in veseli tudi Vas. In to ni niti težko! Saj je mož od svojega zanimanja tako prevzet, da Vam pri tem ne posveča niti najmanjše pozornosti. In bodimo iskrene in priznajmo: ali ni nam, ženam, v vse večji meri dana sposobnost, prilagoditi se komurkoli in čemurkoli, kakor pa je to dano možem? Če smo zmožne, da z možem delimo revščino, skrbi in težave, če smo se zavoljo njih lahko ločile od staršev, od sester in bratov, če smo zavoljo njih morda tudi zapustile svoj ljubi domači kraj, mar je potem res tako zelo težko doprinesiti mu še tole malo in nezatno žrtev? Dajte, poskusite, potrudite se, in videli boste, da bo ta Vaša žrtev res bogato poplačana!

*

Pa tudi pozneje kdaj se ne smete nikoli spozabiti in zabrusiti možu v brk, da ste to ali ono

storili samo njemu na ljubo, in da je domišljav bedak, če misli, da Vas je to ali ono zanimalo. To je največja napaka, ki jo morete storiti. Zakaj to, kar boste smatrali Vi za svoje največje zadoščenje, bo njemu samo neizpodbiten dokaz nebrzdane nizkosti in Vaše — neumnosti.

In še nekaj. Ali veste, kdaj žena najbolj dokaže, da ne ve, kako z možem ne sme ravnati? Takrat, ko izzove prepir ali mu, kakor pravimo, «napravi prizor».

Razen nekaterih redkih izjem so možje vobče miraljubni ljudje. In vendar, katera izmed nas še ni imela priložnosti občutiti na lastni koži, kako kruti in nasilni znajo biti, kadar pride do tega. In nič na svetu ne more moža vznemiriti in raztogotiti tako, kakor «nastop» ali «prizor» njegove žene. Pri tem pa je značilno spet to, da moža ne vznemirijo vsi ženinini «prizori» v enaki meri. Saj se često zgodi, da ostane mož pri tem docela miren, da včasih celo skuša, da bi ženo pomiril in potolažil. Če žena joka, se razburja in togoti, ker jo je razjezil njen otrok, ker jo je užalila njena tašča ali morda njena najboljša prijateljica, tedaj se mož za to presneto malo zmeni. In čemu

tudi? Saj se ga vse to nič ne tiče. Pa tudi če je ženino razburjenje povzročil sam, ga to ne spravi vselej iz ravnovesja. Če je polil juho pa svežem prtu ali ji je s cigareto pripalil najljubšo obleko, in če ona zaradi tega tako rekoč kar pobesni, ho vendarle v največjem miru bral časopis naprej in si docela mirno prižgal drugo cigareto. Morda pojde celo tako daleč, da se bo še opravičil. Kajti to njeno jezo razume in, ker jo razume, ji je tudi ne šteje v zlo.

Kadar pa se žena joka, ker je šel mož z doma ravno tedaj, ko bi ona najrajši videla, da bi ostal doma pri njej, takrat se mu zdi vsaka beseda popolnoma odveč in nepotrebna. To je namreč nekaj, česar on ne razume. In če se žena pri tem morda celo še spotakne nad tem, s kom, kje in kakšne volje je bil, bo prav gotovo vzkipel in jo nagnal s «histerično babo».

«Prav kakor velik otrok je tale moj mož,» ugotavljajo žene in se pri tem zadovoljno-srečno, morda tudi malce vzvišeno smehljajo. Toda koliko bolje bi storile, ko bi se nad tem malo globlje zamislile. Morda bi se potem vprašale, zakaj se tolikokrat zgodi, da se mož zaljubi v ženo, v dekle, ki mu je stregla in ga negovala v boleznih in onemoglosti, in zakaj so toliko redkejši primeri, ko se zaljubi zdravnik v bolnico, ki jo zdravi. Vzrok je samo v tem, da stremi moški posebno za tem, da je sam ljubkovan, negovan in raznežen, in ker nagonsko čuti, da ob strani bolne in šibke žene tega ne bo našel.

Moški ostanejo otroci vse svoje žive dni. In zato bi morala sleherna žena kazati svojemu možu čim več materinskega čustvovanja. Zakaj prav to materinsko čustvovanje je tisto, po čemer mož hrepeni, kar mož pri svoji ženi želi in pričakuje. Vse drugo lahko najde kjerkoli drugje izven doma. Otroka pa se vendar niti ne sme niti ne more kazati prav nikjer drugje, kakor edinole pri tisti, ki jo imenuje svojo ženo.

Če so nam torej same po sebi umevne žrtve, ki jih vedrega, vselega srca doprinašamo svojim otrokom, če se znamo njim na ljubo premagovati in brzdati, da nismo niti krivične niti zadirčne niti prekomerno zahtevne, tedaj badimo tudi toliko močne in hrabre in doprinesimo vsaj isto žrtv tudi svojemu možu, ki prav tako tudi ne terja od nas nič drugega, kakor samo to, da je in ostane naš veliki fant.

Preprosto, PA VENDAR ELEGANTNO

K 8848. To obleko iz dveh vrst blaga lahko naredimo iz novega blaga ali pa jo preuredimo iz stare obleke. Za novo obleko potrebujemo (za velikost III) 2,45 m svetlejšega in 0,60 m temnejšega blaga, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8861. Obleka z okroglim obramkom. Bluza je nabrana kakor zvončasto krilo, ki je tudi pristo na okroglo krojeno opasje. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,25 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8863. Obleka za gospe iz lesketajoče se svile z vstavkom iz šipka ali drugega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 3,60 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8847

K 8865

K 8848

K 8861

K 8791

K 8791. Praznična popoldanska obleka. Životek in rokavi so positi z belimi perlami. Prednji del je v pasu prerezan, zadnji del pa je krojen v celem. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3,20 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8868. Apartna volnena obleka. Zametast vstavek veže bluzo s krilom, ki je v bokih nagubano. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1,85 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8847. Mladostna obleka z gubami. Bluzo in krilo krasi spletka iz vrvic. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 3,15 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8868

VSAK MESEC BOMO

PRINAŠALI MODELE, KATERIH KROJI BODO NA-

1

2

3

3

4

Stev. 1. Pražnji plašč, okrašen z nizkim krznom ali plišem. Krojen je po prsni širini 96 cm. Blaga potrebujemo 2.75 m, če je 140 cm široko.

Stev. 2. Športni plašč iz teškega volnenga blaga. Krojen je po prsni širini 92 cm. Blaga potrebujemo 2.75 m, če je 140 cm široko.

Stev. 3. Zimski plašček za 12- do 14letno deklico. Blaga potrebujemo 2.50 m, če je 140 cm široko.

Stev. 4. Plašček za 4- do 6letnega dečka. Blaga potrebujemo 1.50 m, če je 140 cm široko.

Stev. 5. Zimski kostum, okrašen z nizkim krznom ali plišem. Krojen je po prsni širini 94 cm. Blaga potrebujemo 2.75 m, če je 140 cm široko.

NA TEH DVEH STRANEH

RISANI NA POLI, KI BO PRILOŽENA 'ŽENI IN DOMU'

Stev. 6. Zimska športna obleka z velikimi žepi. Krojena je po prsni širini 90 cm. Blaga potrebujemo 4 m, če je 90 cm široko.

Stev. 7. Obleka za nosečo ženo, krojena po prsni širini 100 cm. Blaga potrebujemo 5 m, če je 90 cm široko.

Stev. 8. Pražnja obleka iz težke svile ali pa iz volnenega krepca. Krojena je po prsni širini 96 cm. Blaga potrebujemo 4 m, če je 100 cm široko.

Stev. 9. Dolga jutranja obleka, krojena po prsni širini 98 cm. Zanj potrebujemo 5 m blaga, če je 80 cm široko.

Stev. 10. Pižama za gospoda srednje velikosti. Blaga potrebujemo 5 m, če je 80 cm široko.

Stev. 11. Obleka za 5- do 6letno deklico. Blaga potrebujemo 2,5 m, če je 90 cm široko.

Stev. 12. Zimski plašček za 1- do 3letnega otroka. Zanj potrebujemo 1,3 m blaga, če je 140 cm široko.

Za vsako

NEKAJ

K 8844

K 8793. Lepa obleka z obramkom. Kroj je primeren zlasti za predelavo starih oblek. Za novo obleko potrebujemo (za velikost II) 1.85 m blaga, če je 130 cm široko. Samo za predelavo pa 0.10 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8795

K 8844. Preprosta plaščna obleka, okrašena s prešivi. V pasu je prerezana in se zapenja od vrha do tal. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.05 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8820. Lepa popoldanska obleka, pošita s perlami. Pas je naguban. Blaga potrebujemo (za velikost V) 2.48 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

K 8828. Obleka za manj vitke gospe. Prednik poži lja vstavek iz svetlega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost V) 2.40 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

K 8828

K 8820

B 2562. Bluza s svetlim telovnikom. Kroj je primeren zlasti za obilnejše postave. Blaga potrebujemo (za velikost V) 170 cm, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih IV, V in VI po 14 dinarjev.

B 2562

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK, KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

V 3473

M 2927

V 3434

K 8856

Lepa oblačila

ZA MANJ VITKE

V 3473. Telovnik iz čipkastega blaga. Blaga potrebujemo 0,60 m, če je 45 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih I7 in II po 7 dinarjev.

V 3525. Ovratna petlja, za katero potrebujemo 0,40 m blaga, če je 80 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi za 7 dinarjev.

V 3434. Oglavnica z velikim ovratnikom. Blaga potrebujemo 0,40 m, če je 140 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi za 7 dinarjev.

M 2927. Moderno krojen zimski plašč, okrašen z nizkim krznom. Blaga potrebujemo (za velikost IV a) 2,05 m, če je 140 cm široko, in 0,60 m imitacije krzna ali olisa, če je 120 cm širok. Veliki kraj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV a po 22 dinarjev.

K 8856. Obleka, krojena v celem, je primerna zlasti za manj vitke postave. Sredino preunjih delov ukrojimo iz svetlejšega ali temnejšega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost VI) 2 m in za prednje dele 0,85 m, če je 130 cm široko. Veliki kraj «Ultra» se dobi v velikostih IV a V in VI po 22 dinarjev.

B 2560. Bluza, okrašena z petljicami. Pas je višit v stranske posnetke. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2 m, če je 92 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 14 dinarjev.

R 576. Krilo z gubami, primerno zlasti za manj vitke postave. Blaga potrebujemo (za velikost VI) 1,60 m, če je 140 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 14 dinarjev.

B 2560

R 576

NOVE OTROŠKE OBLIEKE

K-M 5004. Zimska dečva iz rožastega barhenta za majhne deklice. Blaga potrebujemo (za velikost 5) 1.55 m, za obleko in 0.35 m za predpasnik če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

B-F 2869. Dekliški plašč s pasom in z našitimi žepi. Blaga potrebujemo (za velikost 16) 2.45 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» dobite v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

K-M 5679. Topla čepica in dva različna ovratnika iz imitacije krana ali iz pliša. Za čepico in en ovratnik potrebujemo 0.50 m blaga, če je 120 cm široko, ali 0.50 m, če je 70 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikosti 5 pa 7 dinarjev.

K-M 5630. Dežna pelerina z oglavnico. Blaga potrebujemo (za velikost 6) 1.35 m, če je 120 cm široko. Mali kroj «Ultra» dobite v velikostih 4, 6 in 8 po 14 dinarjev.

K-M 5004

K-M 5679

B-F 2869

K-M 5632

K-M 5687 K-M 5678

K-M 5632. Dekliški plašč v novi, visoko zapeti obliki. Blaga potrebujemo (za velikost 11) 1.40 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» dobite v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-M 5687. Zimska dekliška obleka iz pralnega žameta. Krilo je položeno v gube in prišito na životek. Blaga potrebujemo (za velikost 8) 2.20 m, če je 70 cm široko. Mali kroj «Ultra» dobite v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

K-M 5678. Dekliška obleka, krojena v cellem z belim ovratnikom in usajenim pasom. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 1.50 m, če je 120 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-M 5650

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

K-M 5664

B-F 2851

K-M 5677

K-M 5651.

K-M 5675

PRAKTIČNA DARILA

K-M 5664. Čepica iz ostankov s širokim krajcem za majhne deklice. Mali kroj «Ultra» v velikosti 4 se dobi za 7 dinarjev.

K-M 5675. Bluza iz poevno karirastega blaga za večje deklice. Blaga potrebujemo (za velikost 12) 1.60 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

B-F 2851. Obleka za večje deklice s podaljšanim životkom. Ovrtnik in zapestniki so iz čipkastega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 16) 3.30 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 din.

K-M 5682. Plašček za majhne deklice. Obramek in rokavi so krojeni iz krznenega blaga ali pa iz fameta. Čepica je iz istega blaga, kakor plašček. Za velikost 3 potrebujemo 0.65 m blaga, če je 140 cm široko, in 0.40 m krznenega blaga, če je 120 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

K-M 5651. Dekliška obleka, okrašena s kupljeno ali ročno vezeno. Vzorec za vezeno lahko naročite pod H 7059 za 7 dinarjev. Blaga potrebujemo (za velikost 6) 1.25 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 4, 6, 8 po 14 dinarjev.

K-M 5677. Dekliška obleka z vištim holerom iz temnejšega blaga. Za velikost 11 potrebujemo 1.80 m svetlejšega in 0.50 m temnejšega blaga, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-K 1644. Obleka za majhne deklice. Hlače so pripete na životek, ki je krojen na obramek. Blaga potrebujemo (za velikost 3) 1.50 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 1, 2 in 5 po 14 dinarjev.

K-M 5683. Dekliški plašček s ovrtnikom in s pošitki iz krzna. Blaga potrebujemo (za velikost 10) 1.45 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

K-K 1644

K-M 5683.

K-M 5682.

IZ STAREGA NOVO!

Dostikrat izpremeni že prav majhno popravilo ponošeno obleko tako, da je videti kakor nova. Če si naredimo na primer k obleki, ki smo se je naveličali in jo skoraj zavrgli, nov ovratnik in zapestnike ali pa kakšno drugo malenkost, jo bomo spet z veseljem nosile, kakor bi bila nova.

Za ovratnik, zapestnike in podbradnik na naši sliki potrebujemo pol metra satena barve bež in prejico muline v treh barvah, in sicer mrtvorjavo, bež in modrodrap od vsake barve po eno predence.

Ovratnik, podbradnik in zapestnika najprej urežemo in sešijemo. Nato šele izvezemo proge, in sicer vrhunj z rjavo, srednjo z drap, spodnjo pa z bež prejico.

Z istimi črtami lahko okrasimo tudi otroške obleke. V tem primeru vezemo s tremi odtenki modre ali pa rožnate prejice.

Iz ponošene ali premajhne in prečesne moške obleke lahko ukrojimo lepo in trpežno obleko za sebe ali za odraslo hčerko. Moško obleko morate seveda najprej razparati, oprati in skrbno slikati. Kako polagate posamezne like na razparane dele, razvidite iz priložene slike.

MODRA IN NEUMNA ZAKONSKA ŽENA

Neumna žena nima nikoli časa. Samo kadar telefonira s svojo prijateljico Barbaro, včasih to pozabi. Potem sme celo mož čakati na svojo večerjo.

Modra žena je za svojega moža vedno pripravljena. Povesod z njim sodeluje in gre večkrat, ker ga to zabava, z njim na izprehod,

Neumna žena nakupuje in hodi po svojih opravkih popoldne, ko pride mož domov. Potem se pa čudi, če hodi mož večkrat, kakor je prav, karte igrat.

Modra žena zna moža prikleniti na dom. V njenem stanovanju je prijazno, in včasih se priredi kaka domača slavnost v doeh, da se ljubezen osveži.

Modra žena se brž pogleda v zrcalo, preden pozdravi svojega moža. Ve, da ima mož rad ženo, ki ni lepa in negovana samo takrat, kadar pride obisk.

Modri ženi je tudi vprašanje želodca važno. Svojemu možu kuha, kar rad je, četudi je včasih kaj takega zraven, kar nikakor ni po njenem okusu.

Neumna žena ne pozna nobenih kozmetičnih skrivnosti, čeprav mož niti noče vedeti, kako se «to» dela. Takile pogledi za kulise uničijo iluzije.

Neumna žena nima smisla za urejeno in gojeno domačnost. Tako nerazveseljiva, kakor je sama, je tudi njena miza pri večerji. Ni čuda, da mu jed ne diši.

Neumna žena gre svojemu možu, če pride izjemoma enkrat šele ponoči domov, vsa objokana naproti. Bolje bi bilo, ko bi sploh ničesar ne opazila.

Ž E N S K O

Če hočete sami sebe spoznati, če hočete svoj značaj, svoje nagnjenosti in zmožnosti izboljšati in vedeti, česa se vam je bati, ali in kako se morate bojevati zoper te bojazni... skratka — če ste tako radovedni, da bi se radi videli takšne, kakršni ste in kakršne vas vidijo ljudje, potem odgovorite na spodnja vprašanja s preprostim «da» ali «ne».

Ta nedolžna vprašanja skušajo do-
gnati Vaše nagnjenosti, način Vašega
gledanja in ravnanja v vsakda-
njem življenju. Morda se Vam bodo
ta vprašanja zdela preveč preprosta
in navadna. Toda izbrana in sestav-
ljena so tako, da pokažejo najvažnej-
še lastnosti Vašega bistva. Vaši od-
govori, v sorazmerju «da» in «ne»,
podajo ključ, ki čudovito pravilno
odklene Vašo osebnost.

I.

- a) Ali bi radi letali?
- b) Če Vas ponoči prebudi sumljiv hrup, ali vstanete, da bi pogledali, kaj je?
- c) Ali spadate med tiste, ki radi preizkušajo novice?
- d) Če bi Vam prišlo na misel, da bi pobarvali svojo hišo rumeno, kakor je kanarček — ali bi si upali to storiti?
- e) Ali bi posegli vmes, če bi videli, da neka žena na cesti s svojim otrokom grdo ravna?

II.

- a) Ali se daste hitro izbe-
gati?
- b) Ali Vam je kaj na tem, da bi srečali filmsko zvezdnico ali kako znano osebnost?
- c) Ali jokate v gledališču?
- d) Ali večino svojih znan-
cev živčno težko pre-
našate?
- e) Ali imate izrazite sim-
patije in antipatije?

III.

- a) Ali se zunaj izogibljete
temu, da bi prašali za
pot?
- b) Ali branite svojo idejo,
ki se Vam zdi pravilna,
tudi če bi se lahko iz-
ognili nepotrebnemu spo-
ru, ako bi se uklonili?
- c) Ali pripisujete krivdo
neuspehov sami sebi?
- d) Ali si določate svoje
čtivo rajši sami, kakor
da bi prepuščali drugim,
da bi Vam ga priporo-
čili?
- e) Ali Vas zadovolji delo
samo po sebi bolj, ka-
kor uspeh, ki Vam ga
prinese?

IV.

- a) Ali storite važne sklepe
rajši sami, kakor da bi
drugi za Vas odločali?
- b) Ali mislite, da imate
vobče prav toliko uspe-
ha, kakor Vaše prija-
teljice?
- c) Ali imate zaupanje v
svojo sodbo?
- d) Ali se kmalu potolažite,
če kdaj nimate uspeha?
- e) Ali odgovarjate na ta
vprašanja lahko, ne da
bi pri tem mučili svojo
vest?

V.

- a) Če ima žena, ki je ne
marate, lep klobuk, ali
bi ji vzlic temu česti-
tali?
- b) Ali najdete med zadnji-
mi petimi osebami, ki
ste jih videli, tri sim-
patične? (Navzoči so iz-
ključeni.)
- c) Ali čutite že vnaprej
(a priori) simpatijo za
prijatelje svojih prija-
teljev?
- d) Ali verujete v človeški
napredek?
- e) Ali se zatečete kdaj k
pohlevni laži, da bi dru-
gim prihranili bol ali
skrb?

OGLEDALO

Odkritosrčnost in prijaznost

1. Odgovarjajte odkritosrčno in ne parljivo z «da» ali «ne».

2. Če ne morete ali nečete na kako vprašanje odgovoriti, pomeni to isto, kakor če bi odgovorili z «ne». Ako mislite, da na katero izmed vprašanj ne

morete odgovoriti, poskusite to vprašanje nadomestiti s podobnim, istoznačnim. Ne pozabite, da gre za igro.

3. Nikar se ne skušajte storiti zanimive z razumu nasprotnim odgovorom. Odgovarjajte preprosto in z svojo odkritosrčnostjo, ki ste je zmožni.

NEKOLIKO RAČUNSTVA.

Vidite pet skupin po pet vprašanj. Če presega vsota odgovorov «da» vsoto odgovorov «ne», t. j. če so v vsaki skupini vsaj trije «da», potem se smatra lale prva skupina za potrjeno. Zapišite torej 1, če gre za prvo skupino, 2, če gre za drugo, 3, če gre za tretjo skupino itd. Ako je vseh pet skupin trdnih, dobite n. pr. štev. 12345, ki je ključ Vašega značaja. Če je vseh pet skupin nikalnih, dobite štev. 0. — Za nikalne skupine ne pišite nobene številke. Recimo, da sta proi dve skupini

trdni, t. j. da ste odgovorili vsaj na tri vprašanja z «da», tretja skupina pa je nikalna, četrta in peta spet trdni, potem zapišite 1, 2, preidite štev. 3 in nadaljujte s 4 in 5; tako dobite ključ 1245. — Nadaljnji zgled: v skupinah 2, 3 in 5 imate več «da» kakor «ne», v skupinah 1 in 4 pa več «ne» kakor «da». Številki 1 in 4 se torej izločita, in ostane štev. 235. — Ako imate v prvih štirih skupinah več «ne» kakor «da» in v peti skupini več «da» kakor «ne», potem je ključ Vašega značaja štev. 5.

IGRA.

Na ta vprašanja lahko odgovorite tudi za druge osebe, toda samo tedaj, če jih tako dobro poznate, da veste, da bi bile one prav tako odgovorile. Razbor

Primer

Vprašanja	Skupina I	Skupina II	Skupina III	Skupina IV	Skupina V
a)	Da	Ne	Da	Ne	Da
b)	Ne	Da	Ne	Da	Da
c)	Ne	Da	Ne	Da	Da
d)	Ne	Da	Ne	Ne	Ne
e)	Da	Ne	Ne	Da	Da
	—	2	—	4	5

Ključ 245

KLJUČ STEV. 0.

Nočemo Vam sicer delati skrbi, ampak povedati Vam moramo, da ste, ker nimate potrebne pobude (inicijative), ljubezniva, pa na žalost nekoliko nemoderna, nesodobna žena. Na srečo ima še mnogo moških take ženske rajši. Seveda ni dobro, če ste se omožili z možem, ki išče v Vas sodelavko in oporo. V tem primeru morate morebitne nesporazume izravnavati prav s tisto svojo naravno ljubeznivostjo. Če še niste poročeni, si poiščite zelo močnega in močnega moža, ki Vas bo vodil. Ako se nečete omožiti, si poiščite poklice, ki zahteva malo odgovornosti in odločitev. Saj Vi tudi niste prav nič častihlepni. — Nasvet: Tudi Vi lahko marsikaj storite. Ženske, kakršni ste Vi, se ne smejo omejiti na to, da bi izpolnjevale samo svojo dolžnost. Ravno zato, ker ste od svoje okolice odvisni, se morate izkazati hvaležne s tem, da s svojo ravnodušnostjo, svojo živahnostjo in veselostjo ustvarjate veselo razpoloženje in dobro voljo. Ustrezajte tudi najmanjšim željam svojega moža, zakaj neka hvaležnost za njegovo vodstvo je brezpogojno potrebna.

KLJUČ STEV. 1.

Vi ste bolj zamišljene narave. Mirnost, ki jo kažete povsod, kjer bi bile druge ženske

(analizo) značaja odsotne osebe lahko napravi več oseb hkrati. Iz različnih sodb o tej osebi nastanejo različno se glaseči ključi. Iz tega boste videli, kako različno se zrcali podoba istega človeka v duhu drugih. Zgled:

vse historične, zasluži simpatijo zlasti tistih mož, ki so živahni in nemirni. V izbiri svojih prijateljev ste — tako se zdi — preveč prenapeti, ker gledate vse njihove napake skozi povečevalno steklo. Po drugi strani podcenjujete svoje lastne duševne zmožnosti, medtem ko zmožnosti drugih precenjujete. Vi imate premalo zaupanja v same sebe. Iščete oporo pri ljudeh, ki so sami manj odporni, kakor Vi. Naučite se računati s samimi seboj! Primerjajte svoje dobre in slabe lastnosti in zmožnosti — dobrih bo več. Potem boste dosegli tisto duševno neodvisnost, ki Vam manjka, tem bolj, ker ste pogumni. Prava resnost ni isto kakor vdanost, temveč je najvišja karta, ki jo imajo v roki tisti, ki življenje poznajo in ga vladajo.

KLJUČ STEV. 2.

O kakšnih častihlepnih stvarih sanjate! Vidite se obdane od razkošja, venčane s slavo, čaščene od navdušene množice! Če se boste spet kdaj pri tem zalotili, potem se vprašajte, kako morete tudi samo četrtino tega urediti. Mar Vam bo res uspelo, da se boste poročili s kakim princem? To bi bila gotovo sijajna možitev, toda nič ne kaže, da bo kaj iz tega.

Vedno hrepenite po slavi, hočete igrati vlogo in postati nekaj drugega, kakor ste.

Pri tem pa niste niti častihlepni. Niti ne manj se ne trudite, da bi res dosegli cilj svojih želja. Morebiti Vam zadostujejo sanje, in bi bili razočarani, če bi se izpolnile. Zares častihlepni ljudje skušajo svoje sanje pretvoriti v dejanja in dejstva. Ne zadušite v sebi osebnosti, nikar ne tucite za napačnimi vzori, ki tako zelo nasprotujejo Vaši resnični naravi!

KLJUČ STEV. 3.

Prepozno sem prišla na svet — to je geslo Vašega življenja. In vzlic temu: Vi ne živite v prepozno stoletju — ne, Vi sami ne spadate vanj. Namesto da bi skušali sodobno življenje razumeti, se boriti, tvegati, se omejujete na sovražne kretnje. Nejasno čutite v sebi to ali ono nalogo, toda Vaš spol Vam je pretveza, da se ničesar ne lotite, in opravičilo za Vaš neuspeh. Pri tem pa ovire, ki Vam pridejo na pot, niso nikakor tako velike. Vi imate močno voljo, ste natančni, imate dobre živce. Tudi niste gledališka igralka. Gotovo ste že mnogo dosegli, ste duševno neodvisni. Ampak postali ste hipoma odrasel človek, čeprav bi radi ostali vedno dobro varovan otrok. Niste se naučili, da bi z lastnimi močmi stremili naprej. Če sanjate o tem, da bi krčili pot napredku, želite to doseči s tem, da bi se poročili s kakim oznanjevalcem napredka. Pri tem mu hočete naprtiti vlogo, ki se mu morda prav nič ne prilega.

Če že čutite, da bi mogli marsikaj izboljšati in izboljšati, potem hodite tudi tako pogumni in začnite!

KLJUČ STEV. 4.

V vseh svojih delih kažete odličan zanos, vedno ste navdušeni. Za vsako stvar najdete najboljšo pot, da jo uresničite. Prijateljice Vas občudujejo in cenijo Vaše zmožnosti. Toda — navdušenje ne traja dolgo. Kmalu Vam postanejo Vaša podjetja dolgočasna, nekaj novega se zbudi v Vas. Spet se lotite z istim ognjem, a zopet ne pridete do konca. Vi prehitro poženetete vse stroje. Vzlic vsem Vašim prizadevanjem bi prišla želva hitreje na cilj, kakor Vi. Verjemite: Eдино Vaše pomanjkanje doslednosti je krivo poloma Vaših podvzetij. Ne dolžite svojih prijateljev, počasnosti svojih sodelavcev. Vi ste premalo potrpežljivi in vztrajni, to je vse. Če se žena, kakršna ste Vi, poroči, potem je to navadno poguba. Može le težko prenašajo neprestani nemir, ki ga Vi razširjate. Sčasoma jih to razjezi. Poznao Vaše napake, zlasti šibko voljo, in občudujejo žene, ki vzlic manjši nadarjenosti več dosežejo, kakor Vi. Učite se obvladati svojega duha in svojo voljo.

KLJUČ STEV. 5.

Nekateri ljudje si domišljajo, da se moramo zmerom posebno ozirati na njihovo boječnost, občutljivost, da jih je treba zavijati v svilo in razvajati kakor otroke. Prepričani so, da niso nikoli stvarni in neosebni; sužnji so svojih čustev in občutij. Med nje spadate tudi Vi. Pri tem je Vaša slabost odvisna samo od Vas. Otrosite se svojega občutka manjvrednosti! Zaradi svoje napačne skromnosti ne spoznate lastne vrednosti. Ne mislite vedno samo na to, kaj Vam nedostaja! Zaupajte sami sebi! Kadar ste sami s seboj, često ugotovite neznamen vpliv, ki ga imate na mnoge izmed svojih prijateljev. Skušajte si predočiti svojo resnično vrednost in jo pokažite svoji okolici! Zavedajte se, da ste lepši, kakor se vidite v ogledalu! Poiščite si kakšen koli posel in se skušajte v njem izpopolniti. Ne izgublajte časa z željo, da bi bili drugačni, kakor ste! Nikar ne želite več nemogočega!

(Nadaljevanje na str. 46.)

Kako krpamo

in podpletamo stare nogavice

Včasih smo stare nogavice, katerih stopala so bila že preveč zakrpana, kar zavrgle. Zdaj pa nas draginja sili, da jih s spretnim krpanjem, všivanjem novih delov in podpletanjem čim dlje ohranimo. Za takšna popravila so najprimernejše na roko pletene nogavice, ker je prav lahko poškodovane dele v enakem številu petelj in vrst vplesti in doplesti. Pred vsako »operacijo«
stare nogavice pa ne smemo pozabiti nabrati sosednjih petelj na pletilke, ker bi se sicer lahko razvozlale. Tako imamo tudi boljšo oporo za vrsto, ki smo jo razrezale. Če dopletemo nov konec stopala, lahko s tem nogavico podaljšamo, če nam je bila prekratka v stopalu. V tem

Zlasti pri debelejših nogavicah je kaj lahko nadomestiti raztrgane dele z novimi. Petlje nabereмо ali pa jih napravimo s šivanko, kakor kaže slika.

Spodnja leva slika:

Tako prišijemo novo peto na nogavico.

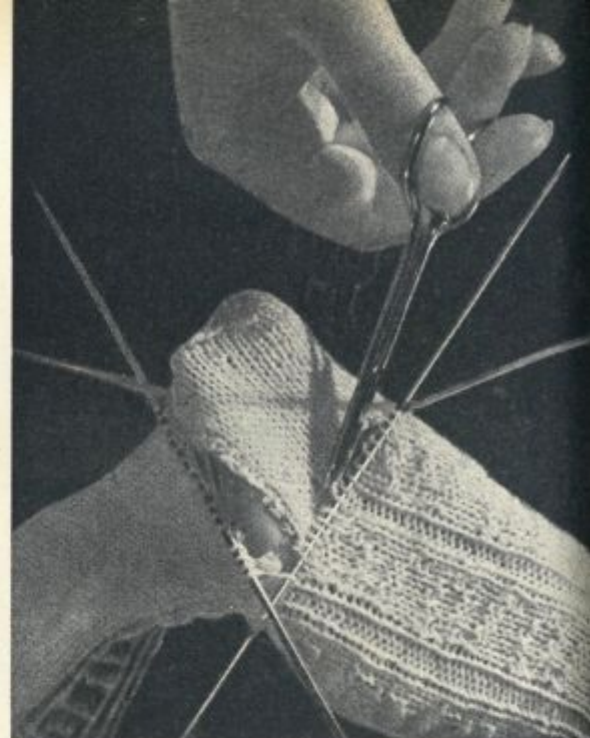
Da se že tanka mesta na nogavici prehitro ne raztrgajo, preprečimo s tem, da jih prešijemo. Od desne proti levi nabiramo petlje, izmenoma enkrat zgoraj in enkrat spodaj, ter pri tem spajamo levi člen zadnje petlje z desnim členom prihodnje petlje. Delo je lahko, in si z njim dosti prihranimo, če se ga pravočasno lotimo.

primeru pletemo najprej raven del, ki ga potem s snemanjem petelj postopoma zožujemo.

Kadar hočemo nogavici doplesti celo novo stopalo, nabereмо na pletilko najprej zadnje petlje na peti, nato pa stranske vzporedno s petljami podplata (pri levi strani vsako prvo, tretjo in peto petljo, pri desni strani vsako drugo, četrto in šesto petljo) in za dopolnilo petlje podplata. Kadar izrežemo stopalo, moramo poleg petelj stopala pustiti še tri petlje za šiv. Pri pletenju podplata moramo vselej zadnjo petljo v vrsti vplesti skupaj s stransko petljo nogavice. Preostali rob treh spuščениh petelj prišijemo pozneje na stopalo.

Podobno, kakor stopalo, vpletemo v nogavico koleno, le da pri nabiranju zgornjih petelj nabereмо še dve stranski petlji, ki jih nismo izrezale. Končno nabereмо niti ob straneh med petljami: na levo pletilko vsako prvo, tretjo in peto itd., na desno vsako drugo, četrto in šesto petljo. Te niti popletemo skupno s petljami novega dela. Zgornji rob sešijemo z ostalim delom nogavice. Tako vpletamo in napletamo tudi pri debelejših nogavicah, le da nasnutih petelj ne nabiramo s pletenine, ampak jih z nitjo prišijemo na pletilke (glej sliko 5). Če je teh petelj preveč, jih skrčimo s tem, da podpletamo po dve hkrati.

Mnogo teže, kakor na roko spletene nogavice, zakrpano in prenovimo tanke svilene nogavice. Spuščene petlje pobereмо s tanko kvačko ali dvema šivankama ter jih potem zašijemo. Bolj preprosto je, če brazdo, kjer se nam je petlja spustila, zašijemo z okrasnim šivom z istobarvno tanko svileno nitjo. Ali pa izpuščene petlje in manjše luknjice zalepimo s posebnim tekočim le-

Praden novo peto zaokrožimo, nabereмо še petlje stopala in odstrižemo staro peto.

pilom. Dobro je, če s tem lepilom namažemo že nove nogavice na onih mestih, kjer se nam nogavica običajno najprej raztrga. S tem preprečimo izpuščanje petelj. Pred takšnim lepljenjem pa moramo nogavico raztegniti. Najbolje je, če jo raztegnemo čez odprtino kozarca ali druge manjše posode, nakar z gladko paličico naneseмо nanjo lepilo, ki ga na tenko razmažemo.

Pri dopletanju nove konice nogavico po potrebi podaljšamo. Sicer pa napravimo konico natanko po vzorcu stare konice.

Na tej sliki vidimo, kako nabiramo petlje na pletilke.

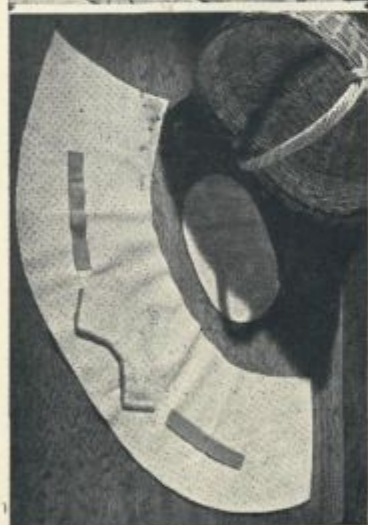

V prevelikih čevljih nosimo nogavične ščitnike, ki varujejo nogavice, da se zlasti na peti prehitro ne raztrgajo. Takšne ščitnike sešijemo iz starih usnjenih rokavic (z gladko stranjo na znotraj) ali pa iz močnega blaga. Šivi ne smejo žuliti noge.

Pri nogavicah, spletenih na stroj, zadostuje včasih, če podložimo samo peto in konec stopala. Te dele izrežemo iz drugih starih nogavic. Raztrganih delov ne izrežemo, ampak jih samo prišijemo na ploščene dele.

Raztrganim svilenim nogavicam naredimo nova stopala, ukrojena natanko po stopalu strganih nogavic. Robove najprej namažemo z lepilom, da preprečimo uhajanje petelj. Lepilo nanesemo v zelo tenki plasti.

Na peti in na konici sešito stopalo prišijemo s prednjim šivom, pri čemer nogavico nekoliko nadržujemo. Robove poprej zavarujemo z lepilom.

BOŽIČNO DARILO,

ki ga same naredimo

Košarica za šivanje ni samo lepo, ampak tudi praktično darilo. Takšno košarico prav lahko same naredimo. Košarico, ki smo jo morda imele že dolgo doma, zunaj prebarvamo, znotraj pa prevlečemo z vzorčastim podoščenim platnom, prikrojenim v obliki dna in

oboda košarice. Predalčke za šivalne potrebščine napravimo, preden podlogo sešijemo. Nato podlogo obrobimo z barvastim obrobkom in jo ošijemo v košarico. Da si šivanje olajšamo, petegnemo skozi gornji rob košare primerno orvico, na katero potem prišijemo podlogo.

Božično pecivo iz sladkorja in sadja

Božični kolač brez jaje.

Iz 2 kg moke, 25 g drožja, 20 dkg sladkorja, 10 dkg presnega masla in pol litra mleka zamesimo gosto testo kakor sicer za kolače. Temu testu pridenemo potem 2 dkg sladkih in 5 g grenkih mandeljnov, 20 dkg rozin, 4 g limonovega olupka in 1 dkg soli. Jajca nobenega. Če dodenemo 2 dkg citronata, je kolač še bolj okusen.

Sadni rogljički.

250 g opranih suhih češpelj, ki smo jim odstranile koščice, in 125 g opranih fig, zmeljemo ter zmešamo s 125 g zmletih orehov, 60 gr rozin, dodamo nekaj nstrgane limonove lupine in stolčenih klinčkov, 125 g sladkorne moke in toliko droftin, zamesimo precej trdo, toda gibko testo. Testo dobro pregnetemo in naredimo iz njega rogljičke in jih povaljamo v sladkorni sipi ali pa v sladkorni moki, ki smo ji primešale nekaj cimeta.

Marmeladne kroglice.

Krušne drobtine zmešamo s sladkorno sipo in stolčenim cimetom ter pražimo na zmernem ognju. Nato vmešamo toliko poljubne marmelade, da dobimo mehko testo, iz katerega naredimo kroglice, katere povaljamo v cimetovem sladkorju. Po okusu začinimo testo za

Božična pletenica iz kvašenega testa, ki smo mu vmešale drobno narezane orehe, fige, rozine, nastrgano limonovo lupino in različne dišavne začimbe.

te kroglice z rumom, vanilijo ali mandljevim izvlečkom.

Krokant.

V žlički masla pražimo 2 do 3 žličke ovsenih kosmičev in 6 do 8 žlic sladkorne sipe ter neprestano mešamo, da svetlo zarumeni. Še vročo zmes zlijemo na ovlažen pergamentni papir, jo gladko razmažemo in jo, še preden se ohladi, razrežemo v enakomerne kosce. Krokant moramo imeti na suhem, ker bi se sicer sprjel.

Sladki zvitki.

500 gr moke, 250 gr sladkorja, eno jajce in pol litra vode ali mleka, malo janeža, nastrgane vanilije, limonove lupine in cimeta stepemo v gosto tekoče testo, ki ga zajemamo z žličko in devamo na pekačo, katero smo dobro omastile s koščkom masla ali slanine. Testo

Sladke orehe naredimo iz preprostega testa, ki smo ga zamesile iz sladkorja, mleka, moke, dišavnih začimb in nekoliko masti.

hitro spečemo ter še vroče oblikujemo v zvitke, ki jih napolnimo s tolčeno smetano ali s kremo.

Božična pletenica.

500 gr bele moke presejemo v ogreto skledo in postavimo na toplo. Medtem razpustimo 20 do 25 gr kvasa v dveh žlicah mleka, ki smo ga osladile z žlico sladkorja. V segreti moki naredimo jamico, v katero zvrnemo kvas, rahlo primešamo kvasu nekaj moke in pustimo, da kvas vzide. Posebej raztopimo 50 gr masla ali masti, vmešamo 100 gr sladkorne sipe, 80 gr opranih in izbranih rozin, 50 gr zmletih orehov, nekoliko nastrgane limonove lupine in drobno zrezanih suhih fig. To zmes stresemo v skledo na kvas in moko in dobro premešamo. Po potrebi prilijemo še vode ali mleka toliko, da dobimo gladko testo, ki ga dobro pregnetemo, in pustimo, da vzide. Nato ga ponovno pregnetemo in razdelimo na tri enake pramene, ki jih spletemo v kito. Pletenico pečemo v srednje vroči pečici. Preden jo vzamemo iz pečice, jo pomazemo s sladkorjem, raztopljenim v mleku.

Marmeladna pogača.

375 gr moke, 180 gr mešane marmelade, žličko cimeta, ščepec zmletih klinčkov, zavitek pecilnega praška, $\frac{1}{2}$ l mleka in 60 gr zmletih orehov zgnemo v testo, ki ga damo v omaščen model ali na pekačo, potresemo na vrh koščke orehov ali mandljev in pečemo v zmerno vroči pečici približno eno uro. Namesto da pogačo potresemo z orehi ali mandlji, jo lahko oblijemo, ko je pečena, s sladkornim ledom, ki ga pripravimo iz žlice sladkorja in nekoliko vode.

Krompirjeva pogača.

750 gr krompirja olupimo, skuhamo in pretlačimo en dan pred porabo. Na-

Pecivo iz oblatov je poceni in okusno in zlasti pri otrocih zelo priljubljeno. Zvitke iz oblatov napolnimo, tik preden jih damo na mizo, s kremo, smetano ali s sladko peno.

Krompirjeva pogača je zelo okusna. Z dodatkom raznih dišav se okus po krompirju popolnoma izgubi. Te pogače ne smemo hraniti dolgo, ker se hitro pokvari.

Razno sladko pecivo, pripravljeno iz krušnih drobtin, zmletih fig, suhih češpelj, rozin, sladkorja in dišavnih začimb, bo o praznikih razveselilo našo družino in naše goste.

slednji dan vmešamo med krompir 150 gr sladkorja, en rumenjaki, nekaj limonovega ali mandljevega izvlečka, cimeta in ščepec soli. Končno dodamo še 125 gr bele moke, en zavitek in pol pecilnega praška in sneg enega beljaka ter zamesimo testo. Če testo ni dovolj gladko, dolijemo nekoliko mleka ali dodamo malo raztopljenega masla. Poga-

Marmeladni kolač je precej podoben medenemu kolaču, le da med nadomešča ne preveč redka marmelada. Najboljša je prijetno dišeča marmelada iz kutin.

čo pečemo v omaščenem modelu ali na pekači v srednje vroči pečici približno eno uro. Pečeno potresemo s sesekljanimi orehi.

Drobno pecivo.

100 gr masti ali masla in 250 gr sladkorja penasto vmešamo. Nato dodamo eno jajce, štiri žlice mleka in po okusu naslednje dišave: nastrgano limonovo

maslo, 250 gr presejane moke, nekaj nastrgane limonove lupine in zmletih klinčkov in po potrebi še nekoliko mleka ter vse skupaj vnetemo v čvrsto testo. Iz testa naredimo orehom podobne kepice, ki jih v zmerno topli pečici spečemo. Če hočemo, da bo pecivo bolj rahlo, dodamo testu nekoliko pecivnega praška.

Sladki orehi.

250 gr sladkorja skuhamo v 1/2 l mleka in ohladimo. Dodamo 30 gr masti ali

12 zapovedi za prehrano

1. Kupuj to, kar prinaša letni čas.
2. Ne jej in ne pij več, kakor zahteva lakota in žeja. Preveč jedi in pijače preobremenjuje in utruja telo ter škoduje denarnici. Poceni domača hrana je boljša kakor draga in bog ve kako začinjena razkošna hrana!
3. Jej zmeraj ob določenem času. Zjutraj in zvečer se ogibaj težko prebavljivim jedem. Ne jej prevročih ali preveč mrzlih jedi! Jej počasi in dobro žveči!
4. Namesto belega (pšeničnega) kruha jej črnega (rženega) s presnim maslom, sirom, marmelado ali medom. Zraven pij kislino ali sladko mleko ali jej sveže sadje.
5. Jej mnogo krompirja, ki se da tako mnogostransko uporabiti in je osnova cenene in dobre prehrane; obsega tudi dosti vitaminov in redilnih soli.
6. Uživaj mešano hrano! Ne pozablaj na ribe! Jej čim več sadja in zelenjave!
7. Uživaj kašo in močnate jedi iz ovsca, ječmena in stročja; vse to je redilno, okusno in poceni.
8. Zelenjave ne kuhaj, rajši jo duši! Vode, v kateri se kuha ali duši zelenjava, ne zlivaj proč, ker ti daje dobro juho. Navadi se na hrano, ki je le malo osoljena. Skrbi za to, da obsega tvoja hrana dovolj apna; zato uživaj mleko in sadje.
9. Če si žejna ali žejen, uživaj mleko, sadje, sadne soke.
10. Glej, da bosta cena in redilnost jedi v skladu.
11. Pripravljaj vsakdanje obede skrbno in razumno. Ne kuhaj jedi dalje časa, kakor je potrebno. Pripravljaj in podajaj jih okusno! Glej, da ne gre nobena reč v nič, uporabljaj smotrno vse ostanke. Kadar pripravljaš jedi, imej čisto posodo in čiste roke.
12. Bodi varčna v vsem! Varčnost in premišljena poraba v malem prinaša zdravje in blaginjo v rodbino in državo.

» Žena in dom «
s krojno polo stane
letno 79 — din

BOŽIČ

GOSPODINJSKE POMOČNICE

Dandanes gospodinjska pomočnica po večini ni toliko uslužbenka, kakor član družine. Pogosto gre za dekleta, ki delajo leta in leta v hiši, večkrat za mlade ljudi, ki jim je delodajalčeva družina nekaj drugi dom.

Zato moramo vsekakor skrbeti, da bo imela gospodinjska pomočnica pravo božiču čim več veselja, da ne bo razočarana in se ne bo čutila prezirano in zanemarjeno. Samo po sebi se pač razume, da mora biti deležna splošnega obdarovanja v rodbini.

Glede božičnega darila si zapomni: rajši se ne ozirajmo na to, da bi gospodinjsko pomočnico presenetili, temveč se z njo pogovorimo, kaj si želi; morda bi imela rajši denar v gotovini, kakor pa kaj drugega.

Ko smo se odločili, nikar ne glejmo na malenkosti, pridajmo — če treba — tudi nekaj več, ako seveda moremo. Če smo se odločili za denarno darilo, dajmo ji še nekaj drugega. Vtaknimo na primer denar v čedno denarnico ali ročno torbico. Ali pa dajmo v žep plašča rokavice. V teh priddkih je tista ljubezniva pozornost, ki srce ogreje, medtem ko je glavno darilo več ali manj dolžnost.

In slednjič ne pozabimo na krožnik jabolk, orehov, smokev, peciva in pa slaščic; zraven smrekovo vejico — to dela veselo božično razpoloženje.

Če gospodinjska pomočnica preživi takšno svečanost v krogu svojih delodajalcev, bo potem dvakrat tako vdarna, pridna, marljiva in zvesta.

Česa si žena želi ...

... da bi smela svojemu možu vsaj časih potožiti svoje skrbi in težave. Da bi on kdaj pa kdaj z zanimanjem poslušal, kar njo zanima in kar njo teži, pa čeprav je vse to v primeri z njegovimi vprašanji in doživetji še tako majhno in nepomembno.

... da bi mož razumel, da je ženi bolj važno to, da je presenetljivo skrbno oblečena in počesana, kakor da je presenetljivo točna.

... da bi mož včasih sam od sebe izjavil, da je v novem klobuku ali v prenarajeni obleki lepa, ne da bi ga bilo treba na to posebej opozarjati.

... da bi je mož ne smatral za otročjo, če se nad šopkom skromnih cvetk, ki jih je, kakor pravi, kar tako mimogrede prinesel, po njegovem mnenju vse preveč, torej «otročko» vzradosti. Saj tu ne gre za darilo, za njegovo vrednost. Njej je važno izpred vsega to, da je mislil nanjo.

... da bi njeno redkobesednost in pobitost ne imel zmerom samo za sitnost in malenkostnost. Da bi vsaj kdaj pa kdaj pomislil, da bi ji utegnila biti vzrok tudi kakršna koli bolečina, skrita skrb ali vsaj bojazen.

... da bi mož ne zahteval samo od nje, naj ne bo malenkostna. Da bi vse njegove opazke, vse njegove izjave pravilno razumela in pravilno tolmačila in se vselej prilagodila njegovemu razpoloženju. Naj tudi sam ne cepi njenih besed in ne išče dlake v jajcu.

... da bi mož razumel, da ona takrat, ko je on na vojaških vežbah ali na potovanju, živi samo še njegovim pišmom. Samo njegovih pišem si želi, čim več pišem, pa čeprav ni v njih važnih in zanimivih novic.

Najlepše DARILO

Jan Dreys:

Deseti božič! Marta je zamišljeno božala vejice božičnega drevesca. Soba je dišala po gozdu. Še preden je prijel za kljuko, je ujel njen pogled, tako čudno oddaljen in kakor pozabljen v nekem drugem svetu.

«Grem malo na sprehod,» se ji je mehko nasmehnil in iskal odmev na njenem obrazu. Tale mala, sladka vsakoletna laž je bila vselej vir, iz katerega je potem privrela topla sreča svetega večera. Toda ženine oči so ostale še naprej izgubljene, in iz ust je prišel komaj slišen šepet. Senca nemira je švignila čez njegovo čelo in izginila. Bilo se ji je tako težko približati v teh dneh. In vendar je ni nikoli bolj potreboval kakor zdaj, ko se začenja zmeraj češče zavdati njune osamljenosti.

Nekaj snežink je slavnostno letalo po tihem zraku ulice. Slaboten vetrič je prinesel vonj smrečja izza vogala, kjer se je mali gozdiček božičnih smrečic redčil, ker so drevesce za drevescem odnašali radostni kupci. Dan svetega večera je ugladil obraze ljudem in jim srca napolnil s prazničnim občutjem.

Deset let. — Iz zamišljenih korakov so vstajali spomini. Tedni, meseci burne sreče, leta mirne blaginje, ljubezni. V nadaljnjih desetih letih bo isto. Svet se lahko izpremeni, samo ona dva ne. In vedno si bosta zadostovala.

Samo ona dva... Stara misel ga je zbudila. Pospešil je korak. Na malem trgu so stali in hodili ljudje okrog visoke smreke; med njenimi vejami so gorele barvaste žarnice. Iz velikih, osvetljenih jasl je vzhajal čar božične poezije, in iz platnena šotorčka je plavala godba nad glavami ljudi: «Sveta noč, blažena noč...»

Slika mladosti se mu je pojavila tako jasno, kakor da vse iznova doživlja. Mestece sredi zasneženih gozdov, beli mrak svetega večera, zlate in srebrne verige, objemajoče božični drevešček, ki se pripogiblje pod težo slaščic in sadja, otroško koprnenje, ki se ne more dočakati svetega večera. In radost, veselje, navdušenje, ko zagori drevesce v plamenčkih drobnih svečk, ki so odkrile tajnost daril. Nad vsem tem so žarele oči staršev, ki jim je bila radost otrok največje darilo.

Da, ko bi midva imela otroke! Nič več ni poskušal, da bi pregnal ta občutek praznote, neutošljivega glada. Ona, s svojim večnim in brezuspešnim hrepenenjem... in njegova skrivna nada, leto za letom ugašajoča, da bo vendarle nekoč držal v svojih rokah živi blagoslov njune ljubezni. Prazno in neizpolnjeno življenje...

Ne — s silo se je otrešel te misli. Dokler ima njo, ima vse. Danes, prav danes ji hoče pokazati, kaj je ona njemu. Da mu zadostuje za njegovo srečo. Veter, nasičen s slutnjo snega, mu je zavel v obraz. Pospešil je korake in šel, da bi ji kupil darilce.

Ali bo to tista zlata verižica, ki jo je zanjo izbral že pred mesecem? Ali torbica iz modrega usnja, ki ji je nekoč tako ugajala? Zdajci se mu je zazdela, da ne bo nobena reč mogla zadostno izraziti njegove nanovo se prebujene nežne ljubezni.

Iz vrat neke hiše, je pritekel otrok, majhen, razoglav fantek z razmršenimi svetlimi lasmi. Pogledal je po ulici in, ko je uzrl poštni nabiralnik, je stekel tja s kratkimi skoki. Iztezal je roko, da bi dosegel preveč visoko odprtino nabiralnika.

Ko bi imel jaz takega dečka! je pomislil in se smehljaje bližal otroku. In deček, videč, da je ves njegov trud za-

man, se je brez dolgega pomišljanja obrnil k njemu in mu podajal zamazan kos papirja.

«Vrzite mi to v nabiralnik, gospod,» ga je prosil. «Ne morem doseči.»

Mož je zrl v nedolžne, modre oči. Papir, ki mu ga je otrok stisnil v roko, je bila stara, zmečkana kuverta, na kateri so bile same čire čare.

«Kaj pa je to?» je vprašal, kakor da ne ve, in v jasnih dečkovih očeh je zagledal odsev svojega lastnega, že davno minulega detinstva.

«To je pismo Jezuščku,» je resno odgovoril deček. «Napisal sem mu, da bi mi vse to prinesel.»

Ko je spuščal umazano kuverto v nabiralnik, je mislil na to, kakšen je bil njegov sveti večer, ko so mu bila štiri leta...

«Vse?» se je zbudil iz spominov. «Ali nisi morda česa pozabil?»

«Ne, puško, sabljo in vlak. Očka je rekel, da Jezuščka ne bo k nam, ker ne ve, kje stanujem. Zato sem mu napisal.»

In korakal je vstric njega kakor odrasel fant, z rokami v žepih svojih kratkih hlač. Tako sta prišla do hiše, od koder je bil pritekel.

«Kako pa ti je ime?» ga je vprašal, hoteč še za trenutek zadržati fantka z umazanim gobčkom, sliko pravega detinstva.

«Jurček,» je rekel mali.

«In čigav si, Jurček?»

«Naš,» je zatrjeval resno. Postavil se je na prste in iztegnil roko, da bi dosegel kljuko. «Zdaj grem pa domov,» je dejal.

Izginil je v mračno vežo. Puško, sabljo in vlak, — je rekel mož sam pri sebi, medtem ko so ga noge nesle med hitečimi ljudmi, ki so mislili na svoje otroke in na veselje, katero jim lahko napravijo. On ni imel otroka. Življenje je bilo čudno nepravilno. Napravilo je za očeta človeka, ki je moral svojemu sinčku prigozarjati, da Jezušček k njemu ne bo mogel priti. On pa, ki bi bil dal vse, kar je imel, za to, da bi le enkrat slišal, kako mu takšna otroška usta pravijo očka, je moral zavidati celo tega reveža. Zakaj ta je bil bogatejši.

Že spet je imel tisti stari občutek, da je ogoljufan. Marta... toda še enkrat se je uprl očitkom. Poskušal si jo je misliti, kako koprni po otrocih, kot mater takšnega Jurčka. So ljudje, za katere je prihod otroka udarec usode, in spet drugi, ki jim je to neizpolniv sen.

Cas je mineval. Možje so hiteli z dela na svoje domove, kjer je družina čakala na prihod Jezuščka. Neumne, nespametne misli so podžigale tajne želje. Marta, njegova koprneča žena, je tudi čakala na svoje darilce...

Čar svetega večera je odseval ljudem z obraza, iz izložb in iz oken stanovanj, v katerih se je zibala senca dreveščka. Zdaj bo začel hoditi Jezušček in bo izpolnjeval vse želje. Tudi željo umazanega Jurčka.

V izložbi igrač je padala luč na vso tisto krasoto, ki očaruje otroško dušo. Stopil je v trgovino, in malo ga je bilo sram. Zdelo se mu je, da vsak na njem vidi, da ni prišel kupovat za svojega lastnega sinčka. Toda prodajalec ni hotel videti v njem nič drugega, kakor skrbnega, radodarnega očeta in mu je tako dal za trenutek iluzijo, ki se je nenadno začela izkazovati za tako lahko dosegljivo.

Zakaj bi to ne bilo mogoče, saj se je takih primerov že veliko pripetilo. — Vračal se je z zavitkom pod pazduho

Foto Putnik

Novoletno jutro v Kranjski gori.

proti hiši, kjer je stanoval Jurček. Njegove misli so se že popolnoma uravnale. To so vendar revni ljudje, morda bodo radi sprejeli.

Toda ko je na temnem hodniku trkal po vratih, je bil razburjen. Odprla mu je revno oblečena, zdelana žena. Bil je presenečen, ker je pričakoval, da bo mlajša. In še bolj se je začudil, ko je zagledal v kotu edine, revne sobe Jurčka, ki se je igral z večjo deklico. Podobna je bila ženi, ki je stala pred njim. Torej Jurček ni bil edinec. In to mu je vdihnilo vero, da se bo vse izpolnilo tako, kakor si je želel.

«Seznanil sem se z vašim sinčkom, gospa,» je rekel. «In dovolil sem si, da bom zastopnik Jezuščka in prinesel Jurčku božično darilo, ki si ga je tako želel. Veste,» se je zasmejal strmeči ženi v obraz, «Jurček mi je prebral svoje pisemce.»

Ni mogla razumeti. Ko ji je znova pojasnjeval vzrok svoje vsiljivosti, se je hvaležno in v zadregi nasmehnila.

«Vstopite, prosim, je pošepetala, kakor da še vedno noče verovati v tako srečo. Jurček se je prenehal igrati in ga je debelo gledal. Dekle se je sramežljivo postavilo k smrekovi veji, vtaknjeni v obtolčeno vazo.

Čutil je, kako ga vsi vprašujoče gledajo. Z nekoliko naglimi, nervoznimi besedami je povedal svojo čudno željo.

Žena kar ni mogla razumeti; moral je vse ponoviti. Toda ona je še zmerom zrla prestrašeno in presenečeno na Jurčka, kakor bi se bala, da ji ga hoče vzeti.

Čutil je svojo brezmočnost.

«Dobro bi bil preskrbljen, je govoril tiho. «Sem v dobrih gmotnih razmerah, in oba, jaz in moja žena, si zaman želiva otrok. Imela bi ga rada. In vi — je začel omahovati, — «bi ga lahko obiskovali. Ali pa bi on hodil k vam.»

Mati je zmajevala z glavo. Še se ni hotel vdati, tako je bil zaljubljen v svojo misel.

«Mati ste,» je začel, in spet ga je oblivala rdečica. Sam sebi se je zdel skoraj kakor tat, ki hoče ugrabiti otroka. «Mati ste, misliti morate na njegovo bodočnost.» Razgledal se je po sobi. «To bi bilo vendar tudi za vas boljše. In pa» — je rekel nalašč trdo — «vi mu ne boste nikoli mogli dati tega, kar mu bom dal jaz.»

Žena je začela popuščati. Z naglimi obljubami je razbijal njen poslednji odpor. Jurček je zrl z nerazumevajočimi očmi otroka na nju, ki sta se pogajala zanj. Ihte je njegova mati pripovedovala o težkem življenju, polnem trdega dela. In ta, ki ji je hotel ugrabiti sinčka, je že videl radost v očeh svoje lastne žene, ko ji bo privedel darilo,

kakršnega ni še nikoli dobila. Potem se bo iz Martinih oči gotovo izgubila tista zamišljena neprisotnost, ki ga je tako zelo motila v zadnjih dneh.

Toda prihod Jurčkovega očeta je naglo uničil vse te neumne sanje. Mož, ki je prišel z dela na svoj revni dom, da bi tu preživel večer žalostne sreče, ni hotel o ničemer niti slišati.

«Dokler bom mogel le gibati z roko, bom preživel svoje otroke sam, gospod!» In iz njegovega glasu je bilo čutiti skoraj sovražstvo. Vse besede so se od njega odbijale kakor od zidu. Po nekoliko brezuspešnih poskusih je bilo videti, da je vsak trud zaman. Odšel je torej in pustil igrače na mizi.

Tudi tu je bil ogoljufan. V tem razočaranju mu je postala misel na Marto pribežališče. Deset let sta bila skupaj, deset svetih večerov sta preživela. Danes ne bo drugače. Če jima usoda ni privoščila take sreče, po kakršni sta oba hrepenela, jih vsaj ne more ločiti. Nič jih ne more razdvojiti, niti bežeče, vnemarno življenje.

Zdaj si je želel, da bi bil doma, pri njej, v sobi, ki je dišala po svežem smrečju. Še je utegnil kupiti tista darila. Iz trgovine je odnašal torbico in zlato verižjco, poln nagle, iznova rojene nade. In veselil se je na njeno radost, ki bo storila, da bo pozabil na vse izjalovljene želje.

Doma ga je sprejel resen, tih mir. Marta je še zmerom zrla v nedogledno daljavo. Tesno mu je bilo pri srcu, nekaj se slutil, čemur ni vedel imena. Večerjala sta tiho.

Ko je že čutil, da ne obvlada več svojega nemira, je šla prižigat drevesce. Plamenčki sveč so metali sence po zidu. Potem je prišel Jezušček, da bo obdaroval. Takrat je začutil, kako mu je bojazen stisnila grlo. Razen njegovih dveh zavitkov ni bilo pod drevescem nič. Za njega nič.

Obupna misel ga je obšla. Konec je — nima ga več rada. Zdaj si je domišljal, da razume njeno molčečnost, njene oddaljene oči. Niti toliko ni več mislila nanj, da bi ga razveselila z najmanjšo malenkostjo.

Toda prav v trenutku, ko je že začel verjeti, da je izgublja, se je njegova žena vrnila k njemu. Solza ji je kanila na njegovo darilo. Potem je obrnila k njemu pogled, ki ni bil več izgubljen, ampak poln sreče in zmagoslavja, ter ga ljubeče objela.

«In tole je moje darilce,» je rekla, poljubljajoč ga tako, kakor v dnevih njune mlade ljubezni. «Imela bom dete.»

Soba je jasno zažarela. Počasi se je začel zavedati, da je to resnica, ne samo sanje. Zrl je v vesele plamenčke na drevescu, in kakor da sliši iznova pesem veselja: «Glej detece...»

Njena skrivnost

(Nadaljevanje)

Ko je zjutraj svoji gospodinjii spleatala lase, je vstopil Pavlič. Bil je bled in neprespan. Alma je odslovila Ani in ji naročila, naj ne prihaja prej, dokler ne pozvoni. Ani je šla. Pred vrati je pa postala in prisluhnila. Vedela je, da spodoben posel ne sme prisluškovati, toda drugače ni mogla, ko je bila vendar tako radovedna.

Pavlič je nervozno hodil po sobi. Skušal je biti kakor po navadi. Pa se mu ni posrečilo. Alma ga je molče opazovala. Z obraza mu je brala, da je moral te dni zelo trpeti. Njen pogled je postal mehkejši. Pavliču je postajalo vedno bolj nerodno. Sam sebi se je zdel smešen v svoji pozi. Zdelo se mu je, kakor da je obsojenec, ki stoji pred sodnikom. To ga je skoraj ujezilo, da je rekel trdo: «Hotela si z menoj govoriti. Zdaj sem tukaj. Kaj želiš?»

Bil je pripravljen na vse. Na ženine najhujše obtožbe, na njen jok in na živčne napade. Zdaj se temu ni mogel več izogniti. Prej ali slej je moralo mimo njega. Mirno je čakal.

Amal pa je še vedno molčala. Nekako velika se mu je zadržala, kakor da bi bila zrasla v teh dneh. Končno je spregovorila. Glas se ji ni prav nič tresel. Poznalo se je, da je vse, kar misli reči, dobro premislila.

«Menda se spominjaš, Janko, kaj sem ti povedala pred tremi dnevi: da je Lenka noseča z nekim vojakom.» Ženine oči so nepremično visele na možu. On je stal nepremično. Niti mišica ni trenila v njegovem obrazu.

Alma je nadaljevala:

«Te dni, ko te ni bilo dosti doma, se je zgodilo. Lenka je nenadoma rodila, menda prezgodaj. Dobila je dečka. Ani pravi, da je krepak. Lenka pa je bila menda slaba. Odpeljati so jo marili v bolnišnico. Vse to — saj moraš razumeti — ni posebno prijetno ne za nas in ne za našo hišo. Treba je bilo poklicati babico, in ta bo zdaj otresala jezik po vsem mestu. In tudi naša Ani rada govori!»

Alma je premolknila. Pavlič se je opogumil. Po mirnem glasu svoje žene je sklepal, da poglobitnega vendarle res še ne ve. Da verjame, da je otrokov oče vojak. Pritrtil ji je:

«Seveda, to ni prijetno za nas, toda kaj morem jaz za to. Lenka si bo zdaj morala pač, — glas se mu je zataknil —, poiskati drugje službo.»

Almine oči so se ledeno zasvetile.

«Da. Toda kako bo dobila drugo službo? Takšna z majhnim otrokom? Mislim, da jo bo morala zelo dolgo iskati. In to menda ni posebno prijetno, kaj praviš? Toda o tem ne mislim govoriti, sama naj gleda! Tudi tisto zaradi ljudi, ki nas bodo opravljali, se ne da dosti izpremenili. Povedati sem ti hotela samo to, da sem se odločila, vzeti otroka za svojega.»

Pavlič je planil. Vse drugo je prej pričakoval, samo tega ne. Oba ta dneva se je že neprestano ukvarjal z mislijo, kaj bo ukrenil z Lenko in njenim otrokom. Ugibal je, ali naj ga na svoje stroške odda v zavod ali naj Lenki skrivaj plačuje zanj. Nešteto izhodov je videl, le na to ni nikoli pomislil, da bi ga žena vzela za svojega. Da bi žena skrbela za otroka tiste, s katero jo je varal. Ne, to je nemogoče.

«Draga, to je vendar nemogoče. Kaj bi pri nas s takšnim majhnim otrokom? Saj si ti sama kakor otrok. Morali bi najeti doviljo zanj. In potem bi ženske skrbele samo za otroka, tebe bi pa zanemarjale. Ne, tega ne morem dovoliti. Ne dovolim!»

«Potem ga bom vzela brez tvojega dovoljenja. Tako sem se trdno odločila. Menda nismo toliko siromašni, da bi otroku ne mogli najeti dovilje.»

«Toda pomisli vendar, kaj bodo šele potem govorili ljudje. Saj bodo mislili, da...» Pavliču se je nenadoma utrgal glas.

«... je otrok tvoj!» je tiho zaključila Alma.

«Alma!! Kaj? Kako misliš?!» Stopil je tik k njej in strmел vanjo z izbuljenimi očmi.

«Nič ne mislim, vem!» se je žalostno nasmehnila žena. «Prosim, ne prekinjaj me! Vse ti povem. O vsem sem natanko razmislila, dva dneva in dvoje noči sem potrebovala za to. Vem, da je Lenkin otrok tvoj. Prosim, ne prekinjaj me! Nihče mi ni tega povedal. Sama sem spoznala. Saj mi je že samo tvoje vedenje dosti prepričevalen dokaz. Tisto, glede vojaka, sem sama skoraj izsilila iz Lenke. Zakaj, sama ne vem. Hotela sem samo sebe prepričati, da moje slutnje niso upravičene, ker je vse prišlo tako nenadoma in me strašno zadelo. Prosim, ne segaj mi v besedo! Potem sem vse premislila in spoznala, da nimam pravice, da bi koga obsojala. Zdaj, ko sem takšna, kakršna sem. Vesela moram biti, da me trpiš pri sebi, pohabljenko, da si dober z menoj. Tudi jaz morda s teboj nisem bila vselej takšna, kakor si zaslužil. Ljubosumno sem te sumničila, pošiljala sem Lenko za teboj. Čeprav nisem hotela, sem ti jo s tem tako rekoč sama vrgla v naročje. Prosim, dragi, pusti, da povem vse do kraja! Zdaj, ko je tukaj otrok, vem, bi se morala jaz umakniti in odstopiti svoje mesto njej... prosim, ne prekinjaj me... da, tako bi po svoji vesti morala storiti, čeprav ne vem, ali bi se dobro razumela, ker je ona kljub vsemu samo preprosto, podeželsko dekle. Toda vidiš, Janko, tega ne morem, ne morem se umakniti! S teboj bi izgubila vse in edino, kar še imam na svetu. Ostala bi čisto sama...»

Glas ji je bolno zamrl v ihtenju.

Stal je pred njo kakor majhen, nebogljen šolarček in iskal besed, za katere je že vnaprej vedel, da jih ne bo mogel najti in ne izreči. Takšnega zaključka res niti v sanjah ni nikoli pričakoval. Vse najhujše ženine izbruhe in obtožbe bi bil laže prenesel kakor to. Alma je jokala tiho. V njenem joku ni bilo nič nervoznih živčnih trzljajev, ampak samo najgloblja, najresničnejša bridkost. Tako svetniško vzvišena, dobra in plemenita se mu je zadržala v tej svoji žalosti. Zdelo se mu je, da jo je šele ta dan dodobra spoznal in videl v vse najskritejše koticke njenega plemenitega srca. Kako majhen, grd in ostuden je bil proti njej! Šam sebi se je zagnusil.

«Alma,» je skrušen zašepetal, «Alma, prosim te, ne jokaj! Kriči, obtožuj, prekolni me, če hočeš in kolikor hočeš, samo ne joči! Najpodlejši lopov sem, lopov, ki ni vreden, da se imenujem tvoj mož.»

Dvignila je svoj objokani obraz in zajecjlala: «Tudi jaz sem bila podla... saj, Janko... morda bo še vse dobro... Tega otroka bova vzela... dobra mati mu bom... kakor če bi imela svojega... in lepše bo pri nas potem, veselejše. Ti boš rajši doma, če bomo imeli otroka... Lenka bo pa tudi zadovoljna, laže bo dobila drugo službo brez otroka...»

On je molčal. Alma je bila prepričana, da ne bo več nasprotoval njeni odločitvi. Njen obupni načrt se je posrečil. Zdaj je bila prepričana, da je dokončno priklenila moža nase. Nikoli več se ne bo spozabil zdaj, ko bo imel neprestano pred očmi sad svojega izdajstva. In njo bo vnovič vzljubil, ko bo videl, s kolikšno ljubeznijo skrbi za njegovega otroka... In Lenka? Ona se pač ne bo mogla protiviti. Srečna bo, da se je vse tako izteklo in da se lahko tako lepo iznebi otroka, ki bi ji bil samo v nadlego. Dobila bo tudi odškodnino. Lahko jo bo imela za doto, če se kdaj poroči... Alma ni niti malo dvomila, da bo Lenka z vsem zadovoljna.

Tako se je zmešetarila usoda in bodočnost majhnega, komaj rojenega človeka, ki takrat še niti imena ni imel in ni vedel ničesar o svetu in ljudeh, ki žive na njem in se tako zelo razlikujejo med seboj. Nekateri so majhni in ostanejo večno majhni, drugi pa so veliki in ostanejo večno veliki. Nekateri žive na soncu in imajo pravico do sreče, drugi pa morajo biti zadovoljni, da sploh živijo in jim niti na misel ne sme priti, da je v leksikonih čudovita beseda sreča, ki pomeni nekaj lepega, najlepšega. Tudi tega ni vedel ta mali človek, da spada njegova mati k tistim majhnim ljudem, ki morajo biti srečni, da sploh živijo. To pa je bilo končno tudi popolnoma vseeno, ker bi se tudi s tem, ko bi ta mali brezimni človek vse to vedel in razumel, ne moglo nič izpremeniti, ker je bil še premajhen in prešibek, da bi se mogel upreti velikim, ki so odločali o njem in njegovi usodi.

* * *

Račun je bil storjen brez krčmarja. Lenka ni hotela odstopiti otroka. Dvakrat je že bila pri njej Ani in ji prinesla gospenje pismo. Resno, a skoraj dobrohotno ji je pisala gospa. Vso resnico ve, in Lenka res ni mogla grje izrabiti njenega zaupanja in njene dobrote. Toda ona ji hoče vzlic veliki krivici in sramoti, katero ji je napravila, izkazati še poslednjo dobroto: vzela bi njenega otroka za svojega pod pogojem, da ona takoj in za vselej zapusti mesto in ostane otrok za vse sin nekega vojaka. Za otroka ji bodo plačali odškodnino.

Ko je Lenka pismo prebrala, jo je oblila rdečica jeze. Raztrgala ga je na drobne kosce in razburjeno rekla Ani, da je otrok njen in ostane njen. Sama hoče skrbeti zanj.

Drugi dan se je Ani vrnila z novim pismom. Prijazno, proseče jo je rotila gospa v njem, naj ji izpolni željo. Najboljša mati bo otroku. Nikoli ne bo ničesar pogrešal. In tudi za njo samo je tako bolje. Samo pomisli naj malo, kje bo dobila službo, ko ima otroka. Morala ga bo oddati v rejo, to pa stane denar. Morda računa s tem, da ji bo njen mož plačeval alimente zanj. Da bi potem vsi ljudje zvedeli, da je on otrokov oče! Te sramote bi ona ne prenesla. Umrla bi, in Lenka bi jo imela na vesti. Naj ji za božjo voljo prizanese. Če ima svojega otroka res rada, naj mu s svojo trmoglavostjo ne jemlje lepe bodočnosti...

Tudi Ani jo je pregovarjala. Naj bo vendar pametna. Ko bi bila ona na njenem mestu, bi niti trenutek ne pomišljala. Saj to je zanjo prava sreča in za otroka tudi. Očeta in mater bo imel, študirali ga bodo, in ko bo dorasel, bo lepo podedoval. Tako se bo pa revček moral vse življenje pehati pri tujih ljudeh, saj ga ne bo mogla vlačiti s seboj po službah. In če bi se hotela kdaj poročiti, bodo nastale težave. Moški se ne poroče radi z ženskami, ki imajo nezakonske

otroke. In povrh se ji ponuja še odškodnina. Nekaj tisočakov. Kako bi se ji prilegli za doto! Sveta nebesa, saj to je naravnost pravljica sreča...

«Ani, prosim te, molči,» ji je tiho segla Lenka v besedo. Pogledala je otroka, ki je spal v košari poleg njene postelje in se veselo nasmehnila: «Rada ga imam,» je zašepetala, «ti ne moreš razumeti, Ani, kako zelo ga imam rada.»

«Kaj bi ne razumela! Vsaka mati ima svojega otroka rada. To je naravno. Ampak od same tvoje ljubezni otrok ne bo sit in preskrbljen tudi ne. Prav zato, ker ga imaš rada, bi morala tako storiti.»

Drugega pisma Lenka ni raztrgala. Dela ga je pod zglavje in, ko je Ani odšla, ga je še enkrat prebrala. Zamislila se je. Videla se je na cesti, na dolgi, tuji, brezkončni cesti, samo, zapuščeno, z otrokom v naročju. Spomnila se je svoje bridke mladosti brez ljubezni. Takšne usode bo deležen tudi njen mali sin. Vnaprej mu je sojeno, da bo moral dosti trpeti. Trpel bo, če bo ostal pri njej in ga bodo vzgajali tuji redniki, ne iz ljubezni, ampak samo zaradi denarja. In če bi ga dala Pavličevim? On je njegov oče, moral bi ga imeti rad. Toda bal se bo žene, skrival bo svojo ljubezen. In ona? Ali mu bo mogla biti najboljša mati, kakor je pisala, vzlic svoji nervoznosti, bolehnosti in naravnemu odporu, ki ga bo čutila do nezakonskega otroka svojega moža. Ani je Lenki vse povedala, kaj sta govorila Pavlič in žena. Lenka je bila dovolj bistroumna, da je uganila vzrok gospenje odločitve. S tem hoče privezati moža nase. Če je tako, potem bo vsaj skušala biti dobra z moževim sinom, čeprav ga v srcu ne bo marala. Naj se torej odloči in ga da Pavličevim? Ali pa naj ga obdrži sama in ga izroči v rejo dobrim ljudem? Ne tako in ne tako se ni mogla odločiti. Gledala je otroka, ki je mirno spal in se držal na smeh.

Drugi dan je bil mali krščen. Ani in zdravnik iz bolnice sta bila botra. V krstno knjigo so ga vpisali za Ivančka, sina služkinje Lenke Mrakove in neznanega očeta.

Potem se je Lenka nenadno odločila.

Ko je Ani prinesla otroka od krsta, ji je povedala svoj sklep: otroka da Pavličevima. Nobene odškodnine noče zanj. Samo obljubiti morata, da ga bosta res imela rada in dobro skrbela zanj. Naj ga imata. Njun naj bo. Lenka se mu odpove za vse čase. Odpotovala bo nekam daleč. Niti otrok in nihče od Pavličevih je ne bo nikoli več videl.

Glas so ji zadušile solze. Zarila je obraz v blazino in se obupno razjokala. Ani jo je tolažila kakor je vedela in znala. Saj je njena odločitev edino pameten izhod iz takšne zagate, v kakršno je po svoji mladostni vrtoglavosti zabredla. Srečna naj bo, da je tako. In otrok naj je ne skrbi. Gospa bo dobra z njim kakor prava mati. Lenka vendar ve, kako ima otroke rada. Tega pa bo imela še posebno rada, že zaradi moža. Sicer bo pa zlasti Ani poskrbela, da bo otroku lepo in dobro. Ničesar mu ne bo manjkalo; na to naj se zanese. Častno besedo ji lahko da, če hoče. In nekoč bo iz tega otroka še nekaj. Pavlič ga bo dal šolati. Imeniten gospod bo postal, učitelj, inženir ali kaj takšnega. Lenka bi najbrž nikoli ne mogla, da bi svojega sina dala v šole. S svojo plačico že ne. Ko pa bi se poročila, bi imeli prednost zakonski otroci. Potem bi bil Ivanček šele revež. Njegovo življenje bi bilo bridko od začetka do konca.

(Se bo nadaljevalo.)

ZA NAJE MALE

ZGODBA O ČRNEM JERNEJU

Pred mnogimi leti je živel v vasi zelo star mož, ki mu je bilo ime Jernej Smodej. Imel je dolge sive lase in dolgo sivo brado, ki mu je segala prav do trebuha. Njegov obraz je bil robat in zgrbančen, in kadar so ga vaški otroci kje zagledali, so zakričali:

«Črni Jernej gre!» In že so zbežali na vse strani. Bog sam ve, kdaj je dobil Jernej to ime. Ohranilo se je od rodu v rod in otroci mu niso nikoli drugače pravili.

Toda Črni Jernej ni bil tako robat in hud, kakor je bil videti. Imel je dobro, mehko srce. Toda živel je samotno življenje, ogibal se je ljudi in živel edino za živali. To pa vaščanom ni bilo všeč. Kolikokrat je našel na svojih izprehodih po gozdu kako mlado srnico z zlomljeno nogo, ali pa lisico v pasti, ki se ni mogla rešiti, ali pa drobno prenarlo ptičko, ki ji je mraz izsesal vso življenjsko moč! In vsaki taki siroti je pomagal. Nihče bi si ne bil mislil, da so znale biti Jernejeve velike, močne roke tako mehke in nežne, da se mu drobna ptička ni bala sestri na dlan. Pozimi je ure in ure gazil visoki sneg, da je prišel do gozda, kjer je nasul krme za lačne jelene in srne. Čeprav je bil sam siromašen, je vendar imel za živali zmerom kaj pripravljenege.

Toda nekega dne je bil Jernej Smodej mrtev. Ljudje po vasi so stikali glave in si šepetali skrivnostne, grozne stvari na ušesa. Samo ptički, ki so vsak dan obiskovali sivolasega starčka, so obsedeli na oknih njegove kočice in ga skušali prebuditi s svojimi klici.

A duša starega Jerneja se je odpravila na dolgo pot. Ločila se je od vsega posvetnega in počasi letela višje in

višje, dokler ni prišla okoli božiča prav pred nebeška vrata. Da, Jernej Smodej je letel počasi, kajti dušo mu je težila tatvina...

Ko je bil še mlad, je bil некоč zašel v slabo družbo, in ta ga je zapeljala v greh. Ponižno je potrkal Črni Jernej na nebeška vrata. Kmalu so se zaslišali počasni, težki koraki, in sv. Peter mu je prijazno odprl vrata in ga povabil v nebeško sprejemnico. Jernej je vstopil in se boječe stisnil za vrata. In zdajci je prišel skozi druga vrata ljubi Bog in za njim arhangel Mihael z zlato tehtnico v roki. Arhangel je postavil tehtnico pred ljubega Boga, potem je pa segel v vrečo, ki jo je bil prinesel s seboj in ki je imela dva predela.

«Duše, ki prihajajo o božičnem času k nam,» je rekel ljubi Bog in izpodbudljivo pogledal Črnega Jerneja, «imam posebno rad!»

Kmalu so bili vsi Jernejevi grehi zloženi na tehtnico. Globoko, zelo globoko je potegnilo tehtnico navzdol, in Jerneju je bilo tako hudo, da bi bil najrajši na ves glas zajokal. Tedaj je pa segel arhangel v drugi predel vreče in položil na drugo stran tehtnice droben biser. Ta biser je pomenil Jernejevo ljubezen do živali. In glej, komaj je bil padel droben biser na tehtnico, že so se jeli grehi dvigati, višje in višje, dokler ni tehtnica jasno pokazala, da je biser mnogo težji od vseh Jernejevih grehov. Prijazno je ponudil ljubi Bog Črnemu Jerneju roko in dejal: «K meni v nebesa prideš, Jernej. Tvoja ljubezen do živali je odtehtala vse tvoje grehe. Pridi!»

Tako je prišel Črni Jernej v nebesa. Da, bilo je okoli božiča. Kmalu je postal ljubljenelec vseh malih angelčkov.

Rešitev ugank iz števil 12

Križanka.

Vodoravno: 1. potoček; 2. en, s, je; 3. s, kad, s; 4. ti, iz; 5. s, par, v; 6. od, l, ki; 7. Maribor. — Navpično: 1. pes, som; 2. on, t, da; 3. t, kip, r; 4. osa, ali; 5. č, dir, b; 6. lj, z, ko; 7. kes, vir.

Magični kvadrat.

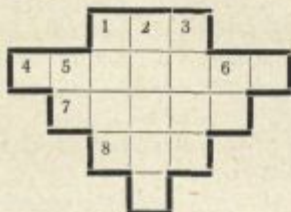
oves, Vega, Egon, sani.

Uganke števil 1

Križanka

Vodoravno: 1. organ, 4. naš kraljevski grad, 7. ptič, 3. posoda.

Navpično: 1. žitarica, 2. mesto v Dalmaciji, 3. obrok hrane, 5. del telesa, 6. pijača starih Slovanov.

Magični kvadrat

Vodoravno in navpično: 1. gnezdo, 2. važen organ v človeškem telesu, 3. mladič domače živali, 4. tekoča voda.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Posetnica

Mina Žasin

Rovte

Kaj je ta gospa?

Skrivnostni napis

Na starem spomeniku so odkrili tale napis:

«Lim, živ, selo, mež, bav, oče.»
Prišli so učeni profesorji in ugibali, kaj neki pomeni, naposled pa je bi-

ster deček hitro razrešil uganko. Premešal je črke in povedal voščilo, ki se nanaša na sedanji čas. Ali ste tudi vi tako bistri, da brez tuje pomoči razrešite uganko?

Vljudnost

V malem mestecu so imeli bogatega in izredno prijaznega župana. Nekoč je prišel odličen gost k njemu na obisk. Skupaj sta šla na izprehod in govorila o tem in onem. Gost si je ogledoval mestece. Ko sta tako hodila svojo pot, ju sreča preprost kmet. Župan se mu odkrije in ga prijazno pozdravi.

Odlični gost ga ves začuden pogleda in vpraša:

«Kako to, vi kot mestni župan se vnaprej odkrijete preprostemu kmetu?»

«Zakaj pa ne?» odvrne župan. «Nočem, da bi bil preprost kmet, ki je imel slabšo vzgojo od mene, vljudnejši kakor pa jaz!»

Iz šole

«Jože, kako se glasi sedanji čas gola: jedel sem?»

«Prosim — lačen sem!»

Dečič

Mama in mali Ladko srečata prijazno gospo Lazarjevo.

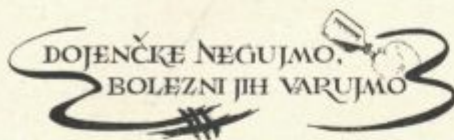
Mama: «Nosek ima Ladko po očki, laske pa po meni!»

Ladko: «In hlačke imam po našem Toneku!»

Težak odgovor

«No, Pavelček, kaj pa zobček? Še boli?»

«Ne vem, gospod doktor ga je tam obdržal.»

Naš otrok bi rad shodil

Častihlepne matere večkrat grešijo, ko hočejo otroka prezgodaj učiti hoje. Posebno mlade mamice se rade postavljajo s svojim prvorojencem in komaj čakajo trenutka, da bodo lahko povedale prijateljicam in znankam: «Moj sinček že hodil!» A vedeti moramo, da s prenatlženjem ne dosežemo nič dobrega.

Otroka sploh ne smemo učiti hoje, tudi če je že prekoračil prvo leto življenja. Kdaj začne otrok hoditi, to je kaj različno. Skoraj bi lahko rekli, da je odvisno od temperamenta. Živahen in gibčen otrok začuti že zgodaj željo, da bi sam kobacal, medtem ko debelušast in miren otrok mnogo pozneje zahrepeni po udejstvovanju nožic.

Mati naj dovoli otroku, da kobaca na postelji ali preprogi po vseh štirih in

Da je

ASPIRIN

originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Oglaš. rep. pod št. br. 7057 od 23. marta 1940.

Tradicija jamči za kakovost!

Izza dobrih starih časov do danes so se strinjale vse gospodinje v tem, da je Kneippova sladna kava svojevrstno dovršen izdelek, ker je nadvse zdrava in redilna, izdatna ter cenena.

Kneippova

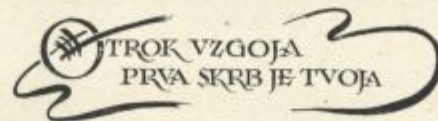
SLADNA KAVA

da se ob mizi ali ob kakem stolu sam vzravna in postavi na noge. Če otrok tudi kdaj pade, ne sme biti mamica preveč bojazljiva. Prav pri takem štrbunku se otrok najhitreje nauči pravilno uporabljati nožice. Če se pa otroku posreči prvi korak, ga moramo pohvaliti in s prijaznimi besedami izpodbujati. Dojenček vas bo razumel in je za hvalo zelo dovzeten. Paziti pa moramo, da se ne natenja čez svoje moči, kajti rado se zgodi, da si tako pokvari mehko hrbtnico.

Napačno je, če vzamemo otroka iz naročja in ga učimo hoditi. Pravilno je, da dojenček najprej kobaca in pleza po vseh štirih. Ko že dovolj varno premeri sobo po vseh štirih, ga šele navajamo k temu, da bi se vzravnal in skušal hoditi. Kadar otrok lazi po vseh štirih, moramo paziti, da enakoverno uporablja vse štiri ude. Če

mati opazi, da uporablja dojenček zmeraj samo eno roko, ali pa da se opira vedno le na eno koleno, mora otroku preprečiti plazenje po tleh. Zakaj tako bi se otroku neenakoverno razvili udje!

Mnogi starši postavljajo dojenčka v stajico. Če pustimo otroka samo malo časa v stajici, je vse v redu, in je stajica koristna. Napačno je pa, če pustimo otroka po cele popoldneve v stajici, kajti tako dobi otrok občutek utesnjenosti in zdravi čut po večjem gibanju v otroku zamre. Stajica naj nam služi le tedaj, ko ne utegnemo varovati dojenčka in se hočemo brezskrbno lotiti kakega dela. V stajici se namreč otroku ne more nič pripetiti. Če nam pa čas dopušča, potem se rajši sami ukvarjamo z otrokom in mu pomagajmo, da se nauči prvih korakov.

Vzgoja otrok in poklic

Kakšna je otrokova vloga v življenju žene, ki nima svojih otrok in ki je izbrala otroka za vsebino svojemu poklicu, ker ji kot življenjska vsebina ni dan?

Tu se dotikamo globokega vprašanja. Ali si žena, ki se poklicno ukvarja z otrokom, na ta način izkuša ustvariti nadomestilo za lastnega otroka? Ali je to sploh mogoče? Ali gre

tú za dve povsem ločeni področji, ki ju ni moči primerjati?

Edina mogoča primera utegne biti ta, da sta obe, tako mati kakor vzgojiteljica, ki je otrok predmet njeni poklicni dejavnosti, resnično materinski naturi, stremeči po tem, da bi izžarevali ljubezen. Obema je skupno, da jima otrok najprej docela sebično pomeni izvir velike sreče, stvar, ki potrebuje njune ljubezni kakor ničesar drugega na svetu in ki zaradi tega daje njunemu življenju smisel.

Drugače pa menimo, da se oglašajo v materinem razmerju do otroka povsem drugačni razlogi, kakor v razmerju vzgojiteljice do otroka. Enega

ni moči nadomestiti z drugim in narobe. Vsa velika celota stvarniških radosti in skrbi za poklicno vzgojiteljico ne prihaja v poštev, in zato, bi rekli, so njene radosti bolj čiste in neskaljene.

Vzgojiteljica se lahko docela predaja vznihanju, ki ga zbuja v nji otrokova milina, ljubkost, nedolžnost in čistost.

Ona, ki sama ni mati, sme uživati čisto radost trenutka, sme doživljati otroka kot to, kar je: najpopolnejši umotvor. Sleherni dan ji je bogat od tega doživetja. Tu stoji človekova izvirna podoba, kakršen bi lahko bil, da ga ni življenje izmaličilo in da ga nismo odrasli popačili.

In tu vidimo ne-matere v velikem nasprotju z materami.

Mati se ne more orestiti stvarniškega čustva; ona mora občutiti otroka kot svoje «delo», mora se čutiti odgovorno tako za njegove prednosti kakor za njegove napake in slabosti. Kar koli storiš otroku, storiš nji. Njegovo veselje je njeno veselje, njegovo gorje je njeno gorje. Kar doseže otrok, doseže ona sama; kjer otrok odpove, odpove ona. Njena življenjska vsebina ni nje no življenje, temveč neko drugo življenje. Rada bi se dognala v usodi drugega bitja, pred duhom ji lebdi slika skrajne izpolnitve, slepilo prepričanje, da bo vse dobro, ako se napake njenega življenja ne ponove. In če ne doseže vzora, ki ji je pred očmi, če mora zanikati svoje «delo», tedaj mora zanikati tudi sebe. Njeno življenje se ji zdi zgrešeno in njena naloga nerešena.

Ker sta otrok in življenjska vsebina za mater v tako neločljivi zvezi in je otrokov razvoj zanjo tako neskončno usodnega pomena, živi v večnem notranjem nemiru. Nikoli ne more gledati na otroka drugače kakor subjektivno, zato mora zmerom delati napake.

Vzgojiteljica lahko ustvari otroku okolje, ki mu daje najboljše možnosti za razvoj, kraj, ki ne služi nobenemu drugemu namenu mimo tega, da ustreza pogojem otrokovega obstanka. — Nadaljnja ugodnost je pri ne-materi to, da lahko posveča vse svoje moči in ves svoj čas otroku in da njenih živcev ne odvrta dolžnosti drugega poklica, na primer gospodinjskega, ali s čimer se že ukvarja.

Ti dve ženi, mati in ne-mati, pomenita torej v otrokovem razvoju dva različna činitelja, ki se med seboj dopolnjujeta. In tudi narobe je res. Otrokova vloga v življenju ene ali druge teh dveh žena je povsem različna.

O kaki «zamenjavi» ali nadomestitvi njunih stališč do otroka ne more biti govora. Toda obe ženi se morata zavdati svojega dopolnilnega vzajemnega razmerja, ako naj ima otrok v njunem življenju tudi za njiju rodo-

viten pomen. Če pa je pogled na otroka napačen, tedaj naj ga obe, mati in ne-mati, rajši pustita pri miru.

Kaj mora vsakdo vedeti o higieni

Beseda higiena pomeni v slovenščini nauk o zdravju. Ta znanost je še mlada; razvijati se je mogla šele potem, ko so v prvi polovici sedemnajstega stoletja s pomočjo drobnogleda odkrili bacile, ki so povzročitelji nalezljivih bolezni. Ko so dobili pri isti bolezni vedno enake bacile, ki so jo povzročili, se je razvila posebna znanost: bakteriologija. Začeli so gojiti bacile tudi izven človeškega telesa, na krompirjevih rezinah in na želatini, pa tudi z vcep-ljanjem v živalska telesa. Vse bakterije se zelo hitro množijo in izločajo neki strup, ki povzroča v človeškem telesu bolezni. Ko spoznajo znanstveniki ta strup, dobe kmalu tudi nasprotni strup, ki odvrne ali ozdravi obolenje. Polagoma je znanosti uspelo, da so mnoge nalezljive bolezni, ki so prej zahtevale na tisoče žrtev, sploh prenehale. Kolera, kuga, gobavost so med kulturnimi narodi skoraj neznane bolezni. Celo v strašni svetovni vojni se niso razširile v velikem obsegu, ker so zdravniki preventivno cepili vojake proti tem boleznim. Visoka vročina uniči vse bacile, prav tako razna močna zdravila, ki pa so večkrat škodljiva in jih ne moremo uporabljati. Vsi instrumenti, ki jih uporabljajo pri operacijah, morajo biti prekuhani. Tudi operater sam si mora roke dobro razkužiti, vse obveze in perilo, ki se rabi pri operaciji, mora biti sterilizirano v vroči pari, tako da je vsako okuženje nemogoče.

Še minilo stoletje je bil vsak porod nevaren, ker se je pri porodnici kaj rada pojavila porodna vročica, ki je navadno zahtevala materino življenje. Če prelistujemo stare mrliške knjige ali rodovnike vladarskih rodbin, se moramo čuditi, koliko mladih žená je umrlo ob porodu. Šele v prvi polovici minilega stoletja so dognali, da nesnaga povzroča porodno mrzlico. Pri nas, zlasti na kmetih, še vse premalo pazijo na snago ob porodu in jim je škoda snažne rjuhe, mnogokrat uporabljajo celo umazane cunje, češ, saj se vse pomaže in kdo bi pral potem tisto umazanijo. Če se že uporabljajo stare, strgene rjuhe in kosi perila, ne smejo biti barvani in jih moramo prej dobro prekuhati. Žena pa, ki nima nikogar, ki bi skrbno pazil, da je vse, kar rabi pri porodu, popolnoma snažno in da je na razpolago dovolj vrele vode, naj gre rodit v porodnišnico. Ni prav, da sprejemajo naše porodnišnice samo nevarnejše primere, saj je mnogo žen, ki nimajo nikogar, da bi jim postregel in skrbel za čistočo,

kajti tak otrok se vkljub vsej ljubezni ne bi razvil sebi in drugim v blagor, marveč v gorje.

izurjene strežnice si ne morejo najeti, «dobre sosede» pa največkrat več škodijo, kakor pa pomagajo. Res je, da so naše porodnišnice vedno prenapolnjene, toda dolžnost poklicanih je, da se to izpremeni. Država bi morala skrbeti, da se naše porodnišnice povečajo, da bi se lahko zatele vanje vse žene, ki doma nimajo prave postrežbe! Ali bi ne bil najlepši spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. dobro urejena porodnišnica? Namesto raznih spomenikov in paradnih naprav, ki nikomur ne koristijo razen redkim izvoljencem, zidajmo bolnišnice in porodnišnice, tiste žene pa, ki imajo dobro situirane može, naj hodijo rodit v sanatorije ali pa naj rodijo doma, da ne zavzemajo mest bolj potrebnim.

Kužni bacili se nahajajo vsepovsod: v zraku, na obleki, na vseh predmetih, in če se vsedejo na odprto rano, postane to lahko nevarno, zato moramo vsako rano izprati s tekočo vodo, ne s karbolno kislino, kakor to še zmerom radi delajo na kmetih. Rano zavemo s sterilno gazo. V vsaki hiši mora biti majhna domača lekarna, kjer se nahaja vse potrebno. Še dandanes je med preprostim ljudstvom zelo razširjeno mnenje, da pajčevina ali ilovica ustavi krvavenje. A prav pri takem ravnanju se rana najlaže okuži, ker je v pajčevini kakor tudi v ilovici vse polno nesnage.

Nadaljnje raziskovanje je dognalo, da tudi sonce uničuje mnogo bakterij ali pa vsaj preprečuje, da bi se hitro razmnoževale. Zrak, svetloba in sonce so najcenejši pomočki za zdravje. Jetika, ena najbolj nalezljivih bolezni, se širi najrajši v temnih, vlažnih stanovanjih in v tistih ljudskih plasteh, kjer primanjkuje redilne hrane. Dobra prehrana in bivanje na svežem zraku so veliko pomagali k temu, da se je zavrlo širjenje tuberkuloze.

Snaga v vseh ozirih, na telesu, pri kuhi in v stanovanju nas varuje mnogih sovražnikov. Starim narodom je vera predpisovala strogo snago, ne da bi kaj vedeli o bacilih. Noben Žid, Grk, Rimljan ali Egipčan ni sedel k jedi, ne da bi si bil prej umil roke. Tudi kopeli ob določenem času so bile predpisane. Srednji vek je zelo zanemaril telesno snago; uši, stenice, smrad in nesnaga so pokrivali telesa najvišje gospode. Prvo kopalnico je na francoskem dvoru imela Marija Antoinetta in na avstrijskem šele cesarica Elizabeta. Preprosto ljudstvo pa je živel v največji nesnagi, saj so še v času francoske revolucije zlivali vso nesnago skozi okna na ulice.

Posebno poglavje so tudi koze. Prejšnje čase so se zelo pogosto pojavljale, zahtevale so veliko človeških žrtev in so puščale na obrazih strašne sledove. V poldrugem stoletju, kar cepijo proti kozam, pa je postala ta bolezen skoraj neznana. Kljub temu je pa še zdaj mno-

go mater, ki nečejo dati cepiti svojih otrok in iščejo vseh mogočih izgovorov, da bi premotile zdravnika.

Velik sovražnik človeštva je tudi alkohol. Alkohol poškoduje organe in napravi človeško telo bolj sprejemljivo za vse bolezni. Samo tisti, ki se ogibljujejo alkoholnim pijačam, so bolj odporni.

Dolžnost vsakega izobraženega in mislečega človeka je, da pomaga ohraniti svoje zdravje in zdravje svoje okolice. Vsaka gospodinja mora brati zdravniške knjige in se mora seznaniti s higienskimi predpisi. Prav žena se najlaže bori proti sovražnikom našega zdravja in lahko največ pomore, da bo naš narod zdrav in krepak.

Preberite knjigo «Nalezljive bolezni», ki jo je spisal dr. Petrič. Založila jo je naša založba «Evalit» in Vas stane samo 15 dinarjev. A. B. C.

Pozimi negujemo roke drugače

Mnoge žene pozimi sploh z nejevoljo ogledujejo svoje roke. Rdeče so in hrupave. A ne zamerite nam: sami ste krivi, če niso vaše roke bele, mehke in volne. Tudi če ste brez gospodinske pomočnice in brez postrežnice, imate lahko lepe roke. Treba jim je le posvečati dovolj pozornosti.

Za pomivanje posode naj si gospodinja nabavi gumijaste rokavice. Dobite jih v vsaki drogeriji ni ne stanejo več ko deset dinarjev. Nesnaga in maščoba, ki se pri pomivanju tako rada nabere, se ne more potem zaje-dati okoli nohtov in v male znojnice. Po vsakem nečistem delu, po pomivanju, po čiščenju peči i. t. d. si dobro umijmo roke z vročo vodo in mandeljnovimi otrobi ali pa z limonovim sokom. Vodi dodamo malo boraksa. Prav dobra za umivanje rok je deževnica, ker je mehka. Vselej, ko si umijemo roke, jih namastimo. Vseeno je, kaj uporabljate, glavno je, da je koža dobro namaščena. V ta namen nam služijo tudi ostanki v gospodinjstvu, na primer: smetana, mleko, olje, maslo, mast, poleti tudi kumarčni sok. Vobče uporabljamo glicerin, lanolin ali pa vazelin.

Praden ležemo zvečer k počitku, si dobro umijmo roke in jih z maščobo masirajmo, in sicer od koncev prstov proti zapestju, ne narobe. Če držimo nekaj časa roke kvišku, odteka kri iz dlani, in roke so videti bele. Ta učinek je seveda samo trenuten, vendar dokazuje, da ne smemo masirati rok od zapestja proti prstom. Hudo zde-

lane roke oblecite po masaži v stare rokavice in jih pustite čez noč na rokah. Zjutraj se ne boste mogli dovolj načuditi, kako so bele, mehke in voljne.

Nekajkrat na teden si smemo umivati roke s sodo. Dobre so tudi razne kopeli za roke, na primer kopeli s kamiličnim čajem ali pa tale ocedek: v mleku, ki nam je v gospodinjstvu ostalo, skuhamo dve pesti krompirjevih olupkov. Ko se olupki do mehkega skuhamo, jih ocedimo in kopljemo v ocedku roke. Še boljše je seveda, če kuhamo cel krompir v mleku, toda danes, ko so hudi časi in je treba gledati na vsak dinar, je greh uporabljati užiten krompir za lepoticenje.

Če si poleg tega še skrbno snažimo nohte in pazimo, da niso nikoli predolgi, uspeh ne more izostati, in roke postanejo v najkrajšem času lepe.

Jod-Kalikloca

Od zdravnikov priporočena zobna krema

vsebuje 0,0075% organskega joda. 0,000035 g tega joda se pri čiščenju zob resorbira od dlesne in s tem porazdeli na notranje organe telesa.

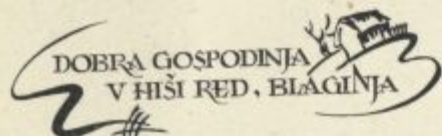
Jod-Kalikloca je prijetno se peneča zobna krema najboljše kakovosti (brez kalijevega klorata), zelo slastnega in osvežujočega vonja. Minimalna količina organskega joda zadostuje za dolgotrajno desinfekcijo ustne votline (znanstveno dokazano!) in zaščitenje zob in dlesne pred obolenji, zlasti tudi pred parodontozo, ki je razširjena po vsem svetu.

Dalje je **Jod-Kalikloca** zdravniško priznana kot profilaktikum zoper prehlad, starostne pojave (arteriosklerozo) in kot izpodbudilo za vse telesne funkcije.

Queisser & Co., Hamburg 19.
Zaloga za Jugoslavijo:
Drogerija GREGORIČ
Ljubljana, Prešernova 5

Prijetno se peneča
zdravstvena
zobna krema!

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z nastrgano kašo. 2. Govedina. Pražen krompir. Drobnojaka omaka (335). 3. Ocvirkov zvitek.

Zvečer: Ajdovi žganci. Solata.

Torek.

Opoldne: 1. Grahova juha (32). 2. Bolgarsko zelje. Dušen riž.

Zvečer: Sadni vlivanci.

Sreda.

Opoldne: 1. Goveja juha z rezanci. 2. Govedina. Krompirjevi hlebčki (254). Vinska omaka (348).

Zvečer: Fižolova solata. Kava.

Četrtek.

Opoldne: 1. Vranična juha (3). 2. Krpice s pšeničnim zdrobom. 3. Solata z ocvirki (352).

Zvečer: Sirov krompir z mlekom.

Petek.

Opoldne: 1. Kislo zelje. Fižol. 2. Kašni puding.

Zvečer: Sirovi cmoki (259). Jabolčna čežana (350).

Sobota.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha. 2. Zapečeni makaroni. Solata.

Zvečer: Čespljev ričet.

Nedelja.

Opoldne: 1. Turška juha. 2. Riž z gobami. Vložena srbska solata. 3. Smetanove palačinke.

Zvečer: Prekajena svinina s kislim zeljem.

Sveti večer.

1. Francoska juha (27). 2. Pečene ribe. Krompir v majonezi (357). 3. Potica. Čaj.

Božično kosilo.

1. Goveja juha z ocvrtimi možganskimi kockami. 2. Ocvrt piščanec. Opečen krompir. Pesa. 3. Potica. Kompot.

Silvestrov večer.

1. Jetna juha s prepčenim kruhom. 2. Pikantna mešanica. 3. Sadna grmada. 4. Silvestrov punč.

Opomba. Številke v oklepajih pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recepte. Razen tega pa dobite recepte za različne bovine, punče in druge poslastice ob slovesnih prilikah tudi v naši novi kuharski knjigi «Veselo praznujmo in prijetno godujmo», ki je izšla leta 1940.

Ocvirkov zvitek.

Četrtil kilograma ocvirkov zmeljemo ali pa na drobno sesekljamo, jim pridenemo osminko kg mehke in osminko kg ostre moke in vse skupaj dobro pregnetemo. Nato napravimo na sredo tega testa jamico, v katero ubijemo eno jajce in primešamo sok od cele limone, dve žlici sladkorja, malo soli in 2 dkg vzhajane kvasa. Iz tega testa naredimo na deski hlebec, ki pa ne sme biti ne pretrd ne premehak. Ta hlebec prav tanko zvaljamo v pravokoten mlincec, ki ga potem pregibamo kakor masleno testo. Ko testo četrtič razvaljamo, ga razprostremo po pekači in naložimo ob obeh straneh, kolikor je pekača dolga, jabolka, ki jih pripravimo tako kakor za jabolčni zvitek, potresemo z zmleto sladko skorjico in sladkorjem ter z rozinami in mandeljni. Nato testo po sredi prerežemo in zavijamo na obe strani k podolžnemu robu pekače ter pomazemo po vrhu z jajcem, potem pa denemo zvitek za eno uro na toplo, da vzhaja. Ko je zvitek vzhajal, ga porinemo v dobro segreto pečico, kjer ga pečemo nekako pol ure, da se jabolka prepečejo.

Bolgarsko zelje.

Veliko zelnato glavo poparimo in ji porežemo vrhnje tri liste. Nato jo pri kocu izdolbemo in nadevamo to vdolbino s pripravljenim nadevom, pokri-

jemo odprtino z odrezanimi listi in prevezemo glavo z nitjo.

Potem izdolbeno zelje na drobno sesekljam in ga dušimo na 5 dkg masti. Ko je zelje dušeno, postavimo naj kuhano nadevano glavo, polijemo vse skupaj s $\frac{1}{4}$ l kisle smetane in počakamo, da prevre. Preden postavimo jed na mizo, glavo razrežemo.

Nadev: 30 dkg svinine in 10 dkg gnjati najpoprej na drobno sesekljam, potem pa pridenemo še dva krompirja, ki smo ju zrezali na koščke in skuhali, in tri namočene in pretlačene žemlje. Nato primešamo še precej kisle smetane, dve jajci, štiri majhne sesekljane kumarice in nekoliko soli in popra.

Sadni vlivanci.

Iz $1\frac{1}{2}$ dkg drožja, $\frac{1}{2}$ dkg sladkorja, $\frac{1}{4}$ l mlačnega mleka in 10 dkg moke napravimo kvas.

Nato pripravimo v skledi 20 dkg moke, malo soli, 2 dkg sladkorja in nekoliko nastrganega limonovega olupka, pridenemo kvas in po malem prilivamo $\frac{1}{4}$ l mlačnega mleka, v katerem smo razžvrkljali eno jajce in $2\frac{1}{2}$ dkg raztopljenega masla. Iz te zmesi naredimo bolj redko testo, ki ga postavimo na toplo, da vzhaja.

Medtem pripravimo celo ali pa na režnje oziroma na manjše kose narezano sadje (češnje, jagode, jabolka, hruške itd.). Nato namaženo segreto ponev z raztopljenim presnim maslom, vlijemo vanjo nekoliko testa, nanj pa naložimo malo pripravljene sadja, ki ga pokrijemo s plastjo testa. Po vrhu polijemo nekoliko raztopljenega presnega masla in spečemo vlivanec najprej z ene strani, potem pa še z druge.

Ko so vlivanci še topli, jih povaljamo v stolčnem sladkorju, ki smo mu primešali malo zmlete sladke skorjice.

Krpice s pšeničnim zdrobom.

Zamesimo testo za rezance in ga razvaljamo. Razvaljane mlince narežemo nato na krpice, ki jih skuhamo v slani vodi, odcedimo, polijemo z mrzlo vodo in počakamo, da se voda popolnoma odteče.

Medtem zarumenimo na 8 dkg masti 10 dkg pšeničnega zdroba, ki mu primešamo potem dobro odcejene krpice.

Sirov krompir z mlekom.

Neolupljen krompir skuhamo, olupimo in narežemo na večje kose, ki jih povaljamo najprej v raztopljenem osoljenem presnem maslu, potem pa še v nastrganem siru, nakar ga zložimo v namazano kozico in v pečici zapečemo. Ta krompir jemo z mlekom.

Kašni puding.

Četrť litra kaše skuhamo na mleku, da se zgosti, potem pa počakamo, da se ohladi.

Medtem vmešamo 8 dkg presnega masla, pet rumenjakov in 10 dkg stolčnega sladkorja, nastrgamo v zmes nekoliko limonovega ali pomarančnega olupka in jo osolimo, nakar ji primešamo najprej ohlajeno kašo, potem pa čisto narahlo še trd sneg iz pet beljakov. To zmes stresemo v dobro namazano in z drobtinami potreseno posodo za pudinge in jo skuhamo v sopari.

Preden puding serviramo, ga oblijemo z vinsko peno (433).

Zapečeni makaroni.

15 dkg na drobno narezanih jeter opravimo na presnem maslu s sesekljano čebulo, jih osolimo in opoprmo ter začinimo z majeronom. Nato potresemo jetra z moko in jih še nekaj časa pražimo, nakar jih zalijemo z juho in smetano ter dušimo dalje.

Medtem nalomimo primerno količino makaronov, jih skuhamo v slanem kropu, odcedimo, polijemo z mrzlo vodo in počakamo, da se popolnoma odtečejo. Potem denemo v kozico, ki smo jo pomazali s presnim maslom, plast makaronov (približno polovico), ki smo jih prej zabelili s presnim maslom, razporedimo nanje pripravljena jetra, na vrh pa stresemo še ostale makarone.

Kozico postavimo potem v vročo pečico, da se makaroni lepo zapečejo. Preden prinesemo jed na mizo, jo potresemo po vrhu z nastrganim parmezanom in polijemo z raztopljenim presnim maslom.

Turška juha.

Skodelico riža kuhamo na goveji juhi, dokler ni riž na pol kuhan, nakar ga odcedimo in počakamo, da se nam ohladi.

Nato sesekljam $\frac{1}{4}$ kg govedine, primešamo na pol kuhani riž, štiri jajca, košček presnega masla ter nekoliko soli in popra.

Medtem pripravimo več zeljnih listov, ki jim porežemo debele žile, da se dajo potem lažje zvijati, in jih poparimo. Na vsak list denemo nekoliko zgornjega nadeva in ga zvijemo v obliki svaljke.

Zdaj razpustimo v kozici žlico presnega masla, zložimo vanjo nadevane liste, pokrijemo posodo in dušimo zeljne svaljke kake pol ure. Nato nalijemo na svaljke goveje juhe in jih kuhamo še tako dolgo, da so popolnoma mehki.

Smetanove palačinke.

Iz oslajenega tekočega testa spečemo prav tanke palačinke in jih nadevamo.

Nadev: Zmlete in poparjene orehe ali mandeljne zmešamo z rumom, z limonovim sokom in z nastrganim limonovim olupkom, ter pridenemo nekaj rozin, sladkorja, nastrgane čokolade in toliko goste smetane, da nastane voljna zmes, s katero namažemo palačinke.

Tako namažane palačinke sproti zvijamo in pokladamo v pomaščeno kozico. Nato razžvrkljamo v skodelici goste smetane dva rumenjaka, pridenemo trd sneg iz dveh beljakov in nekoliko sladkorja in pokrijemo s tem palačinke v kozici. Kozico postavimo za toliko časa v pečico, da se sneg strdi.

Vaše blazine samo -
Indanthren!

Potem se res ni bati sončne svetlobe in milnice. Ako vzamete samo z Indanthren-barvami pobarvane tkanine, potem boste imeli vedno

príjetna pestrost v hiši

Ocvrte možganske kocke.

Telečje ali pa svinjske možgane operemo v mrzli vodi, jih poparimo in potegnemo z njih kožico. Nato jih narežemo na večje kocke, osolimo, povaljamo v moki, v razžvrkljanem jajcu in v drobtinah ter ocvremo na razbeljeni masti.

Nekoliko ženske elektrotehnike

Večina gospodinj pušča žarnice v svojem stanovanju tako dolgo, dokler se same ne prežgo in nehajo goreti. Gospodinjje menijo, da je to varčnost, v resnici pa je ravno nasprotno. Dolgo rabljena žarnica sicer še zmeraj za silo sveti, toda porabi veliko več električnega toka, kakor nova žarnica; zato nam povzroča več stroškov kakor prihrankov. Zavedna in res varčna gospodinja zaradi tega izmenjuje svoje žarnice pravočasno ter ne čaka tako dolgo, da žarnica pregori, ker je že prestara. Kdaj je treba staro žarnico izmenjati, spoznamo po tem, da začne postajati žarnica znotraj meglena ali naglo pada njena svetilnost. Za kontrolo, kako dolgo je bila žarnica v uporabi, in torej tudi za kontrolo njene kakovosti je dobro, da zapišemo na vsako novo žarnico, preden jo privijemo v svetilko, datum, kdaj smo jo prvič uporabili. To lahko zapišemo s tintnim svinčnikom na kovinasti okov žarnice. Kadar žarnico izmenjavamo, jo primemo vselej za stekleno hruško, nikoli za okov. Poprej pa moramo še izklopiti tok. Dobra gospodinja pri popraviljanju stanovanja ne pozabi očistiti tudi žarnice in svetila. Dobro ve, da zaprašena in zamazana žarnica ne more dati toliko svetlobe, kakor očiščena.

Pri radijskem aparatu priporočamo: ko nehati poslušati, ga izklopite popolnoma. V poletnih mesecih, ko je nevarnost neviht največja, ne smemo prav nikoli, tudi podnevi ne, pozabiti, ozemljiti anteno. Dobro ozemljena antena varuje tudi hišo pred strelo, prav tako kakor strelovod.

Ako pri delu varčujemo z lučjo, se to še ne pravi, da slabo svetimo. Nasprotno — če imamo razsvetljen samo prostor, kjer delamo, in sicer dobro razsvetljen, mnogo prihranimo. To velja zlasti za kuhinjo. Tam ustreza prav za prav najmanj doslej običajna svetilka, ki se da potegniti niže in višje. V kuhinji, kjer je večkrat sopara in ki ni pogosto preveč svetla, bi morali imeti vsaj dvoje svetil. Eno za razsvetljevanje vse kuhinje in drugo za posebno, toda popolno osvetljenje kraja, kjer delamo, pa naj bo to štedilnik ali pa miza. Za prvi namen je najbolj primerna sodobna stropna svetilka, ki je s steklom zaprta, za drugi namen pa prenosna steklena krogla. Pri tem moramo paziti na to, da je dovodna vrstica vedno docela nepokvarjena. Žarnice in svetila v kuhinji moramo tudi pogosteje čistiti, ker se zamažejo od sopare in prahu bolj kakor v drugih prostorih.

Sončnice pozimi

Lansko leto smo v kratkem pregledali, kako prezimujemo lončnice. Povedali smo, da mora biti prezimovališče snažno, prebeljeno, primerno toplo (4–6°C) in suho. Danes pa pogledjmo, kako je treba prezimovati okrasne sobne rastline v sobi. V sobi imamo čez zimo navadno samo take rastline, ki so našim stanovanjem v okras. To so vedno zelene ali pa pozimi cvetoče trajnice.

Vse te rastline ljubijo zmerno toploto. Zato jih ne smemo imeti v bližini peči. Od okna naj bodo oddaljene toliko, da nam ne morejo ponoči zmrzniti. Gotovo je, da potrebujejo tudi te rastline čim več svetlobe in dovolj vlage. Posebno morajo imeti dosti vode rastline v stanovanjih s centralno kurjavo, ker jih obdaja suh in vroč zrak. Glede na zalivanje ločimo rastline v tri vrste: v take, ki bodo cvetele, v cvetoče in v vedno zelene. Vedno zelene so že zaključile letošnje življenje in se predale počitku. Zalivamo jih le toliko, da se koreninice ne posuše. Rastline pa, ki se pripravljajo na cvet, moramo izdatneje zalivati, večkrat pognojiti in sploh čim bolj skrbeti zanje. Tudi cvetoče rože potrebujejo dosti vode. Tem ne prilivamo več gnojila in jih imamo bolj na hladnem, da ostane cvetje dalje časa sveže.

Kako zelo škoduje rastlinam prah, ve vsaka gospodinja. Zato ga moramo pridno brisati s krpo, namočeno v topli

vodi. Cvetlicam silno škoduje tudi preprih, vsak dim, tudi cigaretne, in prehitro menjavanje temperature, ki lahko povzroči, da odpadejo vsi cvetni popki.

V tem mesecu narežemo šib forsitiije, drenea, japonske kutine, češnje, breskve itd. in jih postavimo v vodo blizu peči ali štedilnika. Čez štiri tedne se cvetno popje odpre, in imeli bomo pomlad sredi zime. Če to storimo na dan sv. Barbare (9. decembra), se bo cvetje ravno za božični čas odprlo. n-n.

Žensko ogledalo

(Glej stran 30. in 31.)

KLJUČ STEV. 12.

Na prvi pogled ste zelo poslušni in popustljivi. Ste pa premalo potrpežljivi. Obdajate se z nekaterimi zaupniki, ki Vaše posebnosti poznajo in trpijo. Nočete razširiti kroga svojih odnosov. To se sicer ne more grajati, prinaša tudi koristi, toda s tem, da imate same predsodke, se sami oropate mnogih vrednot. Vsak mož in vsaka žena nam je namreč lahko koristna, samo če znamo odkriti njune dobre strani. Ko bi bili Vi bolj strpljivi (tolerantni), bi živeli manj sami zase; Vi ste precej občutljivi, in zato se pri Vas čustva in razpoloženja hitro menjavajo. Vašo razdražljivost lahko okolica slabo tolmači. Bodite bolj uslužni, manj strogi; to bo tudi Vašemu obrazu v korist. Imejte okrog sebe preproste reči, otroke, pse, mačke, cvetlice. Hodite v naravo! Pozabite na svoje posebnosti, na svoja čudaštva, če lahko s tem povečate svojo radost nad življenjem! Če ste pošteni do samih sebe — in to ste —, potem boste priznali, da Vas bo to sprostito in boste dragocenejši za svojo okolico.

(Dalje prihodnjič.)

MODRI CVET IN VSAKDANJI ZAJTRK

Na poletnih izprehodih ste že gotovo opazili ob poljskih potih rastlino z lepim modrim cvetjem. To je potrošnik, najbližji sorodnik požlahtnjene cikoriije, iz katere se izdeluje Pravi Franck. Naše gospodinjje uporabljajo že desetletja ta pridatek za vsako kavo, ker daje fin, poln okus in lepo barvo ter razen tega tudi koristi zdravju.

Sladni sladkor v vsakdanji prehrani.

Ta fina hrana je postala v toku časa sestavni del vsakdanje prehrane najširših ljudskih slojev. Zakaj jedro Kneipove sladne kave, s katero pripravljajo danes milijoni gospodinj belo kavo, sestoji iz karameliziranega sladnega sladkorja; tri četrtine teže te kvalitetne sladne kave so dragoceni sladni sladkor, ki daje kavi redilnost in izredno fin okus.

Salda
kocma

CREME

„DÄRLING“

Polmastna krema - najboljša zaščita proti vetru in prahu.

„VIVIÄR“

Suha krema zoper svetlobo in maslno polt. Idealna podlaga za puder.

„RÄND“

Polnomastna in redilna krema za noč. Osvežuje Vašo polt, zajamčeno odstranjuje Vaše gube in vam daje nadvrse mladostni videz.

Naročnina za list s krajno prilogo in 5 gospodinjstkih knjig: za vse leto din 128.— in naročnina za družinski list «Prijatelj» s prilogo «Za pridne roke» je din 68.—, skupaj torej din 196.—, za pol leta din 99.—, za četrt leta din 50.—; za Amerika in inozemstvo dolarjev 6.—; za Italijo Lir 120.—. — Rokopisi se ne vračajo. — Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani. — Izhaja vsakega 1. v mesecu. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 8/1. Telefon 21-32. Tiska Delniška tiskarna d. d. (predstavnik Emil Podkrajšek v Ljubljani).

Bodi zjutraj dobre volje

Zdaj si gotovo mislite: «Vam je lahko tako pisati, toda človek se največkrat zbudi slabe volje!» Jezimo se, da je že dan, da je budilka neusmiljeno zaropotala, da dojenček veka, da mož s čemernim obrazom pogleda na uro in izgovori vedno iste jutranje besede: «Pol sedmih je!» In zunaj je še vse temno, z nejevoljo prižgemo luč, in bi vendar tako radi vsaj še nekaj minut spali. Časih si potegnemo odejo čez ušesa, ničesar nočemo več slišati in spet zaspiamo. In zgodi se, da zaspiamo skrajni rok, potlej pa planemo omotični iz postelje, in srce je polno naježenosti in razdraženosti. Gospodinja je v takem primeru sama nase jezna, otroci so lačni, mož čemeren in siten. Slabo razpoloženje se loti vse družinice, dan se prične z majhnimi prepirčki. Niti toliko časa nam ni ostalo, da bi se v miru oblekle. Nepočesane se moramo lotiti dnevnega dela. Še bolj razdraženi postanemo, ko nam ne gre delo prav od rok. Mleko vzkipi; ko hitimo rezati otrokom kruh, se morda še vrežemo v prst. Okoli mize pa se zbirajo nezadovoljni obrazi. Kava je prevroča, otroci ne utegnejo čakati, da bi se shladila. Mož, ki je sicer dober in uvideven, odrine jezno stol; tudi njemu je kava prevroča, ne utegne več čakati in mešati, hitro smukne v sukno, zaloputne vrata za seboj... in zdirja ves nejevoljen v službo... Potem se pa še najde nekdo, ki ti pravi: «Bodi zjutraj dobre volje!»

A vse to bi bilo lahko drugače! Ko bi bila gospodinja točno pri prvem zvonjenju budilke vstala, bi imela dovolj časa, da bi se v miru oblekla, umila in počesala in vablivo pogrnila mizo za zajtrk. V prvih dnevni urah smo najbolj dovzetni za dobro besedo in ljubeznivo postrežbo. Razpoloženje pri zajtrku vpliva na razpoloženje celega dneva. Čedno pogrnjena miza napravi zjutraj najboljši vtis. Za zajtrk uporabljamo lahko pisane skodelice, na mizi naj ne manjka cvetlic. Pozimi si oskrbimo smrekovih vejic, ki se dolgo držijo v vazi. Zjutraj naj bo gospodinja posebno prijazna z možem in z otroki, družina se bo navzela njene ljubeznivosti, vsi bodo ves dan dobre volje. Gospodinja pa bo lahko dobre volje, če dovolj zgodaj vstane in v miru opravi jutranja hišna dela. Preden sede družina k mizi, naj bo že pripravljena malica, ki jo vzamejo otroci s seboj v šolo. Medtem ko je družina pri zajtrku, naj tudi gospodinja mirno sedi na svojem prostoru in naj ne teka zdaj sem, zdaj tja, temveč se naj udeležuje pomenka in izpodbuja otroke, da si napravijo načrt, kako si bodo čez dan razdelili delo. Možu naj privošči prijazno besedo, da bo dobre volje odšel v urad, kajti potem se bo gotovo že ves dopoldan veselil na povratek k družinici.

Pravočasno vstajanje je torej glavno, če hočemo biti zjutraj dobre volje. Premislite te besede in priznajte, da se zdaj ne jezite več zaradi tega naslova!

ELBEO

nogavice dobite v samoprodaji

V. LESJAK

Ljubljana, Šelenburgova ulica

ROKAVIČAR

Hotel Slon

Kdaj izgleda koža noge nežno in baržunasto?

Prav isto, kar pomeni dobra krema za kožo obraza, to je za nogo fina nogavica s koži podobnim značajem. Ta podobnost koži pa obstoji le tedaj, če je tkivo ne samo fino, temveč ima tudi popolnoma enolično gostoto — tako da je na nogi videti kakor gladek film. Da se tako prilegajo nogi, se morajo Elbeo-nogavice zahvaliti neobičajni elastičnosti svojega tkiva, kar je drugi vzrok podobnosti koži pri tej nogavici. Napravite sledeči poskus: oblecite pred ogledalom koži podobno Elbeo-nogavico na eno nogo in primerjajte to nogo z drugo. Jasno boste videli, da je koža oblečene noge videti voljnješa, finejša in baržunasta! — Elbeo-nogavica ima še tudi druge odlike: brez skrbi lahko krepko skočite s stopnic ali klečite na tleh, pa se vam ni treba bati za nežno in koži podobno Elbeo-nogavico. — Zahtevajte koži podobno trpežno Elbeo-nogavico.

ELBEO

nogavice

Vesel božič in srečno novo leto 1941!

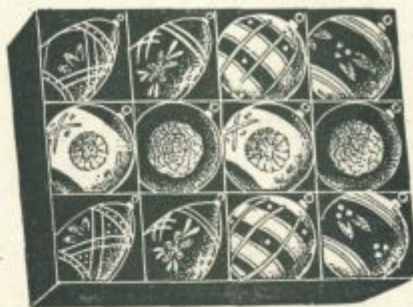
Naročite po pošti božični okras najkasneje 10 dni pred božičem!

A-167. Škatla, 12 belih sortiranih kroglic, velikih din 43.—, srednjih din 34.— in majhnih din 30.—

A-168. Škatla, 12 komadov belih ali raznobarnih sortiranih kroglic, velikih din 75.—, srednjih din 57.—

A-169. Škatla, 12 komadov pestrih, sortiranih kroglic, velikih din 37.—, srednjih din 30.—, majhnih din 23.— in najmanjših din 12.—

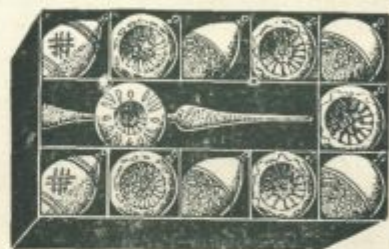

A-170. Škatla, 12 komadov belih kroglic, velikih din 20.—, srednjih din 18.—, majhnih din 15.— in najmanjših din 10.—

A-179. Angelčki, voščeni, večji din 10.—, srednji din 6.— in majhni din 4.50

A-180. Gobice, rdeče z belimi pikicami, večje din 2.—, manjše din 1.50

A-174. Škatla, 12 komadov pestrih ali belih kroglic in vršiček za drevesce, velikih din 30.—, srednjih din 23.— in majhnih Din 17.—

A-181. Vršiček za drevesce, raznih barv, kom. din 4.—

A-182. Vršiček za drevesce, raznih barv, večji din 6.—, srednji din 4.— in manjši din 3.—

A-183. Trobentice, bele ali barvaste, komad Din 2.—

A-184. Zvonček, bel ali barvast, velik din 5.—, srednji din 3.— in majhen din 1.50

A-185. Okrasek za drevesce, bel ali barvast, komad din 1.50

A-175. Okras za drevesce, bel ali v raznih barvah, večji komad din 1.50, manjši din 1.—

A-171. Škatla, 12 komadov pestrih, sortiranih ali belih kroglic, večjih din 22.—, manjših din 12.—

A-172. Lameta (okrasne vrvice iz staniola), kuverta 10 g din 1.50, 15 g din 2.50

A-173. Prasketalke, škatla z 10 komadi din 2.50

A-177. Vilini laski, škatla din 1.25

A-178. Veriga iz srebrnih niti, 135 cm dolga, komad težji din 3.50, lažji din 2.—

A-176. Škatla, 12 komadov pestrih ali belih sortiranih kroglic din 17.—

Naročajte blago po pošti!
Ne pozabite pri naročilu navesti številke, ki stoji pri sliki, količine naročenega blaga in opombe o vseh Svojih posebnih željah.

V e l e b l a g o v n i c a

Z a g r e b, I l i c a 4 i 6